

Opening door de voorzitter Jan van Zanen.

Dames en heren, hier vandaag de bespreking van de amendementen voor het verkiezingsprogramma. In the South American zaal vindt een workshop plaats met onze Oost-Europese gasten, als daar belangstelling voor is u bent daar van harte welkom. Dames en heren we hebben een stembureau nodig en ik stel u voor de volgende personen daarin te benoemen: als voorzitter, meneer Jos van Loozenoord, uit Hillegom Tom Mans en uit Papendrecht Koos de Loof. De heren, in dit geval zijn aanwezig en zitten op hun plaatsen hoop ik want ze moeten belangrijk werk doen overigens net zo goed als u.

U ziet achter de tafel naast mij de twee vicevoorzitters mevrouw Adema en meneer van de Sande en links naast mij de algemeen secretaris Gert Scholtes. Achter ons zitten de leden van de verkiezingsprogrammacommissie, Karin van Rooyen, Caren van Egten, Guy Kerpen, Mark Harbers, Geert Dales, Bé Buining, Titia Rothuizen en de voorzitter Ben Verwaayen en de secretarissen penvoerder Luuk van Middelaar en Alexander Oostermeijer, zij zullen ons vandaag begeleiden naar de uiteindelijke standpunten over het ontwerp verkiezingsprogramma.

Dames en heren, ik stel straks voor om in twee termijnen te spreken, er zijn zes microfoons, probeer niet voor die nummers te gaan staan 1,2,3 en 4 dan geef ik gewoon de mensen die daarbij staan het woord en dan is daar nog microfoon 5 en daar microfoon 6. in twee termijnen spreken, het zou ook mooi zijn als u uw naam zegt want dat is handig voor het verslag en ik kan niet garanderen dat ik alle namen uit het hoofd weet.

Dan gaan we natuurlijk zo beginnen met een proefstemming en de stemprocedure, ik neen aan dat als u lid bent een kastje heeft en maximaal uw eigen stem en twee volmachten dus u kunt maximaal drie van deze dingen bij u hebben. Mocht u nou zien dat iemand er meer heeft dan deugd dat niet en dan moet u dat melden aan het stembureau. En aarzel niet doe dat gewoon want dat kan dus niet, per persoon maximaal drie. Het is op zich ook een historisch momnet want voor het eerst gaan we met het nieuwe systeem het individuele stemrecht het verkiezingsprogramma vaststellen en dat gaan we natuurlijk wel netjes en volgens de regels, de regelen der kunst doen.

U weet wij hebben in verband met de vervroegde verkiezingen een noodprocedure moeten afspreken daar zijn een aantal keuzen in gemaakt, we zijn er heel trots op dat in deze korte termijn door de leden van de commissie, maar vooral ook door u en uw afdelingen, toch zoveel inhoud

reactie en voorstellen zijn geleverd dat is hartstikke goed en dat is eigenlijk een compliment waard, maar het moest natuurlijk allemaal wel snel. Ik heb ook begrepen uit de gesprekken en de rapportages dat gisteravond de deelsessies heel behoorlijk zijn verlopen, we hebben nog wel een flink aantal besispunten en discussiepunten over maar ook weer niet zoveel, dat betekent dat we echt grondig, en dat is ook goed, daarover met elkaar van gedachten kunnen wisselen. Nou hoop ik dat ik niks vergeet, nee ik denk het niet. Dan zou ik nu graag aan Gert Scholtes de gelegenheid geven om met ons allemaal de stemprocedure door te nemen en dat wordt weer een feest.

De heer Gert Scholtes; als het goed is krijgt u zo meteen achter mij ook plaatjes te zien hoe het gaat maar ik zal er ook nog even met u doorheen gaan hoe het gaat. U heeft ontvangen één stemkastje en pasje, u kunt meerdere pasjes hebben maar niet meer dan drie, dat heeft de voorzitter net gezegd, het makkelijkste is overigens dat u straks als u maar één pasje heeft en één kastje dat u dat er gewoon in steekt en het vervolgens gewoon laat zitten met het logo naar voren maar we gaan er even doorheen. Als de voorzitter zo meteen gaat zeggen dat de stemming geopend is en u heeft het pasje er nog niet ingestopt dan gaat het bovenste groen lampje knipperen. U stopt het pasje er dan in, we gaan het zo nog even wegdoen, en dan vervolgens brand het groene lampje helemaal. Dan kunt u stemmen op de stellingen die achter ons zo meteen verschijnen, we hebben voor dit congres eigenlijk maar twee knopjes nodig knopje één waarmee u stemt vóór een amendement te zijn zo meteen, een knopje twee waarmee u zegt nee, ik ben het daar niet mee eens, dus één is vóór en twee is tegen. Tot zover is het denk ik handig.

Op het moment dat u dan uw keuze heeft gemaakt dan ziet u eventjes kort een rood lampje opflitsen dat betekent dat uw stem is ook echt binnengekomen, die is niet verloren gegaan en vervolgens gaan beide lampjes uit en kunt u eventueel weer een ander pasje erin stoppen, het lampje gaat dan weer knipperen en wordt daarna weer groen en u kunt weer de procedure vervolgen, dat is denk ik heel simpeltjes uitgelegd hoe het gaat.

Mocht u zich nou vergist hebben, zolang de voorzitter heeft gezegd dat de stemming nog niet gesloten is kunt u met de C-toets uw eerdere keuze ongedaan maken en dan weer opnieuw de keuze bevestigen, als u op C drukt gaat het lampje weer knipperen of als uw pasje erin zit wordt het weer groen, u brengt uw stem uit en vervolgens gaat het even op rood en uw stem is weer ontvangen. Daarna zegt de voorzitter de stemming is gesloten en krijgen wij de uitslag, en u ook, achter mij te zien. Ik denk dat dat voldoende uitleg moet

zijn, ik kijk even rond ik zie geen vragende gezichten, zullen wij het in proefstemming brengen? Ik keek vanmorgen uit het raam en ik dacht het is weer mooi weer, dat is altijd zo met het congres en wij zitten weer hier gezellig binnen, dus eigenlijk mooi weer, dames en heren, hoort gewoon bij een VVD congres, dat is de stelling. Bent u vóór de stelling dan drukt u op één, bent u daar tegen dan drukt u op twee. De voorzitter neemt over.

De Heer Jan van Zanen; de stemming is geopend. Mag ik een ander kastje?

De heer Gert Scholtes; zijn er nog mensen die problemen hebben met hun stemkastjes dat die niet doet zoals ik het heb uitgelegd?

De Heer Jan van Zanen; kan ik de stemming sluiten? Ja of nee, hard roepen want anders hoor ik het niet, dag meneer van Beers goedemorgen, de stemming is nu gesloten.

Kijk dat is een heldere, je bracht het ook heel goed, nou dat is allemaal prachtig ik hoop dat het allemaal werkt en aarzel niet om de stemcommissie het stembureau van Jos Tong en Koos houd alles in de gaten en zal uw klachten en verzoeken natuurlijk graag in behandeling nemen. En dan ook nog even, misschien is het ook goed om zeg maar tegen de lunch laten we zeggen kwart over twaalf, even gelegenheid te geven tot een rondvraag als er dingen zijn die niet met het verkiezingsprogramma samenhangen maar die u toch even in de 120^e aan de orde wilt stellen op weg naar Papendal op de zoveelste januari, dat lijkt me aardig om u even de gelegenheid te geven.

Dames en heren, we gaan beginnen en dan gaat het als volgt. U realiseert zich, er is gisteren van alles gebeurt en daar is dus nu het residu, het overblijfsel maar dat is niet gering, gaan we nu bespreken. En daarbij hanteren we de volgorde van zeg maar de amendering u kunt gewoon de oorspronkelijke leeswijzer erbij pakken een heleboel dingen zijn gisteren gewoon overgenomen of verwerkt, daar is van alles mee gedaan en er blijven een aantal amendementen over en we gaan nu zo meteen beginnen met amendement 53 dat vindt u op bladzijde 11 maar voordat ik dat zeg zeg ik er iets anders bij, aan de orde komt straks ook nog amendement 19, dat staat op bladzijde 5, dat gaan we behandelen aan het eind, vlak aan het eind vlak bij de zorg dus dat amendement is komen te vervallen dat zeg ik maar even tegen de indieners dat niemand zich zorgen maakt dat komt dus straks terug.

We beginnen nu met amendement 53, dat valt in het kopje van het verkiezingsprogramma kinderopvang moet gratis, het staat op bladzijde 11 in uw leeswijzer en is ingediend door de afdeling Rijswijk. Dan ga ik vragen of er

zo sprekers zijn willen die dan zich achter de microfoon opstellen maar te beginnen natuurlijk met iemand van de afdeling Rijswijk. Iedereen staat achter de microfoons, mag ik beginnen wil degene die uit Rijswijk komt en iets wil zeggen die staat bij 6, ja ik zie het al, goedemorgen!

Goedemorgen meneer van Zanen. Goedemorgen iedereen. Ja wij hebben die zin veranderd in Rijswijk en mijn naam is Moolenbel, molens die ronddraaien en bel van tingeling daarachter en dan graag die molens met twee oo's. Ja, voor de duidelijkheid. Meneer de voorzitter, er staat in de tekst 'werkende moeders zijn ook goede moeders' nou ik kan dat ook zeggen van vaders die zo langzamerhand 4 dagen per week werken en ook eens een dag op de kinderen passen maar ik weet uit ervaren van mijn eigen zoon en zijn vrienden hoe moeilijk het is om eigenlijk omhoog te klimmen op de ladder en vervolgens vrije dagen te vragen. Er wordt over het algemeen van mannen een continu inzet gevraagd en juist daarom wil ik zo graag dat er staat, 'werkende ouders zijn ook goede ouders'. We hebben de emancipatie allang achter de rug, hartelijk dank.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel mevrouw Moolenbel, volgende spreker wilt u uw naam noemen ik weet wie u bent maar dat geldt niet voor iedereen, gaat uw gang.

Mevrouw Judith Tielen, afdeling Utrecht; in onze afdelingsvergadering hebben we een dergelijke amendement aan de orde gehad en dat hebben we massaal afgestemd want het klinkt zo sympathie, werkende moeders zijn ook goede moeders en we zouden heel graag willen dat dat vast in het programma blijft staan. De emancipatie is nog lang niet afgerond, ik ben zelf een werkende moeder en ik weet hoe moeilijk het is voor werkende moeders om zich als goede moeder te kunnen presenteren, ik vind het ontzettend sympathiek dat de VVD het in zijn programma zet en zeker in een partij waar we echt wel wat meer moeite moeten doen om de vrouwen bij ons te betrekken denk ik dat de zin zoals die er staat gewoon hartstikke moeten handhaven, dank u wel.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik kijk even naar de 6 microfoons, zijn er nog andere sprekers? Dan geef ik het woord in eerste termijn aan de commissie.

De heer Mark Harbers; dank u wel voorzitter. Bij dit amendement waren we als commissie al erg voortvarend want we hebben als advies gegeven de strekking kan worden overgenomen. Indieners hebben gevraagd om dat hier

nog een keer te behandelen en het betoog van mevrouw Tielen uit Utrecht brengt ons eigenlijk precies weer terug bij datgene waarom we als commissie deze zin ook in het programma hadden opgenomen het lijkt alsof de emancipatie voltooid is maar nog te vaak moeten werkende moeders vooral tegen vooroordelen opboksen in hun omgeving. Dus we waren wel erg voortvarend door te zeggen we nemen de strekking over maar het gevoel van gisterenavond was laten we daar dan maar over gaan stemmen en de commissie heeft deze zin in het programma gezet precies met het gevoel zoals mevrouw Tielen uit Utrecht zojuist verwoordde.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Harbers. Ik geef gelegenheid voor de tweede termijn uit de Igemene vergadering is daar behoefte aan? Mevrouw Tielen.

Mevrouw Tielen, afdeling Utrecht; het is een beetje flauw maar het is altijd zo jammer dat er dan zo heel veel mannen in de zaal zitten.

De Heer Jan van Zanen; ik weet niet of dit helpt? Gratis advies, daar stop ik nu mee. Nog behoefte voor een tweede termijn van de zijde van de commissie? Dat is niet het geval dan stel ik voor over te gaan tot stemming over amendement 53 en het is dus zo in stemming wordt gebracht het wijzigingsvoorstel dus als u daar vóór bent stemt u vóór en als u daar tegen bent stemt u tegen, de stemming is geopend. Kan de stemming worden gesloten? Wilt u niet zwaaien alleen maar als u wat te vragen heeft want anders raak ik ontzettend in de war. De stemming is gesloten. Het amendement is verworpen.

Dan gaan we door naar het volgende amendement dat is amendement 103, dat zit in het hoofdje wonen waar en hoe je wilt en in de leeswijzer is dat te vinden op bladzijde 21, amendement 103 dames en heren, ingediend door de afdeling Leidschendam Voorburg en ik zou graag de sprekers of indieners of pleiters naar de microfoon vragen voor de eerste termijn.

Is er iemand uit de zaal die hier iets over wilt zeggen? Dat is niet het geval, dat is merkwaardig. Dan geef ik het woord... is dat wel het geval? We hebben een enthousiaste en ik weet al wie het is gelukkig.

De heer van Pruisen uit Haarlem; goedemorgen, er was in de deelsessie iemand aangewezen die het woord zou voeren dus ik dacht dat ik kon blijven zitten. In het programma staat, althans als ik bij het goede amendement ben, dat de huurprijs een vaste verhouding van de waarde van een woning moet zijn en in onze deelsessie hadden wij de indruk dat is toch wel heel rigide

vaststellen wat huurprijzen zijn en daar leg je de zaak toch wel erg mee vast dus wij waren in deze deelsessie voor dit amendement wat zegt schrap dat zinnetje.

De Heer Jan van Zanen; dank, ik had ook in mijn instructie staan dat de heer Weijers hierover zou spreken dus in zoverre heeft u gelijk maar die moet zich dan ook een beetje spontaan melden. Iemand anders in eerste termijn vanuit de zaal over dit amendement, ik kijk naar de verschillende microfoons, dat is niet het geval? Dat is wel het geval.

De heer Eric van de Kouwe, afdeling Leidschendam Voorburg; ik zou hier graag aan toevoegen dat ik het geen liberale gedachte acht dat de VVD huizenverhuurders een prijs op zou leggen?

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, dan is nu het woord aan de commissie. Er is nog een spreker, wilt u zich meteen opstellen, gaat uw gang.

De heer Smit, afdeling Amsterdam; wij hebben nog al wat bezwaren tegen het woordje 'simpel' in deze hele zin. Het namelijk wel heel simpel om een percentage aan een woningwaarde te hangen maar de grote vraag wordt dan wie bepaalt op basis waarvan precies de woningwaarde? We hebben daar dan ook een amendement over ingediend om daar iets meer inzage in te laten geven om dan precies te zien waar die huurprijs dan vandaan komt. Dus veel succes, ik wacht nog steeds op de uitleg die mij gisterenavond beloofd is.

De Heer Jan van Zanen; goed, nou kijk eens. We wachten met smart op de commissie die gaan dat ongetwijfeld doen. Ik begreep dat de heer Harbers hierover spreekt namens de commissie in eerste termijn.

De heer Mark Harbers ja, voorzitter dank u wel. Het idee zoals dat in het programma staat vervangt in de ogen van de commissie een systeem wat er nu is een ingewikkeld systeem met puntenwaarderingen en puntentoekeningen en wij hadden het idee, en dat leggen we graag voor aan de vergadering, dat dat eenvoudiger zou moeten kunnen. Als je zegt van de maximale huurprijs is een percentage van de waarde van de woning die je toch al kent. We wilden daarbij ook denken aan de huurders door gewoon te zeggen van dat zou, maar dat komt zo meteen aan de orde, dat zou je gewoon ook inzichtelijk moeten kunnen maken op Internet en het maakt voor mensen veel eenvoudiger hoe een huurprijs tot stand komt in plaats van de huidige puntenberekening die ook arbitrair kan zijn dus vandaar dat wij even

dit idee simpelweg aan u voor zouden willen leggen maar we vernemen graag het gevoel van de vergadering daarover.

De Heer Jan van Zanen; tweede termijn over amendement 103, wie wenst daarover iets te zeggen? Microfoon 6.

De heer Smit, afdeling Amsterdam; ik heb nog steeds een vraag hierover. Hoe bepalen we precies die waarde van die woning want u zegt we willen gewoon een simpel percentage nemen van een woning die misschien al dertig jaar niet verhandeld is. Je kan je voorstellen dat iedereen natuurlijk in beroep gaat tegen die waarde van de woning die door de gemeente moet worden vastgesteld. Dus of wij nou een simpel percentage nemen van een woningwaarde om meteen ruzie te gaan maken over de huur, je ontkomt er niet aan om een keuze te maken over wat iets waard is en wat het dus mag kosten. Met een simpel percentage ben je er niet.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6 de tweede spreker gaat uw gang, tweede termijn.

De her Vernee, afdeling Rijnwoude; ik hoor nu voor het eerst uit de woorden van de heer Harbers dat het gaat om de maximale huurprijzen maar dat staat niet in de tekst van het verkiezingsprogramma.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer Ivo ten Hage, afdeling Boskoop; volgens mij zou je juist moeten streven naar het helemaal vrij maken van de huurprijzen en niet proberen dat opnieuw heel strak te regelen? Dus de liberale marktwerking volop inzetten hierop.

De Heer Jan van Zanen; tenslotte in tweede termijn microfoon 1.

De heer Wetering, afdeling Beverwijk; voorzitter, precies aansluitend op de vorige spreker, blijkbaar wil de commissie voorstellen om het puntensysteem af te schaffen dat was een heldere zin geweest maar impliciet wordt er een ander systeem voorgesteld en krijgen we dus weer nieuwe regelgeving. Deregulering betekent geen regels als het even kan en dat zou hier heel goed kunnen, dus vóór het amendement.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. En dan tenslotte in tweede termijn de commissie.

De heer Mark Harbers; de eerste spreker vroeg van hoe bepaal je dat nou als een huis een lange tijd niet verhandeld is. We hebben op dit moment in Nederland de WOS waarde die krijgt ook iedereen opgelegd ook als je huis lange tijd niet verhandeld is maar er zijn ook allerlei waarborgen en beroepsmogelijkheden omheen wat dan het ideale percentage is. In het huidige puntensysteem is dat ook ooit bepaalt dus daar kom je vast wel tot zeg maar vanuit de politiek tot een goed percentage. Ik vind dat overigens ook een beetje te rangschikken onder datgene wat de voorzitter van de commissie gisteravond heeft gezegd van ja dat is een uitvoeringsvraag dat is de 'hoe' vraag en wat we in het programma hebben opgeschreven dat is de 'wat' vraag. Wat willen we bereiken? Nou wat we willen bereiken is transparantie voor de huurders, dat ze gewoon op een heel eenvoudige manier weten waar ze aan toe zijn met hun huis. Dan is er nog gevraagd naar de maximale waarde, ik moet de vraagsteller daar eerlijk gezegd wel gelijk in geven dat we dat wel bedoelen, misschien zijn we hier dan wel wat uitgeschoten in onze politieke klare taal, maar we hebben wel geprobeerd het zo simpel mogelijk op te schrijven dat je ook aan mensen kunt uitleggen waar je nou eigenlijk naar toe wilt met het bepalen van huurprijzen in Nederland.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, we gaan over tot stemming aan de orde amendement 103. Vóór of tegen het wijzigingsvoorstel, de stemming is geopend.

Ik stel voor de stemming te sluiten, de stemming is gesloten het amendement is aangenomen. Ik neem aan dat dat geen consequenties heeft voor de rest van de amendementen dat we gewoon nu over kunnen gaan naar de behandeling van amendement 108, ook op bladzijde 21 en een stukje op bladzijde 22, uit Amsterdam ik geef graag de gelegenheid voor de eerste termijn aan de zaal, wie mag ik het woord geven? Niemand, het woord is aan de commissie meneer Harbers.

De heer Mark Harbers; ik zit even snel te kijken of dat gevolgen heeft. Volgens mij niet met het aannemen van het vorige amendement. Wij hebben dit amendement afgewezen omdat wij zeggen we willen graag iets doen voor alle huurders en niet alleen de huurders van woningcorporaties ook andere huurders van niet corporatiewoningen zouden toch wel op enige bescherming mogen rekenen vandaar dat wij dit amendement ontraden en zeggen die huurprijzenwet zou nog steeds op alle huurders van toepassing moeten zijn.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. Iemand in de zaal voor de tweede termijn? Dat is niet het geval, gaan we over tot stemming, amendement 108,

bent u door vóór of bent u daartegen de stemming is geopend. Kan ik de stemming sluiten? De stemming is gesloten, amendement is verworpen. Dan is aan de orde, dames en heren, amendement 110 en dat staat op bladzijde 22 in uw leeswijzer het gaat nog steeds over hetzelfde thema, ik geef u graag de gelegenheid voor een eerste termijn, heeft iemand daar behoefte aan? Is niet het geval. De commissie in eerste termijn?

De heer Mark Harbers; eigenlijk dezelfde overweging als bij het vorige amendement waar wij zelf hebben gezegd van je zou iets moeten doen voor alle huurders en niet alleen voor huurders van een sociale huurwoning dus vandaar dat wij ook dit amendement ontraden.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. Tweede termijn vanuit de vergadering, dat is niet het geval gaan we over tot stemming. Aan de orde is amendement 110, de stemming is geopend bent u vóór of tegen het wijzigingsvoorstel. Ik stel voor de stemming te sluiten, bij deze. Amendement is verworpen. Dan, dames en heren, aan de orde nog steeds hetzelfde thema amendement 115, op bladzijde 23 in uw leeswijzer, en dat komt uit Rotterdam zie ik en ik geef graag gelegenheid voor de eerste termijn en ik zie één spreker en daar blijft het bij, microfoon 6.

De heer Ludema, afdeling Rotterdam; in de deelsessie is uitgebreid over een serie amendementen gesproken die allemaal gaan over afschaffen van de overdrachtsbelasting, 115 is daaruit gekozen als degene die het meest neutraal is, daarin word gepleit om op termijn de overdrachtsbelasting af te schaffen, overdrachtsbelasting zoals u weet vermindert de mobiliteit, de vrijheid van verhuizen. Op diverse websites vindt u onderzoeken waarin staat dat mensen sneller zouden verhuizen als de overdrachtsbelasting er niet zou zijn, nou dat stimuleert de economie dus er zijn allerlei redenen om dat af te schaffen. Het probleem was een beetje het dekkingsvoorstel en dat hebben we in dit amendement opgelost door daar op termijn neer te zetten en behalve dan dat in ieder geval een deel van opbrengsten waarschijnlijk door de groei in de economie kan plaatsvinden zal er waarschijnlijk ook in de jaren genoeg mogelijkheden zijn voor de VVD om ruimte te zoeken om dit af te schaffen.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 5.

De heer Weijers, afdeling Utrecht; goedemorgen. Wij hadden amendement 113 ingediend maar wij sluiten ons aan bij dit compromis 115. ik wil nog wel even wijzen op het aspect van de fileproblematiek als je het makkelijker

maakt voor mensen om te gaan wonen waar ze werken kun je daarmee ook een bijdrage leveren aan het verminderen van mobiliteit.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, meneer Weijers, microfoon 1.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; wij doen hetzelfde als de voorgaande spreker, wij hadden het amendement hierna ingeleverd daarin stond de OZB niet afschaffen en daarvoor naar de mate dat geld oplevert de overdrachtsbelasting schrappen. In de discussie in de deelsessie werd gezegd moeten we dat nu wel doen, nou vinden dat vooral het signaal moet gegeven, zoals door de eerste spreker net is aangegeven, dat we met de overdrachtsbelasting een stap moeten maken als dat amendement wordt aangenomen vinden we dat dat signaal goed in ons programma staat en willen wij de discussie over welk deel je dan zal moeten opgeven om tot die overdrachtsbelastingstap te komen kunnen we dan laten varen.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel meneer van Pruisen, dat was de eerste termijn uit de vergadering, de commissie meneer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, als er een wedstrijd wordt gehouden over onsympathieke belastingen dan hebben wij gisteren goed begrepen dat de overdrachtsbelasting hoge ogen zal gooien. Maar wij schrijven hier een verkiezingsprogramma en een verkiezingsprogramma in heldere taal betekent dat je beloftes moet kunnen waarmaken. We praten over de opbrengst die in 2007 van meer dan 4,5 miljard dus inverdieneffecten van het zal wel ietsje beter gaan met de economie lijkt mij een lichtelijk te optimistische keuze om te komen tot een 4,5 miljard dekking. Om een beetje gratis te zeggen op termijn, de vraag is welke termijn en welke plannen heeft u daarvoor, maakt het weliswaar sympathiek en in de systematiek van het verkiezingsprogramma ook logisch, want sprekers hebben gewoon gelijk, maar vanuit de pragmatisme van de dekking moeten we goed oppassen dat wij hier geen lucht verkopen dus met bloedend hart zeg ik ontraden want wij zullen op dit moment gewoon daar geen substantie aan kunnen geven en ik denk dat politici met de microfoon daaronder eigenlijk dat zo ver weg moeten sturen dat het niet past in het verkiezingsprogramma helaas.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, tweede termijn voor de zaal, voor de leden. Microfoon 2.

De heer Ten Dam. Afdeling Rijswijk; dank u wel. Ik wil toch nog eventjes de voorlaatste spreker uit het publiek steunen door inderdaad gewoon te zeggen

van op termijn willen we er vanaf zetten we toch even duidelijk neer dat de VVD daar achter staat en dat juist door die op termijn voorkom je illusies, dank u wel.

De Heer Jan van Zanen; microfoon 2.

De heer Verveld, afdeling Bloemendaal; er komt straks een amendement van ons aan de orde. Wij begrijpen heel goed dat de commissie terecht heeft gezegd dat je in een verkiezingsprogramma keuzes moet maken, wij zijn er dan ook niet voor om nu gratis te zeggen schaf die overdrachtsbelasting maar af, nee wij zeggen die 0,8 miljard die door de commissie is ingezet voor het successierecht om dat af te schaffen, om dat te halveren, zet dat geld nou in en maak die keuze voor de overdrachtsbelasting dan sluit je ook aan bij de prioriteiten die de commissie gesteld heeft werk, werk, werk als je werk, werk, werk wilt dan wil je dat mensen ook verhuizen naar hun werk toe dat kan zijn dat dat niet bevalt dat ze na een half jaar weer weg moeten, ze willen verhuizen, voordat je het weet hebben ze drie of vier keer die overdrachtsbelasting aan hun broek dan zeggen wij kies dan nu voor die jonge mensen, niet voor die successierecht maar kies voor die jonge mensen, zorg dat je die overdrachtsbelasting terugbrengt.

Met die 0,8 miljard die staat ingeboekt in het verkiezingsprogramma kan dat met circa 1% en dan is dat duidelijk richtinggevend voor de fractie, niet de successierecht omlaag maar wel de overdrachtsbelasting. Nou komt dat straks nog aan de orde maar dat is een keuze.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

De heer Ludema. Afdeling Rotterdam; het gaat hier om een stukje visie over wat wij willen in Nederland en waar wij kiezers mee willen winnen, er staan in ons verkiezingsprogramma nog meer zaken in waarvan geen dekking is ik neem aan dat vliegveld op zee, dus het is namelijk wat wij hier zeggen is wij willen hier werk van maken en dan is de enige manier om dat te doen is om dat in een verkiezingsprogramma te zetten en de rest is uitvoeringsregeling en het uitwisselen met andere mooie standpunten en andere besparingen lijkt me geen goede zaak.

De Heer Jan van Zanen; microfoon 6.

De heer Vourné, afdeling Rijnwoude; het woord 'op termijn' daar wordt bezwaar tegen gemaakt van de zijde van de commissie maar bij het artikel niet discrimineren uit de grondwet dat dat prioriteit zou verdienen dat betekent

een grondwetherziening als dat niet is wat op termijn is, op zeer lange termijn, daar wil ik even op wijzen dat u niet met contradicties moet werken.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

De heer Eric Koppen, VVD afdeling Brunsem Onderbanken; wij hadden 118 ingediend, dat gaat nog verder, dat het betekent nu afschaffen. Wij hebben ons neergelegd bij dit afgezwakte amendement. Ik vind het niet goed dat de heer Verwaayen zich daar zo makkelijk van af maakt. Er is wel degelijk een dekking te vinden, we praten hier over een algemene belastingmaatregel en dat betekent dat je bijvoorbeeld die zou kunnen ombuigen naar de inkomstenbelasting, er is altijd dekking te vinden om iets te doen wat wij allen vinden dat moet gebeuren maar dan moet je ook bereid zijn om naar die dekking te zoeken.

De Heer Jan van Zanen; microfoon 5.

De heer; om in de terminologie van het verkiezingsprogramma te blijven een verhuisbelasting is nog raarder dan een woonbelasting en misschien is het wel erg gratis om de belasting die de gemeente krijgt om lokale zaken te doen te schrappen als rijk in plaats van te schrappen de belasting die je zelf hebt dus op het moment dat je aan de gemeentebelasting komt en je zegt ik schrap die OZB zorg dan voor een goede andere lokale belasting want met de gebruikersafschaffing zijn toch een aantal gemeentes zoals de armlastige gemeentes in de problemen gekomen.

De Heer Jan van Zanen; microfoon 3.

De heer de Boois, afdeling Nieuwegein; voorzitter, dit is de enige belasting waarbij transacties tussen particulieren belast wordt alsof het BTW is dat is een uitzondering. Ten aanzien van het concrete voorstel denk ik dat er verschillende mogelijkheden voor de uitvoering zijn welke dat wordt dan de taak van de fractie om dat in de komende jaren nader uit te zoeken en ik denk van de hele partij. Vanuit Nieuwegein is een overigens niet doorgekomen voorstel geweest om bijvoorbeeld een belastingvrije voet voor deze belasting in te voeren dan kun je gelijdelijk aan van jaar op jaar of van periode op periode dat bedrag verhogen. Dus van onze kant ja.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 1.

De heer; ja meneer de voorzitter, de heer Verwaayen heeft gelijk als hij zegt dat deze belasting hoog zal scoren als één van de meest onsympathieke belastingen, sympathieke belastingen kennen we volgens mij niet, maar ik kan hem verzekeren dat de afdelingen in de kamercentrale Haarlem vinden dat deze belasting eerder moet worden afgeschaft dan de successierechten dus in de schaal van onsympathiek gaat deze voor. Het is een compromis wat dit amendement nu inhoudt, het dringende advies van ons is dit overnemen anders moet een amendement in stemming komen dat zegt dat de overdrachtsbelasting moet worden afgeschaft en heeft de commissie en het Hoofdbestuur de opdracht om te zorgen dat er dekking gevonden wordt.

De Heer Jan van Zanen; nou ja, goed. Microfoon 2 tenslotte tweede termijn.

Mevrouw Gre Groosman, commissie bouwen en wonen; de commissie heeft bij eerdere voorstellen van het verkiezingsprogramma keer op keer een dergelijk amendement voorgesteld en is keer op keer afgewezen door de vergadering en de commissies in verband met de financiële dekking. Ik denk dat het nu echt tijd wordt om, al staat er dan op termijn, het nu eens een keertje in te voeren.

De Heer Jan van Zanen; dat was de tweede en laatste termijn van de algemene vergadering dan tenslotte de commissie in tweede termijn, meneer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, ik ben zeer verheugd dat mensen zo optimistisch zijn dat dekking gevonden kan worden als je maar aanmoedigende teksten aan de fractie geeft maar de realiteit is dat dekking vinden bijvoorbeeld in de inkomstenbelasting heel goed mogelijk is want dan gaat die gewoon omhoog dan doe je vestzak broekzak. Laten we wel even met elkaar eerlijk bespreken waar het over gaat. Het gaat over 4,5 miljard en natuurlijk is het een kwestie van kiezen dus als de vergadering zegt wij vinden dit het allerbelangrijkste dan kan het natuurlijk, uiteraard kan het. U kunt schuiven maar dan moet u er zich rekenschap van geven dat dat schuiven betekent dat andere dingen omhoog gaan of andere dingen niet doorgaan.

Op termijn zoiets toezeggen ik denk dat dat een termijn is die de vier jaren overtreft en dat we daar ook duidelijk over moeten zijn die misschien voorbereidend zou kunnen zijn maar zeker niet in deze kabinetsperiode gestalte zou kunnen krijgen maar de vergadering is de baas. Dus als u het wil inruilen voor het één of inruilen voor het ander dan is dat een andere kwestie.

Zoals het hier staat is het buitengewoon sympathiek want ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat de overdrachtsbelasting op zichzelf een onsympathieke belasting is maar wij zullen ons er rekenschap van moeten geven dat je niet een ongedekte cheque in je verkiezingsprogramma moet zetten.

De Heer Jan van Zanen; we gaan over tot stemming over amendement 115, nee geen derde termijn meneer Verveld punt. Geen derde termijn, nee geen derde termijn, geen derde termijn. Er was een eerste termijn waar niemand in heeft gesproken, herinnert u zich dat nog? Dan 115 amendement 115 wie is vóór het wijzigingsvoorstel en wie is daar tegen? Stemming is geopend. Kan de stemming worden gesloten, bij deze. Amendement is aangenomen.

Dan aan de orde, dames en heren, amendement 152 dat kunt u vinden op bladzijde 28 en 29 in de leeswijzer dat hoort bij het kopje erfbelasting gehalveerd. Is een amendement van de afdeling Bloemendaal dus de derde termijn van meneer Verveld komt er toch zo aan maar dan in een ander verband. Ik geef graag de ledenvergadering de gelegenheid voor de eerste termijn, meneer Verveld.

De heer Verveld, afdeling Bloemendaal; voorzitter dank u wel. Ik wou er daarnet alleen even op wijzen dat dit voorstel dat we gisteravond in een andere deelsessie besloten hadden dat ook dit voorstel nog even in deze vergadering zou komen en dat we dan nu kunnen kiezen wel dat er dekking is dat we een duidelijke keuze maken. En dan wou ik nog graag iets zeggen over dat successierecht daar wordt dan gezegd daar is al belasting over betaald, ik moet zeggen mijn ouders leven gelukkig nog in Bloemendaal die hebben voor € 30.000 (60.000 gulden) een huis gekocht dat was in 1960 dat komt straks toch op termijn een keer naar mij toe en naar mijn broer en zusje, daar is nooit belasting over betaald. Dus het grote erfgebeuren wat nu op ons af gaat komen de komende tien jaar dat zijn toch vooral die gestegen onroerend goed prijzen en gelukkig in ons systeem hebben wij geen belasting op de waarde die is toegenomen.

Dus ik vind het niet helemaal onredelijk als ik ook een verre tante heb daar krijg ik wat geld van moet ik misschien 50% belasting betalen maar die moet ik ook betalen als ik heel hard werk en ik krijg inkomen van mijn baas, dan moet ik ook 50% belasting betalen. Dus ik wou graag een warm woord hebben voor die keuze die we maken. Natuurlijk is dat successierecht ook onsympathiek maar als we dan moeten kiezen voor onze kinderen, die huizen kopen, die appartementen kopen die veel duurder zijn dan 10 20 jaar geleden

daar zit nu die 6% over, dan zou ik zeggen laten we dan kiezen voor onze kinderen en niet weer voor de generatie die nu op het punt staat om grote bedragen te gaan erven vandaar deze duidelijke keuze die wij maken en die ook aansluit bij wat de commissie wil, iedereen moet meedoen, iedereen moet aan het werk en laten we in Godsnaam ook aan de filedruk denken iedereen die niet op de weg zit maar bij zijn werk woont dat is een goede zaak.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Verveld, microfoon 3 voor de eerste termijn gaat uw gang.

De heer van der Vorst, afdeling Apeldoorn; ik reageer ook op de vorige spreker en ik zou het punt van de successierechten echt onder de aandacht willen brengen zoals het hier staat door de commissie. Het is prachtig het voorbeeld van onroerend goed maar minister Zalm heeft een belangrijke stap in deze kabinetsperiode gedaan in het kader van overdrachtbedrijven daar de successie al enigszins uitgesteld, het enkel en alleen op onroerend goed wijzen op dit punt is denk ik echt verkeerd. Het belang van continuïteit voor heel veel bedrijven, heel veel leden van ons, in het kader van successie is essentieel en ik denk dat dit een buitengewoon belangrijk punt is van de commissie.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

Mevrouw Moolenbel, afdeling Rijswijk; ik vond dit één van de meest opmerkelijke punten in het verkiezingsprogramma. Mijn oog viel er direct op, misschien komt dat omdat ik wat ouder ben. Ik vind het een ongelooflijk sociaal liberaal standpunt om met het halveren van die erfbelasting een heleboel mensen te trekken en niet alleen huizenbezitters maar eigenlijk net zo goed alle mensen die geen eigen huis hebben en ik vind dat je daar toch ook eens aan moet denken want er zijn heel veel ouderen die hun huis inderdaad verkopen maar laten we nou toch één puntje er in houden wat op zijn minst sociaal liberaal is, dank u.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 1.

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; ik wil in lijn met wat de heer Verwaayen net heeft gezegd over de overdrachtsbelasting nu dit amendement als extra verdediging daarvoor aangeven. De heer Verwaayen heeft gezegd een amendement aanvaarden waarin staat wij gaan een belasting op termijn afschaffen zonder enige dekking is wat gratuit, dit

amendement biedt die dekking, althans voor een deel. Dus ik wil erg pleiten, en de argumentatie heeft de heer Verveld gegeven waarom we dan als we tussen onsympathieke belastingen mogen kiezen deze dan maar laten bestaan, de successierechten, om dan althans het eerste stapje te hebben om aan die zeer ongewenste overdrachtsbelasting wat te doen.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel meneer van Pruisen. Dat was de eerste termijn van de algemene vergadering, het woord is aan de commissie, de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, ik denk dat er een misverstand is bij erfrecht dat het alleen maar gaat over mensen met huizen. Het gaat over sparen, mensen die hun leven lang belasting hebben betaald en gespaard hebben, het gevoel hebben dat daar onterecht nog eens belasting over wordt geheven, het gaat dus niet over de mensen die het geld krijgen maar over de mensen die het geld nalaten. En dat betekent dat je hier twee onvergelykbare grootheden naast elkaar zet. Met het aannemen van amendement 115 denk ik dat we over de overdrachtsbelasting al voldoende gezegd hebben. Het erfrecht als zodanig, je praat over ongeveer 800 miljoen, betekent dus dat je met de politieke boodschap hier heldere taal spreekt versus bij de overdrachtsbelasting een verlaging van 6% naar 5,2%. Ik denk dat het belangrijk is dat wij het punt van het erfrecht ook helder naar voren brengen.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, ik geef gelegenheid tot de tweede termijn. Microfoon 2.

De heer; u zegt het gaat om degene die nalaten, volgens mij zijn degene die nalaten die kunnen niet meer stemmen, volgens mij gaat het om degene die het geld krijgen dus het gaat niet om degene die het nalaten het gaat om degene die het geld ontvangen. Ik krijg straks het geld als mijn ouders overlijden en dan betaal ik belasting op dezelfde manier die ik moet betalen als ik er heel hard voor moet werken dat is volgens mij de juiste vergelijking.

Ik vind het natuurlijk heel sympathiek voor die bedrijfsoverdrachten, ik heb zelf lang in de agrarische sector ook gewerkt daar zijn bedrijven natuurlijk die overgedragen moeten worden, daar zijn grote problemen bij, maar dat kan net als het probleem de langstlevende naar mijn idee ook technisch opgelost worden daar hoeft je niet de hele zaak nu voor af te schaffen. Wat nu op ons afkomt is een grote hoeveelheid mensen die geweldig verdiend hebben en niet zozeer aan hun spaarcentjes maar vooral verdiend hebben aan dat onroerend goed en dat gaat opeens allemaal netto netto over naar die

volgende generatie en dan zeg ik laten we nu kiezen voor die jonge mensen die toch al voor dit probleem staan doordat wij de verkeerde grondpolitiek volgen. In België hebben ze 70% meer grond per hoofd stellen ze ter beschikking om te wonen, de prijzen zijn daar in Brussel half zo hoog als in Amsterdam, dat is onze fout van onze politiek, wij zitten daar nu voor voor onze kinderen die moeten huizen gaan kopen, die jonge generatie die moet aan het werk en dan zeg ik laten we dan een duidelijke keuze maken.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 3.

De heer Bolsenbroek, afdeling Delft; meneer Verwaayen, ik moet u toch een beetje afvallen denk ik. Als er spaargeld op de bankrekening staat dan zullen de meeste mensen dat uit de warme hand aan hun kinderen schenken en vallen daardoor buiten die successierechten. Wat meneer uit Bloemendaal zegt, de successierechten worden voor het overgrote deel betaald uit de overwaarde en de stijging van de waarde van de woning.

De heer Boerman, afdeling Bergeik; voorzitter, als we praten over de successie en schenkingsrechten dan praten we over een hoeveelheid verschillende tarieven, in onze motie 173 heb ik die ook genoemd, en aangegeven als het om kinderen als erfenis gaat over successietarieven van 5% tot 27% maar dat zijn uitzonderingen. Voor het grootste deel gaat het om 41% tot 68% en nog vergaand betekent dat dat er een onredelijke belasting wordt geheven op het vermogen wat mensen in hun leven bij elkaar hebben gespaard. Voorzitter, ik heb tegen het erf- en schenkingsrecht ernstige bezwaren in de huidige vorm en het afschaffen daarvan was een uitstekend idee van de commissie ik zou daarom ook de commissie graag willen ondersteunen in het handhaven van het voorstel om het erf- en schenkingsrecht op termijn af te schaffen en voorlopig met de helft te beginnen.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, nog meer? Microfoon 5.

De heer Wijsenbeek, afdeling Den Haag; als ik de heer Verveld uit Bloemendaal hoor springen de tranen mij in de ogen, wat een leed wordt daar geleden in Bloemendaal. Het is voor de afdeling Den Haag volstrekt duidelijk dat daar waar één keer belasting betaald is die inhalige overheid die niet nog een keer terug moet komen, wij zijn voor het afschaffen van de successiebelasting, dank u.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 1.

De heer; voorzitter, ons verkiezingsprogramma kiest er principieel voor mensen moeten aan het werk, mensen moeten aan het werk blijven, we willen flexibiliteit, de economie vereist flexibele arbeidskrachten, het afschaffen van de overdrachtsbelasting werkt daar meer toe bij dan het afschaffen van successierechten dus voor het amendement.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, tenslotte in de tweed termijn van de algemene vergadering, microfoon 6.

De heer Charlie Aptroot; voorzitter, als wij denken aan de motor van onze economie, al die familiebedrijven midden- en klein bedrijf met de generatie die straks gaat overdragen aan de volgende generatie dan moeten wij successierecht nu gaan afschaffen, dat is heel hard nodig anders draaien we veel bedrijven de nek om.

De heer Jan van Zanen; tenslotte in tweede termijn de commissie, meneer Verwaayen.

De heer Verwaayen; ik denk dat alle argumenten gewisseld zijn voorzitter.

De Heer Jan van Zanen; we gaan over tot stemming over amendement 152, de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, bij deze. Het amendement is verworpen.

Mevrouw Wolthuis, afdeling Rotterdam; dit is een ordeverhaal van mij.

De Heer Jan van Zanen; ja, punt van orde voor mevrouw Wolthuis alle aandacht op u gericht, gaat uw gang.

Mevrouw Wolthuis, afdeling Rotterdam; dank u wel voorzitter. De teksten van de amendementen verschijnen niet in het venster, als u zegt dat u er zeker van bent dat de mensen toch dat stemmen wat ze willen stemmen, zonder dat ze de tekst van het amendement kunnen lezen dan stelt u mij gerust maar het is niet normaal dat de tekst van het amendement niet verschijnt.

De Heer Jan van Zanen; het is goed hoor maar volgens mij was dit nu een stem, ik vind het punt heel mooi, maar volgens mij was dit de stemming waar het debat heel duidelijk was. Het was ook een opmaat vanuit de amendementen bijvoorbeeld het amendement 115, daar is rustig de tijd voorgenomen, volgens mij had iedereen door waar je vóór stemde maar niet

tegen stemde en bij deze, maar ik geef ook graag de secretaris het woord heeft u ook gezien hij staat op bladzijde 28 en 29 dat is me een lap tekst het gaat natuurlijk om de essentie maar als de secretaris.

De heer Gert Scholtes; we zullen het zo doen dat op het moment dat de voorzitter heeft gezegd de stemming is geopend dat we dan even weer opnieuw de tekst van het amendement op het scherm laten verschijnen.

De Heer Jan van Zanen; is dat goed mevrouw Wolthuis? Houd u ons aan die afspraak, u let op hé, waar zit u, waar bent u koffie aan het drinken nee toch? Goed dames en heren dan gaan is amendement 194 aan de orde dat staat op bladzijde 35 en dat hoort bij het kopje 'leef moet lonen, durfkapitaal aan de keukentafel'. Dat is ingediend door de afdeling Laarbeek begrijp ik uit mijn tekst en ik nodig graag de zaal uit, wie wil daar nu het woord over voeren in eerste termijn? Ik zeg het maar even omdat ik net zo streng moest zijn, niemand? Dan is nu de eerste termijn van de algemene vergadering voorbij, dat spijt me. De commissie, meneer Kerpen of mevrouw Rothuizen.

Mevrouw Rothuizen; ja, ik zou deze vraag beantwoorden. De strekking van dit voorstel ligt in lijn met wat wij al voorstellen namelijk geld vrijmaken voor jonge startende ondernemers die op een andere misschien wat officiëlere manier bij de bank wat moeilijker terechtkomen. Dat kan je bevorderen door de strekking van dit voorstel over te nemen en daarom heeft de commissie ook gezegd strekking overnemen, zo simpel zit het.

De Heer Jan van Zanen; ik kijk naar de algemene vergadering, heeft iemand behoefte aan een tweede termijn? Gaat uw gang, microfoon 1.

De heer; voorzitter ook over de orde. Kunnen we niet afspreken dat als een amendement niet verdedigd wordt in eerste termijn het advies van de commissie gevolgd wordt?

De Heer Jan van Zanen; ja, dat scheelt weer tijd. Laten we dat maar soepel behandelen want wat gisteravond is afgesproken dat wil ik maar zoveel mogelijk volgen maar ik snap uw punt. Wie in tweede termijn, ik ben het er zelfs mee eens maar we moeten een beetje de afspraken van gisteren zoveel mogelijk honoreren, sterker nog helemaal honoreren. Goed, we gaan erover stemmen, het is niet anders. We gaan stemmen over amendement 194, nee u kunt dus vóór het amendement stemmen of tegen. De commissie heeft gezegd dat ze de stemming overneemt punt. Is er behoefte aan stemming, oh dat is ook nog een mooie die hebben we nog niet gehad. Is er behoefte aan

stemming? Amendement is verworpen, willen we wel of niet stemmen, kijk dit is iets waar ik niet van hou, gaan we wel of niet stemmen? We gaan gewoon stemmen, dank u voor de vertraging, aan de orde is amendement 194, ja jongens het is best ingewikkeld, amendement 194 u heeft gehoord wat de commissie zegt wij nemen de strekking over, aan de orde is 194 bent u daar vóór of bent u daar tegen, de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, het amendement is aangenomen, begrijp ik dat goed? Ja.

Aan de orde is amendement 195, bladzijde 35 ook, kamercentra;e Amsterdam eerste termijn microfoon 6, gaat uw gang.

De heer Walter Jansen, kamercentrale Amsterdam; wij achten het noodzakelijk om de toonzetting van dit stukje tekst iets te veranderen in een goede kennis enerzijds omdat je buurmeisje niet helemaal de doelgroep aangeeft waar we over praten. Ik heb het in mijn argumentatie aangegeven dat de gemiddelde leeftijd van de ondernemer 37 jaar is, de argumentatie van de commissie dat de gemiddelde leeftijd van de starters omlaag moet deel ik niet omdat de gemiddelde leeftijd van de starters in Nederland, Amerika en Frankrijk allemaal zo ongeveer rond de 37 jaar zitten. Verder acht ik het noodzakelijk dat dit verkiezingsprogramma alle ondernemers, alle startende ondernemers, in Nederland aanspreekt en niet alleen mijn buurmeisje of mijn buurjongetje.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Jansen, microfoon 1.

Mevrouw Wendy van Dijk, afdeling Echt; de strekking is waar het om gaat in deze zaak. Buurmeisje is grappig bedoeld, iedereen begrijpt het, het is algemeen en ik vind op een gegeven moment de commentaren hierop vind ik flauw het is een beetje kleinzielig.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, zijn er nog meer sprekers uit de algemene vergadering uit de eerste termijn? Dat is niet het geval, de commissie meneer Kerpen.

De heer Kerpen; waar het om gaat is dat we naar een ondernemend Nederland toegaan en daarvoor hebben én meer ondernemers nodig én meer jongeren die gaan ondernemen. En dat wil zeggen dat je heel veel voorbeelden zou kunnen noemen, je zou het kunnen hebben over je neef, je zou het kunnen hebben over je vrienden, je zou echt een heleboel andere voorbeelden kunnen pakken dan het buurmeisje maar wij hebben gekozen voor het buurmeisje omdat wij denken dat het in ieder geval een goed

voorbeeld is en aansprekend is van datgene wat wij bedoelen meer ondernemerszin en meer jongeren die inderdaad een eigen onderneming starten.

De heer Jan van Zanen; is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is het geval, microfoon 6.

De heer Jansen, afdeling Amsterdam; ik hoor opnieuw de motivatie om meer jongeren aan te spreken ik denk dat we meer ondernemers moeten aanspreken, meer burgers van Nederland om ondernemer te worden. Dat je begint in de opleiding om mensen warm te maken voor het ondernemerschap daar ben ik het helemaal mee eens maar dat vertaalt zich door het ondernemerschap op latere leeftijd.

Als je daadwerkelijk tot een succesvol ondernemerschap wil komen zal je dus ook diegene moeten aanspreken die na hun eerste of hun tweede baan zo rond de 35^e 37^e jaar over moeten stappen op het ondernemerschap, die moeten we aanspreken en niet alleen de jongeren.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Jansen. Nog behoefte aan een tweede termijn? Alstublieft, microfoon 6.

Mevrouw Moolenbel; meneer van Zanen, laat die tekst nu staan zoals die staat ik vind hem goed geschreven. Het gaat erom dat je alle mensen aanspreekt ook de hele jonge en ik ken ondernemers, grafische jongens, jongens in de ICT sector die vele malen jonger zijn dan 37 jaar die zijn bijna al miljonair kijk nou maar eens naar Quote hoeveel miljonairs we al hebben van 37 jaar dus laat die tekst nou alsjeblieft staan.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6.

De heer Jaques Arns, afdeling Meersen; staan laten voorzitter, we hebben het altijd over Jip en Janneke taal nou staan laten.

De heer Jan van Zanen; in de tweede termijn, microfoon 1.

Mevrouw Wendy van Dijk, afdeling Acht; de mensen die commentaar leveren op het woord meisje dat dat niet het juiste woord is die doen net alsof oudere mensen niet begrijpen dat ook zij hier profijt van kunnen hebben. Dat mensen het woord meisje niet begrijpen dan zou een goede kennis een beter woord zijn maar iedereen begrijpt het echt hoor.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, de commissie in tweede termijn.

De heer Kerpen; niets toe te voegen.

De heer Jan van Zanen; we gaan over tot stemming stel ik voor, ja.
Amendement 195. de stemming is wat mij betreft geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, de stemming is gesloten, het amendement is verworpen. Dan, dames en heren, gaan we naar amendement 202, bij u in de leeswijzer op bladzijde 37 te vinden onder het hoofdje 'Ief moet lonen, alle energie en ervaring benutten'.
Amendement van de afdeling Leiden, wie kan ik daar vanuit de algemene vergadering het woord geven? Microfoon 1.

De heer Dijkhuis, afdeling Leiden; wij vinden deze wetgeving niet meer van deze tijd zeker ook gezien de rest van het programma wat wij hier vandaag vaststellen. Wij willen meer mensen aan het werk hebben, we willen regels zoals gratis kinderopvang, we zijn vandaag hier met ons allen bij elkaar. Nou ik heb net een boodschappenlijst moeten maken want die boodschappen moet ik morgen doen, dat kan in vele gemeenten niet vanwege de huidige wetgeving. Wij vinden het niet meer aan de overheid om te bepalen wanneer een ondernemer zijn zaak open moet doen of niet, dat kan een ondernemer prima zelf bepalen en we willen ook graag dan van deze wetgeving af.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Dijkhuis, microfoon 2.

De heer Berend Stolk, kamercentrale Zuid-Holland Noord; het is tegenwoordig erg in om alles op Europees niveau te bekijken en ik wou iedereen er maar op wijzen als we in ons omringende landen kijken dat er helemaal geen winkelsluitingswet is.

De heer Peter Lambers, afdeling Barneveld; ik woon zelf in een gemeente waar op zondag de winkels nog gewoon dicht blijven ook omdat de mensen in het dorp dat niet willen maar los daarvan hebben wij in ons dorp ook een heleboel eigen bedrijven van mensen die een eigen zaakje hebben en sommige daarvan zijn tussen de pauze dicht. Dat klinkt enerzijds heel raar maar anderzijds wijst het je er ook op dat kleine zaken van mensen die gewoon hun eigen zaakje hebben waar we toch heel erg veel stimulans aan willen geven dat die het niet kunnen maken om 24 uur per dag zeven dagen in de week open te zijn, dus ik steun graag de strekking van de commissie.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Lambers, microfoon 5.

De heer van Schie, afdeling Utrecht; ik wou ook inbrengen dat er een multicultureel argument is voor dit amendement. Er zijn heel veel van onze mede ondernemers niet van origineel Christelijke achtergrond wat toch de oorzaak is van die winkelsluitingstijdenwet, daar moeten we dus van af zodat iedereen kan ondernemen naar zijn eigen cultuur.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer Marcel Lugt, afdeling Almere; ik hier uit en te na met een hele hoop met name kleine zelfstandigen over dit onderwerp gesproken en ik kan u mededelen dat een groot deel van de traditionele achterban de kleine zelfstandige met een paar personeelsleden hier zeer tegen zal zijn, dus ik zou graag het voorstel van de commissie hierin volgen.

De heer Jan van Zanen; microfoon 5.

De heer; voorzitter, ik kan u verzekeren dat in de groten steden de kleine ondernemers dan het onderspit zullen delven dat kan niet de bedoeling zijn. Wij hebben vele leden maar ook velen in het land die kleine bedrijven runnen en die moeten door kunnen gaan en voor hen is het noodzakelijk om vast te stellen wanneer de winkels wel of niet open zijn. Er is uiteraard geen bezwaar van onze kant om op zondag regelmatig openingen te hebben maar dan moet er wel een begrenzing zijn. 24 uur open zijn voor een kleine ondernemer is onhaalbaar naar onze mening.

De heer Jan van Zanen; microfoon 5.

Mevrouw Simone Maarsen, afdeling Maastricht; ook ik wil mij aansluiten bij wat gezegd is door de vorige spreker in onze achterban is duidelijk gebleken dat de kleine ondernemer dit niet wil. En ook uit enquêtes is gebleken dat de consument ook geen behoefte heeft aan nog ruimere openingstijden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 3.

De heer Dolf Vink, afdeling Slochteren; ook ik sluit mij daarbij aan. We zien vaak dat grote Albert Hein vestigingen die kunnen het qua personeel rond zetten, de kleine ondernemer die kan het absoluut niet rond zetten die gaat eraan onderdoor dus we zullen een begrenzing in de winkeltijden moeten houden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik denk dat dat de eerste termijn was uit de algemene vergadering, nee? Microfoon 6, wilt u iets zeggen?

De heer Kees de Gruyter, afdeling Rotterdam; in Rotterdam is er geen winkelsluitingswet op zondag daar mogen de winkels open zijn en daar zie je dat in die gebieden waar de ondernemers er voor kiezen, de West Kruiskade bijvoorbeeld, blijven ze dicht dat kun je zelf kiezen als ondernemer ook per gebied dus geef ondernemers die vrijheid om dat te doen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 3.

De heer Frans de Graaf, Telderstichting; ik denk dat het heel fout is om bij dergelijke amendementen teveel vanuit de ondernemer te redeneren, een ondernemer is natuurlijk niet verplicht om open te zijn op momenten dat het open mag zijn. Ik denk dat we meer moeten redeneren vanuit de consument, het individu, en als die graag op zondag zijn boodschappen wil doen dan zal het voor een winkelier een reden zijn om zijn winkeltje open te doen of niet. De Heer Jan van Zanen; dank u wel, ik denk dat dat de eerste termijn was, dan de eerste termijn van de commissie, meneer Kerpen.

De heer Kerpen; het lijkt wellicht een zeer liberale gedachte om deze winkelsluitingswet af te schaffen maar wij denken dat het met name de kleine ondernemer toch zal treffen en uiteindelijk ook de consument. Wat er zal gebeuren is dat er winkelstraten krijgen, en ik heb daar op zich niks tegen, maar met alleen V&D's en Blokkers en dat de kleine middenstander weggaat en dat er een verschraling optreedt van het aanbod. In de huidige wetgeving is al voldoende mogelijkheid om een openstelling op zondag te hebben en ook verlate openstelling te hebben door de week en dat wil zeggen dat wij denken dat dat heel erg goed door gemeenten zelf afgesproken kan worden binnen de bestaande wetgeving dus wij willen het amendement ontraden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, algemene vergadering tweede termijn, microfoon 1 meneer Dijkhuis.

De heer Dijkhuis; ik wil toch even inbrengen dat de huidige wetgeving biedt inderdaad aan elke gemeente de mogelijkheid om ontheffing te verlenen onder andere door het een toeristisch gebied te verklaren. De ene gemeente doet dat wel de andere niet dat is afhankelijk van de collegevorm. Nu zien we een groeiende groep conventionele in de peilingen en die zullen inderdaad op zondag proberen de winkels dicht te houden. Dat betekent dat de winkeliers

niet de mogelijkheid krijgen om open te gaan. Echter in de randgemeenten, of de buurgemeenten, waar ze niet in het college zitten en de gemeente wat ruimhartiger denkt mogen de winkels wel open dus die handel die gaat naar die buurgemeente, dat is niet eerlijk in mijn visie en mijn afdelingsgedachte te opzichte van de ondernemers in onze eigen gemeente.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Dijkhuis voor uw tweede termijn, microfoon 5.

De heer van Schie, afdeling Utrecht; dank u wel voorzitter. ik denk ook dat we nu echt kunnen kiezen om een stukje regelgeving weg te werken, daar zijn we allemaal voor, weg met alle regels die overbodig zijn overbodige regelgeving schrappen dus voor het amendement.

De heer Jan van Zanen; ik kijk naar de algemene vergadering, geen tweede termijn? Microfoon 1.

De heer Kamphuis, afdeling Noordwijk; we hebben onze mond vol over de kinderopvang voor de werkende ouders, wanneer werken die ouders op het moment dat die winkels open zijn dus dat willen we wel. Dan vind ik ook dat die winkels open moeten kunnen blijven en de vervuiling door de footlockers en andere grote winkelbedrijven die is al jaren aan de gang en de kleine winkels die er zijn die zullen er altijd wel blijven en zeker in de kleinere gemeenten. Het is al gezegd, winkels hoeven niet open te blijven ze mogen open blijven, geef ze gewoon het recht.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Kamphuis. Iemand nog? Dan de commissie in tweede termijn, meneer Kerpen.

De heer Kerpen; in principe niet veel toe te voegen meer maar wij denken echt dat het de doodsteek voor de kleine ondernemer is dat hij eraan ten onder gaat en dat we toch echt moeten zorgen voor een pluriformiteit in het aanbod dus wij blijven het amendement ontraden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik ga over tot stemming over amendement 202, de stemming is geopend, vóór of tegen het amendement? Ik stel voor de stemming te sluiten, de stemming is gesloten. Het amendement is aangenomen.

De Heer Jan van Zanen; ik zal me inhouden we hebben hier een groot scherm en dan denk ik nou.. en het is maar net aan maar u ziet het. Goed we

gaan over, dames en heren, stel ik u voor naar amendement 232 dat is een amendement wat staat op bladzijde 42 in de leeswijzer in het hoofdstukje 'van werk naar werk'. Het is een amendement van de afdeling Amersfoort en ik geef het graag in bespreking in eerste termijn van de algemene vergadering, microfoon 2.

De heer Luchtenveld; voorzitter, ik zou graag dit amendement willen aanbevelen bij de algemene vergadering. We hebben geconstateerd dat het terugbrengen van de termijn van de werkloosheidsuitkering fors terugbrengen dat dat een goede lijn is, we vinden alleen dat de commissie is doorgeschoten om in één keer te gaan van terug 19 maanden van 39 dat vinden wij echt een te forse verlaging met name omdat de arbeidsmarkt voor ouderen nog niet flexibel genoeg is. En ouderen kunnen echt in de problemen komen, we zijn voor het bevordering van het eigen woningbezit als oudere werknemers al snel in de bijstand komen omdat helaas ondanks inspanningen het niet lukt om een andere baan te vinden dan moet men het eigen huis gaan opeten, dat is geen goed beeld, dat is niet goed voor het sociale gezicht van de VVD dus wij zeggen laten we die stap wat bescheidener maken 24 maanden is ook al een forse verlaging vandaar dit amendement.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Luchtenveld. Uit de algemene vergadering iemand nog behoefte van de eerste termijn gebruik te maken. Microfoon 5.

De heer Luugt; ik zou graag willen weten van de heer Luchtenveld hoe hij dan de dekking voorziet als hij het alsnog naar 24 maanden terug wil brengen.

De heer Jan van Zanen; dan bent u tegen het amendement, goed dat is helder maar dan komt u daar straks in tweede termijn maar op terug meneer Luchtenveld. Goed, de commissie.

Mevrouw Rothuizen; uiteraard is elke termijn een arbitraire termijn als je een termijn wilt terugbrengen. Kies je dan voor 24 zoals u of kies je dan voor 19? De commissie heeft voor een halvering gekozen, om met dat woord halvering ook een heel duidelijk signaal af te geven van een verandering dat je moet proberen de werkloosheidsperiode zo kort mogelijk te krijgen en dan van werk naar werk te gaan. Van daar ook daarmee samenhangend de eerste maande een hogere werkloosheidsuitkering. Het is dus juist in die term halvering dat wij dat signaal willen afgeven. Natuurlijk is het niet voor iedereen even makkelijk om in die tijd een baan te krijgen, gelukkig zit de economie op

het ogenblik een beetje mee, maar het is vooral voor ons dus een signaal van een nieuw systeem. Ik wil ook nog wijzen op wat al één van de sprekers heeft gezegd dat 5 maanden meer WW natuurlijk ook een kostenpost met zich meebrengt, dat was wat ik in eerste instantie wilde zeggen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel mevrouw Rothuizen. Dan is het woord aan de algemene vergadering in tweede termijn, microfoon 2.

De heer Luchtenveld; ja voorzitter even over die dekking. Kijk we hebben meerdere amendementen vandaag al waar dekkingsproblemen mee zouden kunnen zijn, bij sommige ook een kwestie van ja wat doe je dan meer of minder? We hebben zojuist de winkelsluitingswet afgeschaft dat scheelt weer een heleboel ambtenaren die dat moeten controleren ik denk dat totaal wij moeten bezien aan het eind van de dag hoe dan het één en ander moet worden en misschien moet er dan ietsje minder op een ander terrein wat we willen maar ik denk dat het hier gaat, nogmaals, om niet te grove maatregelen te treffen met name in het belang van de oudere werknemers die vaak buiten hun schuld werkeloos worden en dan niet vaak zo snel een andere baan kunnen vinden. Als de arbeidsmarkt zeer flexibel is, misschien over een paar jaar kan het wel, maar nu lijkt 24 maanden de afdeling Amersfoort een betere keus dan 19.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Luchtenveld, microfoon 2.

De heer Ten Dam, afdeling Rijswijk. Ik moet zeggen ik vind het een ernstige tekortkoming aan het sociaal gezicht van de VVD als we zo rigoureuus te werk gaan met die werkloosheidsuitkering. Er zijn zoveel ellendig veel mensen die de eerste jaren echt niet aan de bak komen en daarna waarschijnlijk ook nooit meer.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Ten Dam, microfoon 5.

De heer Snik, afdeling Oegstgeest; ik denk dat voor wat betreft de signaalwerking van 39 naar 24 maanden al voldoende zou moeten zijn. Ik vind het verhaal van de dekking, ja daar komen we elke keer weer op terug, maar het gaat in feite om het sociale gezicht van de VVD. We hebben 39 maanden instaan, we gaan er dan 15 eigenlijk vanaf trekken en dan komen we in ons programma tot 19, dat valt gewoon niet uit te leggen en zeker niet als je probeert een sociaal gezicht juist naar de groep, de categorie, waar het om gaat want dat zijn nou juist de mensen die sociaal in een hele moeilijke

situatie komen dus ik zou u willen voorstellen en de vergadering om die 39 naar 24 te doen maar zeker niet naar die 19.

De heer Jan van Zanen; dank u wel voor uw tweede termijn, microfoon 5.

De heer van Schie, afdeling Utrecht; ik sluit mij aan bij de vorige sprekers dus voor het amendement met als reden dat het ook wel heel nuttig kan zijn om nog een opleiding te doen als je net ontslagen bent je wilt toch even gaan werken aan jezelf, je moet je herpakken, herscholen, en om daar twee jaar de tijd voor te nemen dat lijkt me een mooie termijn en 19 maanden is een beetje rare termijn ook conceptueel dus twee jaar WW en dan gewoon weer in de bijstand vallen lijkt me prima.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Algemene vergadering iemand nog in tweede termijn, dat is niet het geval? Dat is wel het geval, microfoon 3.

De heer; voorzitter, twee jaar WW en dan weer gewoon de bijstand in dat bevalt me toch niet. Het verhaal van de commissie is dat de economie is aangetrokken, we staan aan de vooravond van de vergrijzing, er is ontzettend veel werk, we hebben iedereen nodig, we willen iedereen erbij trekken. Mensen die geen werk hebben daar zorgen we met z'n allen voor dat die zo snel mogelijk weer aan het werk komen en een periode van 19 maanden is een lange periode waarbij je als je niet geschikt bent voor de arbeidsmarkt alsnog geschikt kunt worden. De opbrengst wordt ook gebruikt om de mensen dan in het begin een hogere uitkering te geven dus ik vind het voorstel van de commissie een sociaal voorstel, het pakt ook goed uit, het past goed bij de dynamiek van ons verkiezingsprogramma en ik stel voor het te laten bij het voorstel van de commissie en dus het amendement af te wijzen.

De heer Jan van Zanen; dit was al de tweede termijn heren en u heeft ook al in de tweede termijn gesproken meneer te Dam en u ook, microfoon 1.

Mevrouw; we hebben het nu over de economie die aantrekt en dat daardoor mensen minder lang in de WW moeten zitten. We schrijven een verkiezingsprogramma en dat is toch ook bedoeld om mensen op ons te laten stemmen en die zijn nog vergeten wat er de laatste paar jaar gebeurd is, dat zijn mensen die een tijdje in de WW gezeten hebben, dus ik denk dat we ook moeten opletten dat we die mensen die nu zo'n slechte tijd achter de rug hebben die willen dat niet nog een keer meemaken dus als wij willen dat de mensen op ons stemmen dan moeten we ook een stukje laten zien van dat we maken het wel anders maar niet gruwelijk, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, iemand anders nog in tweede termijn?
Dat is het geval, microfoon 2.

Mevrouw Karin Edema, afdeling Utrecht; ik ben toevallig een voorbeeld van iemand die in de WW heeft gezeten, één jaar lang en ik vond dat heel erg lang, en ik denk dat 19 maanden inderdaad ook genoeg is en dat het inderdaad de stimulans is om mensen aan het werk te krijgen overwegende zijn en dat dit amendement niet moet worden aangenomen.

De heer Hans Kliphuis; voorzitter, ik heb een heel mooi stukje in Liber geschreven over een ondernemende samenleving en als ik kijk wat wij met de WW willen dan zeg ik op een bepaalde manier oké prima om mensen prikkels te geven maar aan de andere kant moet je kijken naar de randvoorwaarden, naar de organisaties die daar omheen hangen, die in feite met de mensen meedenken om te zorgen dat ze weer zo snel mogelijk aan het werk komen. Ik praat ook uit eigen ervaring het is vaak makkelijk als je uit eigen ervaring spreekt dan weet je ook vaak hoe de zaken in elkaar zitten en dan kun je vaak ook mee nuance stemming maken lijkt mij maar nogmaals kort gezegd de randvoorwaarden zoals UWV en een CWI die moeten daar heel sterk in meedenken wou ik even kwijt.

De heer Jan van Zanen; goed, dan tenslotte microfoon 5.
De heer Boerman, afdeling Bergeik; voorzitter, ik hoor hier net het voorbeeld van een jaar in de werkloosheid zitten van iemand die er nog redelijk jong uitziet, we moeten niet vergeten dat mensen boven de 50, en ook al daaronder, veelal niet gemakkelijk meer aan werk komen. En als het voor iemand op jonge leeftijd al een jaar kost dan mag voor iemand op oudere leeftijd er zeker rekening mee gehouden worden dat dat aanzienlijk langer zal zijn. De termijn van twee jaar wat in dit amendement wordt voorgesteld is voor mij absoluut onvoldoende, het zou nog langer moeten zijn maar ik zal dit amendement steunen want ik vind de 19 maanden van de commissie absoluut te kort rekening houdend met de leeftijd van de mensen en met het feit dat die mensen niet makkelijk meer aan het werk komen, het is nu eenmaal zo in deze maatschappij.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, ik geef het woord in tweede termijn aan de commissie.

De heer Keppers; voorzitter, gisteravond hebben we gesproken over de definitie van sociaal. We hebben gisteravond ook gesproken over het feit, ik

heb daar uitvoerig aandacht voor gevraagd, dat als je een maatregel in isolement bekijkt dat je het verhaal niet krijgt. Kijk ons verhaal is niet om de WW te halveren, ons verhaal is een verhaal van vele activiteiten rond een sociaal beleid waar je mensen begeleidt van werk naar werk er staat ook een hele duidelijke opdracht aan werkgevers in om een levenlang lerensysteem in te voeren, er staan opdrachten in aan de overheid om te zorgen dat je mensen toegang geeft tot die instrumenten die ze weerbaar maken ook op latere leeftijd.

Als wij terugvallen naar hoe langer, hoe meer maanden, hoe socialer gaan we terug naar een definitie van sociaal van, ik zeg het maar hard, afkopen. Iedereen hoort erbij, we hebben zorg te nemen dat iedereen er ook bij blijft horen, daar passen de maatregelen bij om mensen weerbaar te krijgen, daar passen ook de maatregelen bij om de mensen de prikkels te geven dus wat dat betreft moet u dit zien in samenhang, het is niet zo het terugdringen van het aantal maanden wat hier aan de orde is, het is het brengen van het woord sociaal in van werk tot werk.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik stel voor over te gaan tot stemming over amendement 231, u kunt vóór of tegen het amendement stemmen, de stemming is geopend.

Ik stel voor de stemming te sluiten, aldus besloten. Wij zien het al een tijdje maar ik mag niets zeggen, nu kan het, het amendement is verworpen.

Dan, dames en heren, dit is even een speciale. Dan is nu aan de orde, wat u kunt aantreffen op de bladzijde 55 tot en met 58, dat zijn de amendementen 321 tot en met 339 dus vanaf bladzijde 55 tot en met 58 'De Randstad één provincie' dat thema. Ik kijk even naar de indieners in ieder geval de eerste indiener van 321 en ik hoor even wat er vanuit de commissie wordt gezegd want even om dat slim te kunnen bespreken, hetzij nu hetzij even na de pauze, dat we ze niet allen apart moeten bespreken. Meneer van Pruisen, even over de orde gaat dat lukken, en dan graag de commissie de heer Dales, gaan we dat doen of gaan we dat niet doen, gaan we het in één keer doen of niet?

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; we hebben in de commissie gezegd laten we er in ieder geval eerst één pakken van het hele rijtje 321 tot 326, laat ik zo zeggen de amendementen die zijn ingediend daar zijn er een hele serie van die zeggen wij schrappen de tekst die nu is aangeleverd en daarnaast zijn er een aantal amendementen van mensen die zeggen wij weten een betere formulering te kiezen dan de commissie. Dan moet ik zeggen dat ik de

commissie ontzettend goed vind in het helder en beknopt opschrijven van teksten en het voor de normale leden van de VVD knap moeilijk is om dat niveau te halen, daarom ben ik één van de voorstanders die zegt laten we nu dit amendement maar schrappen, laten we daar eerst over stemmen en dan zou je eventueel daarna als de commissie zegt wij willen absoluut hier iets over zeggen, een ander amendement kunnen bekijken.

De heer Jan van Zanen; ik denk dat het aardig in de buurt komt wat de heer Dales u gaat voorstellen maar ik kijk even naar achteren. Meneer Dales, geef ik even het woord voordat we beginnen met 321, meneer Dales.

De heer Dales; als ik het goed begrepen heb wordt dus nu voorgesteld om het amendement te schrappen, weg te halen, in te trekken dat is wat u zegt?

De heer van Pruisen, afdeling Haarlem; nee, ik zeg we willen eerst praten over het schrappen van de hele tekst van de commissie.

De heer Dales; nee, dan drukt u zich niet helemaal duidelijk uit, dan zet ik toch maar even in voorzitter. Even voor het goede begrip. Er liggen een aantal amendementen die zeggen schrap die hele tekst, dat is ook waar de heer van Pruisen nu voor staat, en er ligt een reeks wat zegt tekst weg maar iets anders daarvoor in de plaats. We hebben ons heel specifiek geconcentreerd op de Randstad, daar ging het hierom, dat is niet voor niks. Die Randstad dat is een zaak van bijzondere dimensie, daar gaat het ons specifiek om. Dat is de motors van onze economie, grootste deel van ons bruto nationaal product wordt daar verdiend, de luchthaven ligt daar, twee zeehavens van wereldbetekenis en die moet concurreren op wereldwijde schaal tegen andere regio's, dat is het vraagstuk. Wat wij willen is dat de bestuurlijke condities worden gecreëerd zodanige bestuurlijke condities dat die Randstad die concurrentie, die heftige concurrentie, op wereldwijde schaal aankan, dat is de kern van onze tekst. Het gaat dus niet over de taakverdeling tussen bestuurslagen, het gaat niet over schaalvergroting, gemeentelijke herindelingen, het gaat niet over 4,5,6 of 7 landsdelen, het gaat niet over de taken van de provincie dat staat elders in het program en het gaat er ook niet over of de Friezen in Friesland willen blijven wonen en de Limburgers in Limburg, daar gaat het allemaal niet over het gaat over die Randstad en dat moeten we even goed voor ogen houden. Dus om het maar praktisch te maken, voorzitter, zou ik zeggen laten we dan eens even het gevoel van de ledenvergadering proeven of men inderdaad het idee van de commissie deelt, steunt, om dit randstadvraagstuk eruit te lichten dat is dus neem je die tekst of schrap je hem in zijn geheel? Als dat laatste het geval is dan kan je altijd nog

kijken of je andere vraagstukken dan moet opvoeren maar dat gaat het ons niet om het gaat om de bestuurlijke condities voor de Randstad.

Voorzitter, als ik nog even mag heel kort. Er is een voorstel gedaan door Ede, dat is 335, die zegt wij zijn van mening dat er een onbalans gaat komen als je doet wat de commissie voorstelt daar moet je voor uitkijken. De Randstad moet niet zo oppermachtig worden dat het Rijk, het parlement, andere provincies daar niet meer tegen opgewassen zijn en daarvan hebben wij gezegd die gedachte die onderschrijven wij. Dus als dat de vrees is, en dat vindt je terug in veel amendementen, dan geloof ik dat wij die kunnen wegnemen door daar een passage over op te nemen over de condities waaronder zich dit allemaal moet gaan afspelen, die onbalans die willen wij heel nadrukkelijk ook niet, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dit zijn heel veel woorden om dus te bevestigen wat de heer van Pruisen ook zegt laten we gewoon de discussie nu beginnen rond 321 en dan kijken wat de stemming oplevert en dat heeft dan betekenis voor een aantal andere amendementen want dan kunnen we voorkomen dat we 13 of 14 keer dezelfde discussie moeten voeren. Dan stel ik nu voor om te gaan spreken in eerste termijn over amendement 321 en daar betrekken we dan alles bij wat van Pruisen heeft gezegd en wat Dales heeft gezegd en hou even in uw hoofd dat de amendementen 321 tot en met 339 in het verlengde hiervan staan en dat het mooi zou zijn, maar goed wie ben ik om iets mooi te vinden, dat we dit in één keer kunnen doen en niet 18 keer achter elkaar. Ik geef het woord aan de heer van Pruisen.

De heer van Pruisen; dank u wel voorzitter. Ik heb elke keer toch weer enorme bewondering voor de slimheid waar de heer Dales zaken probeert te regelen want ik denk dat hij proeft dat deze zaal in belangrijke mate, ik denk dat dat voor veel VVD'ers geldt, zegt die Randstad die moet kunnen functioneren alleen wat hij hier probeert te zeggen is als u nu voor een goed functionerende Randstad bent dan moet u mijn tekst overnemen en gelooft u mij nu dan ga ik daarna kijken of ik nog een paar kleine woordjes verander in de tekst, u weet niet welke, maar dan komt het wel goed want dan houd ik rekening met al die problemen die u in al die amendementen schertst. Nee meneer de voorzitter, de commissie heeft een tekst gezet, een mooie heldere scherpe tekst, een tekst die in een programma zou kunnen komen maar niet de tekst waar veel indieners van amendementen het mee eens zijn.

Die indieners die zeggen, en als de heer Dales zegt ik ben het eens met die argumenten dan moet die een nieuwe tekst leveren maar die mensen zeggen

één provincie, en dat staat er, met 7 miljoen van de 15 of 16 miljoen Nederlanders dat wordt een te sterke macht, één provincie waarin alle stedelijke gebieden zitten en daarnaast een paar landbouwgebieden dat zorgt ervoor dat die agrarische gebieden geen aandacht meer krijgen in dat Randstadgebied. Daarna zijn er mensen die zeggen, even kijken hoor ik had er nog een opgeschreven, de afstand tussen bestuur en burger een probleem, wat door veel mensen wordt aangegeven als een probleem, dat is al groot merk ik als secretaris van een provinciebestuur, dat wordt er nog groter door. Ergo, het zoeken naar een oplossing om die Randstad economisch gezien beter op de kaart te zetten ja natuurlijk maar ik heb het gevoel dat de commissie een makkelijke snelle formulering kiest en die formulering die vind ik niet optimaal en daarom stel ik voor niet om tegen de argumentatie van de heer Dales te zijn maar tegen zijn tekst, dank u.

De heer Jan van Zanen; dank u voor uw eerste termijn, microfoon 5.

De heer Herman Wilmer, commissie Binnenlandse Zaken; de commissie heeft niet de gelegenheid gehad om tot een eensluidend oordeel te komen, tot een afgerond oordeel, ik spreek hier dus op persoonlijke titel maar wel tegen de achtergrond van dat ik dit jaar op de kop af 20 jaar met deze materie bezig ben internationaal.

Om te beginnen is de Randstad in geen enkel opzicht te vergelijken met de genoemde steden Londen, Parijs en New York, dat is veel meer een vergelijkbare eenheid met het Ruhrgebied in Duitsland wat bestaat uit 11 steden en 4 kreisen en die samen een verband vormen. Als wij het hebben over de intenties zoals de commissie die heeft neergelegd, dat is te proeven in de commissie, van heel duidelijk ja er dient voortgang te worden gemaakt, het voort modderen met de bestaande bestuurlijke structuur dat is geen heilzame weg, maar we moeten niet in het zwaard vallen dat we met de intentie om te komen tot versterking van de economisch ruimtelijke structuur van de Randstad tegelijkertijd ook en eenduidige keuze gaan maken voor wat voor bestuur we dan ook voor die Randstad in petto hebben.

Ik ontraadt het amendement van Leiderdorp want dat blokkeert feitelijk alles maar we moeten dus wel nu eerst de discussie hebben over de intentie die in het dictum wordt neergelegd waarover een autoriteit wordt gesproken en ons niet te zeer laten verblinden door de titel waar ineens over één provincie wordt gesproken.

De heer Heek, afdeling Graft De Rijk; in het noorden van Noord-Holland en zeg maar boven de Zaanstreek ontstaat over dit onderwerp veel commotie omdat men toch meent dat de provincie al achtergebleven is ten aanzien van de ontwikkelingen die met name boven het Noordzeekanaal moeten plaatsvinden, maar als een grootmacht ontstaat Randstad provincie dan verwacht men dat men nog verder achter wordt gesteld ten opzichte van de grote industriële regio's. ik denk als in een verkiezingsprogramma wordt gesproken over één provincie dat de kiezer dat ziet als een bedreiging en niet als een kans.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Heek, microfoon 6.

Mevrouw Ciska Scheidel, kamercentrale Rotterdam; het is jammer dat er geen alomvattend standpunt over het middenbestuur in het verkiezingsprogramma staat, dat was mooi geweest, maar we zitten helaas nog in die discussie naar aanleiding van het liberaal manifest zijn we daarmee gestart en tijdens het flitscongres wat georganiseerd is op 17 juni zag je dat de meningen nog verschilden. Dat betekent niet dat we nog niks kunnen doen want tijdens dat flitscongres werd wel heel erg duidelijk dat de situatie in de Randstad toch wel heel nijpend is en dat daar de bestuurlijke situatie zeg maar nadelig is voor de economie. Dus ik zou er dan ook voor willen pleiten om tegen dit amendement te stemmen en wel iets op te nemen want dan kunnen we in ieder geval met de eerste stap beginnen en dat betekent niet dat er met de rest van het land niks moet gebeuren maar het betekent wel dat we een eerste stap kunnen zetten om de economie in de Randstad weer omhoog te krijgen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel mevrouw Scheidel, microfoon 6.

Mevrouw Kock Huigen, afdeling Leiderdorp; wij zijn de indieners van het amendement, wij hebben heel druk in onze eigen afdeling, maar ook in provinciale staten, daarover gesproken en onze opvatting is dat dit amendement te direct is, meteen naar een oplossingsrichting gaat die denk ik niet past bij het oplossen van het probleem van de Randstad en alles wat er net over gezegd is over de regelgeving... voorstander van alles wat verderop in het programma staat over taken en posities en afslanking van provincies dat is prima, dat vinden we ook een goede zaak maar dit gaat net te ver en we denken dat het onverstandig is en niet haalbaar in een periode van 4 jaar om dit nu te realiseren.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Die meneer daarachter, wilt u ook het woord voeren bij 6? Dat is het geval.

De heer Ludema, afdeling Rotterdam; heel veel infrastructuur is provincieoverschrijdend het wordt een keer tijd dat we slagkrachtig een aantal beslissingen kunnen nemen nu gat het over veel te veel lagen, veel te veel partijen die er over beslissen dat is ook de reden waarom dit stuk erin staat dus het zou er ook in moeten blijven staan. In Rotterdam zouden we er echt voor waken, dat is één van onze aspecten die we graag in ieder geval gewaarborgd zouden willen zien, dat er niet een extra bestuurslaag gecreëerd wordt want daar zitten we dus niet op te wachten.

De heer Jan van Zanen; microfoon 2.

De heer Andre Bosman, kamercentrale Zeeland; er wordt erg gesproken als de Randstad als economische motor, in Zeeland voelen wij ons ook deel van die motor en het zou prettig zijn als we over een 10 cilinder praten als over een 1 cilinder. We hebben een kerncentrale in Zeeland staan bijvoorbeeld met ruimte voor een tweede, wat we nu zien gebeuren is dat de Randstad heel erg bezig is met die economie in die regio te verbeteren, dan zien we het zand van de tweede Maasvlakte bijna verschijnen voor de kust van Schouwen-Duiveland waardoor de beperking ontstaat voor onze mogelijkheden dus vanuit Zeeland beseffen we de situatie van de Randstad alleen maken we zorgen voor de positie van Zeeland.

De Heer Jan van Zanen; microfoon 2.

De heer Reinout van Ge, afdeling Heuvelrug; dat het huis van Thorbecke op sommige punten weer eens wat aan renovatie toe is meneer de voorzitter dat zal zo zijn en daarom steun ik van harte de bestuurlijke wirwar dat we die aan moeten gaan pakken maar laten we het langs die aanvliegroute doen en niet nu landsstedelijk het eruit lichten alsof vergelijkbare problematieken zich in de regio's ook niet voor zouden doen, aanvliegroute via de bestuurlijke wirwar en daarom steun ik dit amendement.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer Boerman, afdeling Bergeik; ik vond de verwoording die de heer Dales vanavond gaf uitermate treffend ik denk dat dat is waar het om gaat. En bij die verwoording hoort niet de tekst zoals die in het verkiezingsprogramma staat. Ik zou dus willen voorstellen om het amendement van Leiderdorp te

volgen en de tekst te schrappen en de commissie uit te nodigen om een veel betere tekst te schrijven die in lijn is met wat de heer Dales vanavond hier heeft gezegd.

De heer Jan van Zanen; microfoon 1.

De heer Passenier, afdeling Rijswijk; de problematiek zoals die eigenlijk is in Nederland is niet het probleem van een bestuurstructuur, de structuur is niet ingewikkelder dan in andere landen. Het probleem is ook niet de economische kracht van de Randstad. Wat vaak gebeurt, waar eigenlijk mensen zich ook aan storen, is eigenlijk veel meer de stroperigheid van besluitvorming en dat ligt aan de manier waarop bestuurders met elkaar omgaan. Mijn suggestie zou zijn om niet zozeer de structuur aan te pakken van het Randstadbestuur maar veel meer de bestuurders prikkelen tot daadkracht en resultaten en ik zou graag willen dat eigenlijk een dergelijke suggestie veel meer wordt overgenomen door de commissie, dank u.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, er zijn wel heel veel sprekers, we houden het nu kort en bondig.

De heer Gerrit Willems, afdeling Alphen aan de Rijn; met het voorstel van de commissie ben ik bang dat we een macht in de Nederlandse staat gaan vormen door de grote van deze provincie ten opzichte van de eerste bestuurslaag en daarom ben ik hier geen voorstander van.

De heer; voorzitter, Mark Rutte zei het gisteravond heel treffend dat alles veel te stroperig gaat in dat opzicht heeft de commissie en punt dat er iets gebeuren moet met de Randstad alleen de commissie schiet te breed. Zij pakt daar een gebied wat loopt van Hoek van Holland ongeveer tot aan Lemmer toe met teveel verschillende structuren. Ik zou de commissie graag willen uitnodigen om dat gebied veel sterker te beperken waardoor we echt de kern van de Randstadproblematiek pakken en gebieden die daarbuiten vallen er ook echt buiten te laten vallen, tot zover.

De heer Jan van Zanen; nog meer? Microfoon 3 kort graag.

De heer Hans Kliphuis; voorzitter, ik citeer weer mijn verhaal in Liber, ik wil iedereen erop wijzen om het toch eens even te lezen. Ik zie hier staan dat een economisch krachtig Europa begint met een stimulering van de economie in de regio, ik ben toevallig ook Europees actief, Europa bestaat onder 49 regio's binnenkort op 13 oktober is er in Brussel weer een bijeenkomst wat de

regio's in Europa van elkaar kunnen leren ik blijf erbij dat je ook in Europees verband, wat ik gisteren ook weer op een economencongres in Groningen heb gemerkt onder de titel 'succesverhaal Europa' dat je veel meer in Europa ook in Nederland naar sterke regio's moet kijken en vooral, en dat wil ik met klem even benadrukken ook voor het verkiezingsprogramma, dat de VVD daar een hele duidelijke visie tentoonspreidt voor de toekomst. Dat die cultuur van ondernemendheid in Nederland en nogmaals ik denk vooral voor de VVD zie ik daarin alle kansen om dat met daadkracht op te pakken en niet ons te verlagen in allerlei geneuzel en bekrompenheid maar dat we gewoon Europees gaan denken.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. We gaan nu wat tempo maken over dit onderwerp dames en heren, microfoon 5 en dan tenslotte microfoon 2. gaat uw gang.

De heer Anne Mulder, afdeling Den Haag; dank u wel voorzitter. Kort en bondig, we zijn hier in de regio bezig met het aanleggen van Randstadrail en als je kijkt hoeveel bestuurders daarmee bezig zijn die passen niet eens in één Randstadrailrijtuig dus het wordt nu echt tijd dat daar eens snel wat aan gaat gebeuren voorzitter.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, nog meer microfoon 5? Graag kort, gaat uw gang.

De heer Bert Dijken, afdeling Waalre; wat mij opvalt is dat de commissie hier bij Randstad heeft gerefereerd Rotterdam, Amsterdam en Utrecht wij denken dat we meer gebieden hebben die een soortgelijke aandacht vragen en in het bijzonder het gebied Eindhoven waar zich steeds meer problemen voordoen die zeer vergelijkbaar zijn als met nu wordt genoemd als Randstad en ook daarmee denk ik dat de commissie wel een goed punt heeft maar toch dat het voorstel niet af is en ook dat is een motivatie om toch het amendement aan te nemen.

De Heer Jan van Zanen; dank u wel. En tenslotte in de eerste termijn van de algemene vergadering microfoon 2, gaat uw gang.

De heer George Veldhuizen, afdeling Schouwen-Duiveland; u zult begrijpen dat wij hier toch erg angstvallig tegen aankijken. Wij realiseren ons dat het gros van de kiezers zich bevindt in de Randstad en dat daar ook het belangrijkste gebeuren plaatsvindt. Wij vragen echter wel aandacht voor het volgende en dat weet waarschijnlijk het merendeel in de zaal niet wat het is

maar dat is het Noodzee reservaat. Dat wordt in een van de buitengebieden geplaatst dat kost ons werkgelegenheid en dat kost ons recreatiemogelijkheden en dat komt er omdat de Maasvlakte moet worden uitgebreid. Dit is een typisch voorbeeld wat leeft bij ons in Zeeland en wat wij aan onze kiezers niet kunnen verkopen dus een sterke positie van de Randstad dat zal nadelige invloeden hebben op het aantal stemmers in Zeeland voor de VVD.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Veldhuizen. Dan is het woord in eerste termijn over 321 en verder aan de commissie, de heer Dales.

De heer Dales; voorzitter, het is een discussie die volgens mij al honderden jaren in Nederland gevoerd wordt en terwijl dus praten over de vraag of de ontwikkeling in de Randstad en hoe we dat bestuurlijk zouden moeten aanpakken misschien nadelige gevolgen heeft voor wat gemeenten in Noord-Holland Noord of in Zeeland of ergens in het zuiden van het land denderd mondiaal de trein keihard verder. De Indiërs, de Brazilianen, de Britten, de Fransen, de Chinezen die gaan door. Er is een hele nieuwe dimensie en dat is die mondialisering er moet op mondiale schaal worden geconcurrereerd en dat geldt bij uitstek voor de Randstad, meer dan welke regio in Nederland ook en we kunnen niet door blijven gaan met de bestuurlijke condities waaronder die Randstad op dit ogenblik moet werken. We weten allemaal hoe het op dit moment gaat en dat is die stroperigheid, die drukte, dat mekaar voor de voeten lopen, waar we vanaf moeten willen wij die Randstad met ambitie verder kunnen laten groeien.

Het gaat daar overigens ook helemaal niet zo goed, er zijn tal van rapporten over verschenen de laatste tijd die nog eens heel duidelijk belichten wat het probleem is, recent nog weer het rapport onder leiding van Anthonie Burgmans en u weet dat er op dit moment allerlei bewegingen aan de gang zijn, er is ook een commissie onder leiding van oud-premier Kok aan het werk die de minister zal adviseren, het momentum is daar. De burgemeesters van de 4 grote steden hebben zich uitgesproken, de provinciebesturen zijn bezig, het momentum is nu en we moeten deze kans niet voorbij laten gaan.

Dus daarom zeggen wij concentreer je nu op dat ene grote vraagstuk, dat is het Randstadvraagstuk, de discussie over de rest van het middenbestuur die gaat zeker komen in de komende tijd maar nu doorzetten en niet weer die discussie gaan voeren wat dit allemaal gaat betekenen voor deze of gene gemeente in Nederland want dan komen wij geen meter vooruit en dat kunnen wij ons voor onze economie niet veroorloven.

Ik denk voorzitter dat ik niet veel meer hoeft te zeggen want dan vervalt ik in herhaling. Ik wil alleen nog benadrukken, nee geen extra bestuurslaag want dan zouden we het kind met het badwater weggooien en dat dus absoluut niet vandaar ook die term Randstadautoriteit en in de tweede plaats we hebben al gezegd 335, Ede die balans dat snappen wij de zaak mag niet volledig uit het lood raken maar dat is nog wat anders dan dat wij op dit ogenblik helemaal niks zouden doen, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Dan is het woord aan de zaal, aan de algemene vergadering voor de tweede termijn, microfoon 1.

De heer Pruisen, afdeling Haarlem; dank u wel voorzitter. Ik hoor de heer Dales in elk geval heel heldere taal uitspreken het is niet de bedoeling dat de Randstadautoriteit in de plaats van een provincie komt, daar ben ik blij om dat u dat zegt want is was namelijk even bang dat u zou zeggen nee de provincies kunnen bestaan we hebben ook een autoriteit maar nee gelukkig. Dat betekent alleen dat het dus wel heel helder is dat iedereen die hier in deze zaal zegt het evenwicht raakt zoek want er ontstaat dus één provincie met de helft van Nederland en daarnaast een aantal anderen met snippers, er ontstaat één provincie waar alle economische macht gebundeld is tegenover de staat de Nederlanden, het betekent dus echt dat de landbouw en de agrarische problematiek in die Randstadprovincie moet concurreren met de spreektijd over die problemen waar u over praat en dat betekent dus dat er wat mij betreft deze provincie niet moet komen.

U zegt ook op provinciaal niveau wordt erover nagedacht, ja dat klopt daarom staat in het concept verkiezingsprogramma van de provincie Noord-Holland dan ook er moet een noord- en er moet een zuidvleugel komen althans denken wij op dit ogenblik staat daarbij. Dat wil dus zeggen dat wij er als VVD er ook nog niet uit zijn en ik zou het slecht vinden ook als ik al die nadelen hoor die in deze zaal worden geopperd om nu deze harde en éénduidige tekst in dit programma op te nemen.

De heer Ivo ten Hage; ik denk dat het duidelijk is dat de problematiek in de Randstad die van de provincie overstijgt en daarom is het terecht dat dit op Tweede Kamerniveau op het Rijksniveau geregeld wordt en niet op een nieuwe provincie.

De heer Wilmer; voorzitter, we moeten niet een vergissing maken dat een samenwerkingsverband een laag is alle grote steden in de westerse wereld

worden door meervoudig bestuur bestuurd, dat is in alle drie de steden die in de nota worden genoemd het geval, ook in het Ruhrgebied maar ook veel meer, alleen een autoritaire staat als China daar zal men makkelijk kunnen zeggen van en nu is er één autoriteit voor 10 miljoen inwoners. Dus waar ik in feite op doel is dat de kern van de zaak is de economische en ruimtelijke structuur versterking van de Randstad ja, maar we moeten de ruimte laten om een passend bestuurlijk antwoord daarop te vinden en dat moeten we niet teveel dichtplakken met één etiket.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 2.

De heer Reinout de Ge, afdeling Heuvelrug; de heer Dales wijst op de mondialisering, het fijne van de mondialisering is dat die niet alleen randstedelingen betreft maar ook mensen die in andere provincies wonen. Als u het huis van Thorbecke op dit punt gaat vernieuwen ontkomt u er niet aan om ook naar de andere elementen te kijken hou het in evenwicht, dat was de kracht van het huis van Thorbecke, dus de klemmende oproep is vlieg het nou aan via de lijn van de bestuurlijke wirwar en hou het evenwicht van het huis van Thorbecke staande en daarom steun ik het amendement.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 2 kort graag.

De heer; heel kort, ik vond het juist zo mooi dat er gezegd wordt laat dat huis van Thorbecke in stand maak er één provincie van dat zijn 6 miljoen mensen, in Nederland hebben we in feite twee steden, de Randstad 6 en Brabant zijn er 2 er leven in een regio 40 miljoen mensen inclusief Vlaanderen en North Rhein Westfalen, dat is in feite het gebied waar we moeten concurreren dan is de Randstad helemaal niet zo groot dat is maar de helft van New York. We moeten in feite concurreren met een stad als München, München heeft 4 miljoen mensen daar zijn 40 gekozen bestuurders en wij hebben alleen al in Amsterdam met 700.000 mensen hebben wij 400 gekozen bestuurders dus ik ben sterk voor het voorstel van de commissie.

De heer van Zanen; dank u wel. Dan een première voor het nummer, nummer 4 hebben we nog niet gehoord vanochtend.

Dank u wel voorzitter dan komt Brabant maar eens even aan het woord als het over het middenbestuur gaat. Voorzitter, ik denk dat het goed is dat het thema überhaupt op de agenda staat nu, dat die ook beperkt tot de Randstad want daar ligt inderdaad het grote probleem maar de oplossing die de commissie heeft voorgedragen is te rigoreus. Ik denk dat je het evenwicht in

bestuurlijk Nederland er compleet uithaalt als je nu naar één grote Randstadprovincie gaat het zouden er dus twee moten zijn of een of ander tussenmodel, daar zou je naar moeten zoeken, dus op zich dat je definieert dat de Randstad het probleem is maar dan denk ik dat het eerder een probleem is van, als ik het zo mag zeggen, te grote ego's van de vele bestuurders die in de Randstad een rol proberen te spelen die over elkaar heen tuimelen dan dat het nou echt gaat over de bestuurlijke grenzen. Als ik tenslotte mag zeggen hoe wij in Brabant de problemen hebben opgelost in de afgelopen jaren dan is dat door juist over die grenzen heen te denken en veel meer in samenwerking en in kansen te kijken dat werkt dus laten we niet alleen de problemen op lossen door de bestuurlijke grenzen aan te passen.

De heer van Zanen; microfoon 6.

Mevrouw Kock Huigen, afdeling Leiderdorp; dank u wel voorzitter. Wij hebben naar aanleiding van dit amendement ook overwogen dat wij ons niet kunnen voorstellen dat met name ons parlement en Rijks dat die zich niet wil bemoeien met de Randstadproblematiek en als je dat neerlegt in een Randstad autoriteit dan kan ik me haast niet voorstellen dat er nog een verdubbeling van allerlei procedures en inspraak krijgen dan we nu hebben en ik vind dat het probleem opgelost moet worden maar niet in deze vorm.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

Mevrouw Ciska Scheidel, kamercentrale Rotterdam; ik was wat in verwarring gebracht door de heer van Pruisen, ik heb de heer Dales gehoord als zijnde geen extra bestuurslaag en dan blijft er volgens mij maar één mogelijkheid over en dat is een provincie en die heeft bepaalde taken, die zijn duidelijk aangegeven, en ik neem aan dat dat gebied die taken ook krijgt en dan worden er ook een heleboel zorgen van de heer van Pruisen weggenomen want daarbinnen moet er gewoon gepraat worden met het Rijk en daar heeft de Rijk zijn eigen bevoegdheid en daar heeft de provincie zijn eigen bevoegdheid. En wat het mooie is is dat daarbinnen verschillende gemeenten samenwerken, dat wil zeggen dat niet Opstelten en Cohen apart op de stoep staan maar dat er gewoon met één mond wordt gesproken.

De heer van Zanen; dank u wel, graag kort dames en heren, microfoon 1.

De heer Kamphuis, afdeling Noordwijk; voorzitter, als je het regionaal ziet dan zien we dat in Zuid-Holland, Brabant, een stukje Duitsland met 22 miljoen inwoners in feite de economie van de regio voor een belangrijk deel wordt

gemaakt. Voor mij is heel duidelijk dat de heer Dales een heel duidelijk signaal heeft willen afgeven om met Zuid-Holland te benoemen en ik denk alleen daarom al we eigenlijk de commissie in zijn beknoptheid, zijn scherpte zouden moeten volgen.

De heer van Zanen; microfoon 1, kort graag.

De heer Passenier, afdeling Rijswijk; ja voorzitter nogmaals, wat ik mij afvraag als ik het betoog hoor van Ciska Scheidel dan denk ik van leuk dat dan de provincie eenduidig is in zijn taken en verantwoordelijkheden maar ik zie dan op een gegeven moment de counterpart bij het Rijk nog steeds behoorlijk divers. Ik kan me niet voorstellen dat de minister van Economische Zaken en Financiën dat die op een gegeven moment vinden van nou al onze taken ten aanzien van de economische structuur van Nederland dat leggen we wel bij die Randstadautoriteit en wij bemoeien ons er niet meer mee maar het gaat uiteindelijk om die bestuurlijke drukte die moet weg en dat los je niet op met die Randstadautoriteit.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 3 kort en bondig graag.

De heer; ik vind hier dat de stelling die gedaan wordt door de commissie in het concept verkiezingsprogramma een goede is, het geeft een intentie aan om wat te doen aan de problematiek zoals die hier heerst en ik neem aan dat veel van de angst hier in de zaal voorbijgaat aan het feit dat we een sterke bestuurlijke laag hebben, een sterk staatsrecht dus het concept van een Randstadautoriteit als tegenhanger van de staat, als te machtig, lijkt me absoluut voorbarig.

De heer van Zanen; dank u wel, kort graag en niet uit eigen werk voorlezen, gaat uw gang.

De heer; meneer van Zanen ik hou het kort. Vanuit het Nederlandse instituut voor marketing zitten wij dit soort zaken heel goed te bekijken, kijk ik even naar het rapport van Economische Zaken 'Pieken in de delta' is Nederland opgedeeld in 6 regio's we kunnen allemaal wel almas naar China en India vliegen om te kijken hoe het daar gebeurt maar ik blijf erbij, wat ik al eerder zei, wij moeten kijken wat wij zelf kunnen doen en vooral hoe wij onze positie in Europa kunnen versterken en daar hoort in mijn beleving een Randstadregio heel duidelijk bij. Willen wij zo, want ik las toevallig net vorige week in Spits dat ze allerlei gelden beschikbaar hebben om zich op te stoten,

meneer van Zanen, in de top 5 regio's van Europa, nogmaals alle kans voor de VVD.

De heer van Zanen; microfoon 3.

De heer van de Vorst, kamercentrale Gelderland; ik ben van harte eens met het signaal wat de commissie geeft om het initiatief te nemen in het westen van Nederland, ik denk dat we daarmee serieus maken dat we echt regels willen vereenvoudigen en snelheid willen maken, ik zie geen enkel probleem voor andere gebieden in Nederland want het stimuleert denk ik andere gebieden om sneller ook te gaan samenwerken om de volgende stap dus van harte ondersteund ook vanuit het oosten van Nederland om deze stap te maken.

De heer van Zanen; microfoon 2, mevrouw.

Mevrouw Lorence Haak, regio Zeeland; ik wil even stellen dat zolang wij om een stad als Amsterdam te besturen een veelvoud aan bestuurders nodig hebben dan ze nodig hebben als een stad in München die toch vele malen groter is we nooit de illusie mogen hebben dat door, hoe nodig misschien ook, de bestuurlijke wirwar in de Randstad moet opgelost maar ik denk gewoon niet dat we de illusie moeten hebben dat we dat op deze manier bereiken.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer; meneer de voorzitter, tientallen jaren discussies over bestuurlijke reorganisaties gaan voortdurend kapot aan nuances. Elke keer moet er weer een volledige oplossing worden gevonden en elke keer moeten er ook weer andere dingen dan opeens worden opgelost dan komen er opeens weer andere, als we het nou over de Randstad hebben, dan komen er opeens weer andere gebieden als een Zeeland en een Friesland en een Noord-Holland waar het allemaal kennelijk ook allemaal niet zo goed gaat nou dat lossen we dan tegen die tijd wel op. Zullen we nou eens even één probleem simpel oplossen door al die verschillende provinciebesturen eruit te halen en in ieder geval terug te brengen tot één, kies voor de simpelheid en kies dus tegen dit amendement.

De heer van Zanen; tenslotte tweede termijn vanuit de algemene vergadering, microfoon 3.

Mevrouw Henriëtte van Lennep, Oude Tonge; de discussie nu gehoord hebbende begrijp ik dus dat het de bedoeling is naar één nieuwe Randstadprovincie te gaan, ik denk dat we dan tot een hele bestuurlijke reorganisatie moeten overgaan want ik zou me niet kunnen voorstellen dat Goeree Overflakkee daarbij zou willen horen.

De heer van Zanen; dank u wel, dan de tweede termijn van de commissie tenslotte meneer Dales gaat uw gang.

De heer Dales; voorzitter, we hebben nu 4 provincies, we hebben 4 grote steden in dat gebied, we hebben alleen al in Zuid-Holland geloof ik bijna 100 gemeenten het gaat dus om honderden gemeenten alles bij elkaar, dan zijn er nog de interbestuurlijke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden al dan niet democratisch gelegitimeerd dat is een drukte van belang, dat weet ik ook uit eigen ervaring ik heb er een behoorlijk aantal jaren in meegesjouwd, dat kan zo niet doorgaan en dat is hier denk ik door vele sprekers inmiddels ook wel verwoord. Er zullen bevoegdheden moeten worden overgedragen, er zal zeggenschap moeten worden losgelaten en aan een macht gegeven die in staat is om die Randstad op wereldschaal zijn positie te geven en te laten behouden die de Randstad moet hebben en de commissie heeft daar heel nadrukkelijk voor gekozen daarop te focussen omdat dit het moment is, als we het nu laten lopen gaan we weer jaren verder en dan moet ik nog zien of we het dan weer terugpakken.

Er ligt nu een grote kans en wij hebben gekozen, zoals de titel van het programma ook zegt, voor een samenleving met ambitie en niet voor een samenleving van de verdelende rechtvaardigheid.

De heer van Zanen; dames en heren, dank u wel voor uw uitvoerige bijdrage in twee termijnen. Ik stel voor om te gaan stemmen over amendement 321 en daarmee stemmen we tegelijk over een aantal andere amendementen die zijn exact hetzelfde. Amendement 321 het wijzigingsvoorstel of u daar vóór of tegen bent, de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, de stemming is gesloten. Het amendement is verworpen.

Daarmee, dames en heren, ik doe het voorzichtig en rustig aan zijn ook verworpen in ieder geval de amendementen 322, die dus aangehouden waren, 323, 324, 325, 326 en nu wordt het spannend want 327 heeft het over een wijziging in een zin, ik kijk even naar meneer Weijers of naar meneer van Pruisen. Is het, gelet op de stemming van net, moet dit apart of? Meneer Weijers ik geef ik even het woord, ik kijk ook naar Dales gaat uw gang, dan is nu aan de orde 327. we hebben dus nu de tekst in het programma is daar heeft de algemene vergadering die blijft erin staan, het amendement om te

schrappen is verworpen dus de zinnen staan er in maar u doet iets anders u wijzigt een zin. Nou hoop ik te voorkomen dat we nu de discussie helemaal weer overnieuw gaan doen wat dat heeft u natuurlijk begrepen.

De heer Weijers, afdeling Utrecht; dat hoop ik ook te voorkomen meneer van Zanen. Ik wil niet de hele discussie heropenen het is duidelijk dat de vergadering hier iets over wil zeggen. Meneer Dales heeft al gezegd dat hij nog wil kijken naar die balans tussen die machtige Randstad, grote Randstadprovincie en de rest van Nederland, en ik wijs daarom even op 330 waar Utrecht voorstelt 4 landsdelen, 4 of 5 of 6 mag van mij ook, maar dat je dus ook andere provincies fuseert zodat je die balans misschien wat beter krijgt dat voostel wil ik graag even onder de aandacht brengen.

De heer van Zanen; goed, nou ik kijk even naar de zaal, de commissie?

De heer Dales; dat had ik al min of meer toegezegd we zullen dat aspect meenemen in de definitieve tekst maar dat is dus wat anders dan wat 327 voorstelt want dat gaat over de nieuwe gebiedsindeling eigenlijk voor het hele land en ik heb geprobeerd uit te leggen dat onze tekst gaat over die Randstad en hoe daarmee verder te gaan maar het verhaal van de balans zijn we het denk ik met elkaar over eens.

VZX; mede in relatie tot het voorstel van Ede waar de commissie ook al iets over heeft gezegd. Ik stel voor dit gewoon af te wikkelen niet in stemming te brengen, 327 klaar, klopt dat meneer Weijers? Prachtig. Dan 328 ook weer op bladzijde 56 die is natuurlijk in feite door 321 voorkomen gaan we niet twee keer doen dus dat is ook voorbij. Dan 329 is weer een zinswijziging, ik kijk even naar meneer Ludema tenminste dat staat in mijn aantekening dat meneer Ludema hier vandaag daar ons allemaal zijn licht over zou laten schijnen, dat is niet het geval gelet op de discussie? Meneer Ludema gaat uw gang.

De heer Ludema; ja voorzitter, ik weet niet waarom mijn naam hierbij staat dat is waarschijnlijk een softwarefout maar dit is niet het amendement van Rotterdam.

De heer van Zanen; ik neem aan dat Boskoop ook gewoon iets wil zeggen. Boskoop is aanwezig gaat uw gang. Ook gelet op de discussie we gaan dit dus niet overnieuw doen.

De heer, afdeling Boskoop; de intentie die is ook al door anderen uitgesproken zoek nou naar de juiste maat en schaal van die provincies en met de juiste activiteiten en dat heb ik zo vaak al meer gehoord dat ik denk als daar in een goede manier vorm gegeven wordt dat we daarmee verder moeten kunnen.

De heer van Zanen; wie nog meer over 329 in eerste termijn? De commissie, meneer Dales.

De heer Dales; ja, de ledenvergadering heeft zich zoeven uitgesproken voor het handhaven van die zin in 327 en 331 dus niet voor wijziging en dit zijn dus aanpalende onderwerpen dus ik zou toch graag blijven waar het is en nogmaals dat is dus dat Randstad verhaal en de hele discussie over hoe verder met dat middenbestuur en de provincies en de gebiedsindelingen en de landsdelen en weet ik al niet meer dat zal allemaal nog komen en dat moeten we gaan doen maar het ging hier echt om die Randstad.

De heer van Zanen; goed, dus de commissie ontraadt. Heeft iemand behoefte aan stemming? Dat is net het geval? Dan is het verworpen het amendement. 330, amendement 330 te vinden op bladzijde 56 ook weer in het verlengde van de eerdere discussie, meneer Weijers u deed net al een vooraankondiging dat 330 er ook aan kwam?

De heer Weijers; ik heb daar ook al wat over gezegd en meneer Dales heeft dat geloof ik min of meer overgenomen ik ben wel benieuwd hoe die tekst er uit gaat zien want de toezegging van meneer Dales..

De heer van Zanen; dat is me te link. Je trekt hem dan in, maar dat moet Dales wel even bevestigen geen blanco cheques.

De heer Dales; het wordt een beetje een herhaling. Het gaat nogmaals dus over de balans en daar hebben we hebben we Ede, wat was het ook weer 335, en daarvan heeft de commissie gezegd prima. Dus wij zullen in de definitieve tekst dat verwoorden. 330 dat gaat weer veel breder, minder provincies, dat gaat dus over middenbestuur als geheel het hele vraagstuk van het middenbestuur en daar zie ik zeer naar uit naar die discussie en dat de Friezen Fries moeten blijven en zo daar ben ik het ook allemaal mee eens maar dat is toch echt iets anders. Dus de balans, dat verhaal maar daar hebben we al over gediscussieerd, hebben we mekaar allang in gevonden.

De heer van Zanen; goed, ingetrokken. Dan 333 dat is één zin schrappen nou die is natuurlijk ook vervallen met 321 dus klaar. Dan 334 van de afdeling Reimerswaal dat is een invoeging, nou dat lijkt me ook niet voor de hand te liggen of loopt er nu iemand heel enthousiast van Reimerswaal dat zou ik ook heel sneu vinden? Iemand het woord hierover? Dat is niet het geval, verworpen klaar.

Dan 335 hebben we uitvoerig over gesproken daar ga ik vanuit dat is overgenomen, strekking overgenomen dat komt voor elkaar dus wat mij betreft ook niet in stemming brengen maar dat is aan u. dan 336, dat is dan een volgende zin wijzigen wenst daar iemand iets over te zeggen dat is de afdeling Lelystad gelet op de voorgaande discussies, dat is niet het geval? Zullen we het dan als afgehandeld beschouwen? Dus verworpen. Dan 337 dat gat over 330 daar wenst iemand het woord over, in eerste termijn microfoon 6, amendement 337 te vinden op bladzijde 58.

De heer Ludema, kamercentrale Rotterdam; wij vonden, en dat heeft denk ik in de discussie ook plaatsgevonden, de term Randstadautoriteit voor onduidelijkheden zorgen dus wij zouden pleiten om te kiezen wees duidelijk zet daar gewoon het woord provincie in.

De heer van Zanen; ja maar kijk dit gaat dus nu verkeerd want dan gaan we dus zo meteen hierover stemmen terwijl we net hebben gezegd de tekst blijft zo, overduidelijke meerderheid, als we nu weer over een woord gaan vallen, oké neem me niet kwalijk eerste termijn u heeft gezegd wat u heeft gezegd we gaan weer rustig aan de slag, wie nog meer in eerste termijn? Niemand, dat was de eerste termijn over het woord provincie als ik het goed zie maar misschien zie ik het helemaal verkeerd, de commissie meneer Dales.

De heer Dales; ik zou toch de ledenvergadering willen voorstellen die term Randstadautoriteit er in te houden, het kopje zegt alles, provincie dat is omdat dat mensen onmiddellijk aanspreekt maar het gaat echt over autoriteit met autoriteit de Randstad besturen dat is ook gevoelsmatig is dat sterker dan dat we weer over provincie gaan spreken en het is een opmaat natuurlijk naar andere bestuurlijke veranderingen in Nederland maar mijn voorstel is om het te handhaven.

De heer van Zanen; tweede termijn behoefte aan? Microfoon 6.

Mevrouw Ciska Scheidel; ik denk dat we straks duidelijk zijn geweest het gaat om een provincie, noem het beestje bij de naam, ik krijg juist helemaal geen

lekker gevoel met autoriteit want dat geeft mij het gevoel van autoritair dus laten we daar dan niet naartoe gaan.

De heer Dales; maar u kent toch de zorgautoriteit dat geeft toch en heel warm gevoel?

De heer van Zanen; wie heeft u het woord gegeven meneer Dales? Microfoon 2.

De heer; het mooie van die provincies is ook dat het helder en duidelijk is, het spreekt de mensen aan in plaats van 4 provinciebesturen heb je er nog maar 1 dat is in ieder geval een goede stap ook met wat er later gezegd wordt het terugbrengen van het aantal bestuurders. Autoriteit klinkt alsof er iets bijkomt maar er moet iets af.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 6 tenslotte.

De heer Gerrit Willems, afdeling Alphen aan de Rijn; ik vraag me ook af wat de toegevoegde waarde van de autoriteit is, je voegt volgens mij slechts een niet democratisch gecontroleerde laag toe, een provincie geeft wat dat betreft tenminste duidelijkheid.

De heer van Zanen; dank u wel, dan de commissie in tweede termijn tenslotte, de heer Dales.

De heer Dales; voorzitter maar kort, laten we de zaak maar gewoon in stemming brengen want we treden er niet om af.

De heer van Zanen; niet zulke fundamentele vragen stellen nu we nota bene amendement 337 aan de orde hebben en die gaan we in stemming brengen, amendement 337 vóór of tegen, de stemming is geopend. Zijn we zover, kan de stemming worden gesloten? Dat is het geval, het amendement is aangenomen.

Dames en heren, aan de orde is amendement 338 te vinden op bladzijde 58 dat is ook nog om een zin toe te voegen over de robuuste gemeenten. Gelet op het voorgaande neem ik maar geen enkel risico, wenst iemand daarover te spreken in eerste termijn? Dat is niet het geval, dan is het klaar, weg ermee. Dat zeg ik dan onvriendelijk maar gelet op de discussies, oké verworpen weg.

Dan tenslotte in dit blok waar we dus nu zeg maar aldoor sinds amendement 321 over spreken amendement 339 op bladzijde 58 te vinden van de afdeling Spijkenisse, de strekking is overgenomen. Iemand daarover het woord? Niet

het geval. Iemand stemming? Dat is ook niet het geval, goed dames en heren. Dan stel ik nu voor om op weg naar de lunchpauze een korte rondvraag in te lassen zoals ik vanochtend heb aangekondigd misschien zijn er actualiteiten of dingen die u echt op het hart heeft liggen. Dan gaan we om half één lunchen dan beginnen we na de lunch met onze vice-minister president en minister van Financiën Gerrit Zalm met een toespraak en dan gaan wij daarna door met, dat zal ik u vast aankondigen dan kunt u zich daar op voorbereiden en wij ook, dan gaan wij door na de pauze dus na Gerrit met amendement 351 wat u kunt vinden op bladzijde 60 onder het kopje minder files en dat is een amendement van de afdeling Rijnwoude. Ik geef nu dames en heren gelegenheid tot een korte rondvraag als daar behoefte aan is, dat is het geval, microfoon 5.

De heer Wijsenbeek, afdeling Den Haag en tevens kamercentrale; we hebben nu zojuist de ledenraadpleging afgesloten. Het lijkt mij buitengewoon verstandig als we als partij daar nog eens heel goed op terugkijken en dat evalueren. Het is natuurlijk wel een beetje een testimonium dat 20% van onze leden slechts heeft deelgenomen aan die ledenraadpleging wat moeten we straks bij de provinciale staten verwachten van hoeveel mensen daar mee gaan doen? Het systeem was, ik zeg niet dat het niet democratisch is het is zeker democratisch, maar het was wel knap ingewikkeld en vele van onze leden hebben het nog niet helemaal in de vingers. Het lijkt mij verstandig als we daar nog eens over napraten en er voor onze leden nog eens een goede beschrijving bijgeven hoe het systeem werkt en hoe het te gebruiken is, dank u wel.

De heer van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer van Schie, afdeling Utrecht; dank u wel voorzitter. Ik had twee korte vragen. Één sluit aan bij het argument van mijn voorganger namelijk over de vraag hoe het Hoofdbestuur denkt om te gaan met het mandaat dat statenleden krijgen als ze verkozen zijn wat zonder last- of ruggespraak zal zijn en het feit dat wij een ledenraadpleging gaan hebben over de Eerste Kamerlijst. Dat lijkt me staatsrechtelijk gewoon heel lastig te doen, ik begrijp dat u de ledenraadpleging nu niet meer gaat afschaffen, dat gaan we gewoon doen, alleen hij is van buitengewoon weinig waarde omdat de statenleden gewoon zelf gaan bepalen wie er in de Eerste Kamer komen en niet de rechtstreekse kiezers en dat zou ik willen meegeven.

De tweede vraag is een technische vraag of u voortaan bij dit soort congressen waar in deelsessies veel wordt afgetikt een lijst kan verspreiden

voorafgaand aan de vergadering van welke amendementen er plenair besproken zullen gaan worden. Het is nu toch een boel gezocht en geblader en is die nou overgenomen of niet, of dat u kunt proberen om dat misschien technisch te ondersteunen door hier ergens dat op het scherm de eerstkomende 10 amendementen die aan bod komen te projecteren zodat je weet wanneer je de zaal even uit kan en weer terug moet komen.

De heer van Zanen; nee, ik snap uw punt. Wie nog meer? Microfoon 1.

De heer Norbert Sleen, afdeling Arsenervelden; ledenraadpleging vind ik een heel goed initiatief en ik hoop dat dat verder wordt uitgebreid ook op de lagere niveaus, en daar bedoel ik mee provincies en gemeenten mee over 4 jaar. Waar ik me wel zorgen over maak, en daar krijg ik als afdelingsbestuurder klachten over, dat er leden vragen stellen aan mensen van het Hoofdbestuur, politici en kamerleden en die krijgen geen antwoord. Ik heb signalen opgevangen dat het mensen dusdanig irriteert dat zij dreigen hun lidmaatschap voor de VVD op te zeggen om deze reden en dat lijkt mij niet de bedoeling. Mijn vraag is aan het Hoofdbestuur of we hier een geval van Mores, zal ik het maar even noemen, kunnen bedenken dat inderdaad kamerleden reageren op vragen van leden en meehelpen problemen die de leden hebben op te lossen.

De heer van Zanen; dank u wel, ik kijk even de kring rond, wie nog meer? Microfoon 4.

De heer Ben Verrenen, afdeling Lisse; ik heb al een half jaar lang een vraag gesteld waar ik geen antwoord op krijg, dus ik sluit me aan bij deze meneer.

De heer van Zanen; dan tenslotte microfoon nummer 5.

De heer; voorzitter, ik zou het op prijs stellen als het Hoofdbestuur zich eens zou gaan afvragen of een vergadering waar ongeveer 1% van de leden vertegenwoordigd zijn daadwerkelijk de beslissingen kan nemen voor de andere 40.000. ik zou u willen vragen om dat ernstig in overweging te nemen en nog eens goed te revalueren of we op de goede weg zijn als partij, dank u.

De heer van Zanen; die doe ik zelf. Meneer van der Zande namens het Hoofdbestuur, dan de algemeen secretaris en dan mevrouw Adema, gaat uw gang.

De heer van der Sande; dank u. Ten aanzien van de ledenraadpleging de vraag van Wijsenbeek dat slechts 20% van de leden bij de lijst heeft gestemd in tegenstelling tot driekwart bij de lijsttrekker dat is inderdaad teleurstellend laag tegelijkertijd zijn het er wel veel meer dan hier aanwezig is in die zin wel een hele goede opkomst van ruim 8.000. naar het systeem zullen wij, en alles wat daarmee samenhangt, volgend jaar medio 2007 als we de hele trits hebben gehad ook op provinciale staten weer kijken en ook naar u als leden terugkomen maar hoe conservatief het stelsysteem ook is hoe moeilijk ook, het is wel een heel zuiver systeem moet ik er eerlijk bij zeggen maar goed ik zeg toe, hebben we al eerder gedaan, volgend jaar medio 2007 wordt de hele trits met alles wat daarbij hoort opnieuw tegen het licht gehouden inclusief ook commentaar van deskundigen als bijvoorbeeld de notaris, de toezichthouders etc. Hoe we omgaan met de, wat u zegt zonder last- en ruggespraak maar wat sinds 1980 zonder last is, provinciale statenleden die de kiezers zijn voor de Eerste Kamer in relatie tot het feit dat de lijst wordt vastgesteld door de leden dat kunnen wij staatsrechtelijk niet dichtregelen maar het is wel een kwestie van fatsoen, je zou kunnen zeggen fatsoen van twee kanten. Degene die kiezen, de leden van de provinciale staten die geacht worden de wil van de VVD leden te volgen en misschien ook wel van de kandidaat Eerste Kamerleden die de door de leden vastgestelde volgorde, ongeacht misschien de afwijking van de stem van provinciale statenleden, zullen kunnen respecteren om het zo maar eens te zeggen maar we kunnen dat staatsrechtelijk niet afdwingen.

De heer van Zanen; de secretaris tenslotte.

De heer Gert Scholtes; over de lijst om die te verstrekken betreffende de amendementen, een hele goede suggestie we hebben al zo'n lijst namelijk hier aan deze tafel en we zorgen ervoor dat de volgende keer u ook zo'n lijst krijgt. Dus dat is toegezegd. Dan nog even de vragen die niet beantwoord zijn of worden, dat kan niet. Het is onbestaanbaar dat dat niet kan ik bedoel daarmee te zeggen dat u gewoon antwoord moet krijgen op de vragen die er zijn. Op het algemeen secretariaat werken heel veel medewerkers in soms hele drukke piektijden dan kan er wel eens wat fout gaan maar als u een vraag hebt en u krijgt er ondanks herhaald verzoek geen antwoord op richt u zich tot mij persoonlijk, ik ben goed bereikbaar voor iedereen en ik zorg ervoor dat u het antwoord krijgt waar u om vraagt gegarandeerd.

De heer van Zanen; ja, dat wil niet zeggen, ik kijk met name in mijn linker ooghoek, dat als je antwoord krijgt dat je altijd je zin krijgt want laten we dat even niet vergeten.

Goede punten in de rondvraag. Laat ik zelf, ik ga geen tweede termijn doen hoor, stel je vragen vast maar dan ga ik nog antwoorden op de laatste vraagsteller.

De heer; ik was heel blij met het antwoord met betrekking tot de Eerste Kamer en ik ga er dan ook vanuit dat het Hoofdbestuur al zijn macht zal gebruiken om de Eerste Kamerleden die met voorkeurstemmen zijn gekozen dan ook te bewegen om hun zetel niet in te nemen en dat kan het Hoofdbestuur vast heel goed.

De heer van Zanen; meneer de algemeen secretaris kunt u daar meteen op inschieten?

De heer Gert Scholtes; eigenlijk een vraag die meer bij de voorzitter hoort denk ik maar oké.

De heer van Zanen; ja, die zat weer met iemand anders te praten wat heel ongeleefd is natuurlijk maar gaat uw gang.

De heer Gert Scholtes; onze middelen zijn natuurlijk ook heel beperkt wat dat betreft maar wij kunnen alleen doen wat in ons vermogen ligt.

De heer van Zanen; u heeft mijn speech gisteravond gehoord dacht ik, u kunt daarop rekenen maar we hebben ze niet aan een touwtje en ik weet dat heel veel mensen heel veel antwoorden geven, ik weet dat mensen dat soms niet doen, ik weet dat mensen soms tot stapels vol zitten.

De vraag of wij ons moeten afvragen of 1% der leden kan bepalen wat toekomstig beleid is van de VVD. Dat is een vraag die je je steeds opnieuw moet stellen, eigenlijk al 58 jaar lang. Maar als bedoeld is daarmee de suggestie te wekken, dat heb ik helemaal niet gehoord maar stel u voor dat u dat bedoeld, van ja dat nieuwe systeem dat deugd niet dan zou ik dat toch niet goed vinden. Als je terwijl we het nu hebben over een verkorte noodprocedure, snel, waarbij toch heel veel afdelingen, commissies, kamercentrales in staat zijn gebleken om 800 amendementen in te dienen.

Als er gisteravond een recordopkomst is voor het congres, ook op deelsessies, vandaag een recordopkomst en dat op een moment dat er een nieuwe datum is gezet moeten worden dank denk ik van nou, dames en heren, dat is zo gek nog niet. En hoe was het dan eerder? Niet zo'n hoge opkomst, niet meer amendementen en wie ging er dan stemmen? Dus het is

maar helemaal de vraag, ik vind dus je moet je vraag die steeds stellen maar ik vind dat wat wij hier doen aangekondigd, snel, open transparant, buitengemeen legitiem is en dat we daar van boven tot beneden en van beneden naar boven hartstikke trots op kunnen zijn.

Dames en heren, als gezegd. We gaan nu lunchen ik moet dan zeggen, dat gebeurde net in mijn rechteroor, ik moet zeggen tegen kandidaten, ik neem aan voor de Tweede Kamer, dat die zich op de foto moeten laten zetten in de Europazaal dus kandidaten wilt u zich daar melden.

Mevrouw Ciska Scheidel; ik stond al een tijdje ook al bij de eerste ronde. Ik had nog even een aanvullende vraag. Ik vind inderdaad het huidige systeem heel goed en ben ook blij om te horen dat er iets van een evaluatie komt maar de kamercentrale Rotterdam heeft twee congressen geleden gevraagd om ook te kijken naar de mogelijkheid om amendementen in te dienen niet alleen via de afdelingen maar via een andere manier en daar is toen een toezegging op gekomen dat er naar gekeken zou worden. Met de verkiezingen in het vooruitzicht zijn er .....

VZ: toen ging het over iets anders, toen ging het over de vraag kunnen ook vanuit kamercentrales, dus ledenvergaderingen van de kamercentrales amendementen nou goed. En twee, dat kan dus nu en dat is ook duidelijk geworden, kijk je moet wel de balans in evenwicht houden en dan zeg ik van kijk een zekere drempel voor het indienen van amendementen, dus een toets bij een afdeling, niet een bestuur- maar een ledenvergadering, een toets van een ledenvergadering van een kamercentrale daar vindt het Hoofdbestuur van dat dat redelijk is want Wild West moeten we ook weer niet hebben. Dat ga ik niet toezeggen dat we dat gaan invoeren.

Mevrouw Ciska van Scheidel; twee congressen geleden is er een toezegging gedaan door de algemeen secretaris dat in ieder geval dat op papier zou worden gezet dat je via individuele leden, en dan is daar absoluut een drempel voor aanwezig, dat dat op papier zou worden gezet en dat we dat in een algemene vergadering daarover zouden praten.

De heer van Zanen; akkoord. Als die toezegging is gedaan komen we die na in januari maar ik zeg u meteen wat onze mening is en dat is wel zo helder. Goed nog mee? Klinkt heel onaardig maar goed. Kijk nog een, meneer uit Arsenerveld gaat uw gang.

De heer Bult, afdeling Nijmegen; het is voor mij geheel onduidelijk welke amendementen vanmiddag nog behandeld worde en ik zou bijvoorbeeld graag voor amendement 19 willen stemmen.

De heer van Zanen; dat komt want daar ben ik vanochtend mee begonnen om 10.00 uur toen was u er ook al want ik zag u zitten en ik dacht die meneer uit Nijmegen is er ook. Ik wil het wel voorlezen hoor wat we nog gaan doen, we gaan beginnen met 351 dan gaan we naar 451 op bladzijde 78, dan gaan we naar 460 op bladzijde 79, dan gaan we naar 474 op bladzijde 82, dan gaan we naar 479 op bladzijde 83, dan gaan we naar 480 op bladzijde 83 die hangen wel samen die laatste twee, dan gaan we naar 515 op bladzijde 90 is dat en dan gaan we naar 525 in het voorop op bladzijde 91, dan gaan we naar 531 op bladzijde 93, dan gaan we naar 539 op bladzijde 94, da gaan we naar 543 op bladzijde 96 het klinkt allemaal heel zwaar maar dat hoeft helemaal niet zo zwaar te zijn. Dan gaan we naar 558 op bladzijde 98 en dan dan klopt dan want dat ging dan allemaal over wereldomroep, omroepzaken en dan gaan we naar amendement 19 over de zorg wat u kunt vinden op bladzijde 5 maar ook op bladzijde 99 en daarna gaan we naar 566 thema zelfbeschikking, daarna 612 en tenslotte 619 dan heeft u het A4-tje waar de heer van Schie om vroeg heeft u nu uitgereikt gekregen. Hoe laat het precies is weet ik niet maar we beginnen dus om twee uur uiterlijk met de speech van Gerrit Zalm en daarna 20 minuten later gaan we deze amendementen bespreken.

Microfoon 3, er staan nog mensen in een derde termijn rondvraag maar het was al klaar hoor.

De heer; voorzitter, ik maak bezwaar tegen deze gang van zaken want daarmee laat u het hele pakket over energie en milieu buiten de verdere discussie en dat is precies het bezwaar. U herhaald daarmee....

De heer van Zanen; dames en heren, gaat u nog even zitten we krijgen nu opeens een procedurevoorstel, maar gaat uw gang.

De heer; ja, want dit gaat niet goed.

De heer van Zanen; dat maakt u niet uit.

De heer Kees den Blanken; dat wilde ik u graag voorleggen dus gaat u zitten. Dit gaat in zoverre niet goed dat het Hoofdbestuur en de verkiezingscampagnecommissie heeft een heleboel amendementen ingediend gekregen betrekking hebbende op energie en duurzaamheid. Ze

heeft daarin gezegd nou die ontraden we allemaal maar wij beloven een sterkere milieu- en duurzaamheidsparagraaf, die heeft zij niet aangeleverd hier vandaag wij hebben hier statutair de laatste mogelijkheid om het verkiezingsprogramma vast te stellen en u heeft de tweede keer deze procedure gekozen want ook in Groningen bij het Liberaal Manifest zijn er een hele berg amendementen en voorstellen van verschillende soorten en onderwerpen geparkeerd geraakt en daarna kwijtgeraakt waardoor we nu een zeer gemankeerd manifest hebben. Ik zou echt bezwaar willen maken tegen deze gang van zaken en alleen wanneer u nu een toezegging doet dat u een buitengewoon sprankelend en sterk kort en bondig duurzaamheid en milieuvraagstukparagraaf op gaat nemen kunnen we met die gang van zaken leven.

De heer van Zanen; nee, maar u spreekt niet in meervoud we gaan het gewoon rustig zo doen want dit is een ordevoorstel, we zijn nog niet aan het einde. Ik heb net ruimte gegeven voor een rondvraag, voor actualiteiten, ik geef graag de gelegenheid zo meteen aan de commissie of om twee uur of 20 over twee om hier rustig op in te gaan maar de voorzitter zal dat doen. Ik werp iedere suggestie van mij af, Kees, dat het niet goed is gegaan met het Liberaal Manifest je weet wat er gebeurd is we hebben de zaak onderbroken en wij gaan vanaf januari gaan wij weer verder met dat af te hechten. Ik maak er ook bezwaar tegen dat de suggestie zou zijn gedaan dat er van alles gisteren, dat is niet gebeurt, maar je vraag zal netjes worden beantwoord. Overigens stond er ook bij microfoon 5 al iemand klaar, Kees je krijgt dus zo antwoord en wie weet wel om 20 over twee of later een tekst maar dat zien we zo. Microfoon 5 en dan stoppen we.

De heer David Gavito, afdeling Den Haag; u noemde net de nummers op van de amendementen die vanmiddag worden behandeld? Ik miste daar amendement 380 over de invoering van het onderwijs in Nederlandse canon.

De heer van Zanen; heeft u dat gisteren in de commissie aangehouden? Is dat zo? Dat gaan we na, amendement 380 u zegt dat hadden we aangehouden? Oké, als dat zo is komt dat er tussen, is het niet zo heeft u pech gehad had u het gisteren moeten doen. Antwoord op de heer den Blanken, dit is het laatste hoor dan gaan we pauzeren. Voorzitter, meneer Verwaayen.

De heer Verwaayen; twee dingen gaan we niet doen. We gaan niet hier met 400 man in de zaal teksten schrijven en we gaan ook niet als commissie schielijk teksten schrijven die dan niet goed zijn. We hebben gisteren gezegd

dat wij met een sterkere milieuparagraaf kunnen komen, u heeft de teksten gezien zoals we die schrijven, ik neem uw woorden graag over sterker en sprankelend dat hebben wij toegezegd en dat zullen wij doen.

De heer van Zanen; Kees, reageer nou maar even.

De heer Kees den Blanken; nou ja ik begrijp dat we zo op deze wijze verder moeten gaan, u had ook kunnen proberen de laatste dagen die tekst voor te bereiden. We hebben 2 september deze discussie gehad in Bussum en daar is een maand tussengelegen geweest en dat is jammer maar goed we moeten daarmee verder met uw beste inspanningen kan ik niet anders dan tevreden zijn. Ik merk wel op dat het op zichzelf reglementair een uitermate vreemde gang van zaken is.

De heer van Zanen; nou dat vind ik, doe dat nou niet Kees. Ik kan me wel voorstellen dat je zegt gelet op de korte tijd die we hebben. De grote inzet die vanuit afdelingen en kamercentrales is gepleegd maar ook vanuit de commissie en medewerkers vindt je het nog steeds onbevredigend maar het wordt dus opgelost en we verzinnen een volgende keer dat op een handige manier. Je kunt erop rekenen dat we aan de hand van de vervolgdiscussie Liberaal Manifest jou zullen leveren.

Dan heb ik voor de meneer die net die vraag stelde over amendement 380 een teleurstelling, die is gisteren afgehandeld en komt dus niet meer aan de orde dus dat krijg ik vanmiddag ongetwijfeld opnieuw, het is wel zo we gaan het zo na kom maar naar ons toe dan gaan we het bespreken met de rapporteur en de voorzitter. Dames en heren, prettige lunch, wel precies om twee uur terug want dan spreekt Gerrit.

De heer Gerrit Zalm; liberale vrienden en vriendinnen, ik wil beginnen met Sybilla Dekker te bedanken voor 3,5 jaar keihard werken voor de publieke zaak ook onder moeilijke persoonlijke omstandigheden en ook voor een succesvolle liberalisering van de Ruimtelijke Ordening en een modernisering van het huurbeleid en ook voor de waardige wijze waarop zij is afgetreden. Sybilla stelde niet zichzelf centraal maar de betrokkenen bij de brand, de overlevenden, de nabestaanden en de bewaarders, Sybilla bedankt.

Dames en heren, het gaat goed met Nederland maar het wordt spannend of Nederland ook wil dat het goed blijft gaan want dat is de inzet van de verkiezingen op 22 november. In het voorjaar van 2003 toen we in het kabinet stapten omdat CDA en PvdA het niet eens konden worden gaf ik al aan dat

het zwaar zou worden. We hebben als VVD onze nek uitgestoken in het belang van Nederland gelukkig niet voor niets want we hebben resultaat geboekt, we hebben eindelijk de WAO kunnen hervormen, aanvragers van een uitkering worden nu streng gekeurd. We hebben de bijstandswet hervormd sociale diensten controleren nu scherper en proberen bijstandontvangers aan een baan te helpen.

En we hebben eindelijk bereikt dat oudere werknemers langer blijven werken en niet met de VUT gaan en we hebben het ondernemersklimaat verbeterd door verlaging van de administratieve lasten en ook een verlaging van de fiscale tarieven voor ondernemers. En we zien nu ook dat het aantal mensen met een uitkering terug loopt. Welkom Sybilla.

In 2007 zijn er 150.000 mensen minder afhankelijk van een uitkering dan in 2003. En in 2007 zijn er meer banen dan in 2003, meer banen ook dan in 2002, meer banen ook dan in 2001 meer banen dan ooit. We zitten weer in de wereld top tien van concurrerende landen en we groeien sneller dan de eurozone en dat is het succes van ons hervormingsbeleid.

Wouter Bos stond op het Museumplein om tegen ons te demonstreren maar nu neemt de PvdA gelukkig veel maatregelen over en nu moet zelfs Wouter Bos zeggen dat hij oprecht blij is met de aantrekkende economie. Alle Nederlanders moesten ook wennen aan het nieuwe ziektekostenstelsel, een prima stelsel waarin eindelijk het onderscheid tussen ziekenfonds en particulier is opgeheven. Een prima stelsel waarin veel meer keuzevrijheid voor iedereen bestaat. Een prima stelsel omdat je niet door een verzekeraar geweigerd kan worden omdat je al eens een keer wat gehad hebt. En een prima stelsel ook omdat je niet vanwege je hoge leeftijd hoge premies moet betalen en een prima stelsel waarin ook minder wachtlijsten zijn.

We hebben het aantal vroegtijdige schoolverlaters met 20% teruggedrongen maar ik zeg er wel bij het zijn er nog veel te veel. We hebben bereikt dat er meer stageplekken zijn en dat er beter praktijkonderwijs wordt gegeven. Nederland moest veiliger worden, in 2002 voelde eenderde van de bevolking zich niet veilig en criminelen werden wegens cellentekort naar huis gestuurd. We hebben veel extra geld aan criminaliteitsbestrijding besteed, elk jaar 3% extra bovenop de inflatie en het resultaat is dat het veiligheidsgevoel is verbeterd en dat de criminaliteit met 10% is gedaald.

Het was een moeilijke maar eerlijke boodschap in 2003 maar zijn er dan toch ook de successen. Beleid dat de VVD heeft gemaakt en heeft gesteund en

wie het beleid vergelijkt met de verkiezingsprogramma's van toen van VVD en CDA die kan niet anders doen dan Jan Marijnissen gelijk geven het is een liberaal beleid geweest, de VVD heeft zijn stempel op het kabinetsbeleid gedrukt.

Dames en heren, er is altijd discussie of de groei dankzij het beleid komt of ondanks het beleid en natuurlijk is Nederland zeer afhankelijk van de internationale economie die heeft een grote invloed en daarom ook is onze internationale concurrentiepositie belangrijk. De arbeidskosten waren uit de hand gelopen en we moesten daarom aan loonmatiging doen. En we hebben er ook voor gezorgd dat er straks voldoende arbeidsaanbod is en daarom doen we het nu beter dan onze buurlanden we groeien harder dan de eurozone.

Toen we in 2004 en 2005 de zware aanpassingen pleegden gingen we met onze economische groei gelijk op met de eurozone maar dit jaar, en volgend jaar, lopen we weer uit en dat geeft aan dat goed beleid loont. En we hebben er voor gezorgd dat straks niet door onverantwoorde loonstijgingen de successen ons weer door de vingers glippen want we hebben ervoor gezorgd dat er meer arbeidsaanbod komt dat er meer mensen willen werken want dat is de beste garantie voor het behoud van onze concurrentiepositie en voor het behoud van werkgelegenheid.

Ondernemers merken dat de regelgeving minder wordt, de ARBO wetgeving is drastisch vereenvoudigd en overbodige regelgeving wordt geschrapt. De administratieve lasten zullen volgend jaar met ruim 4 miljard euro zijn verminderd ten opzichte van 2002 en dat geeft vooral het midden- en kleinbedrijf extra ruimte om te ondernemen. Maar ondernemers merken ook dat de winstbelasting lager wordt. Deze week heb ik de plannen verdedigd in de Tweede Kamer en die verlaging van de winstbelasting gaat door. De vennootschapbelasting was nog 35% in het jaar 2000 maar wordt 25,5% in 2007 en ook de kleine ondernemers worden niet vergeten. Al deze hervormingen van het kabinet leiden nu tot succes.

En de komende verkiezingen gaan over de vraag of dit beleid kan worden voortgezet of dat we terug gaan. Met de Partij van de Arbeid gaan we terug, de winstbelasting wordt weer verhoogd, bedrijven zullen dan minder snel in Nederland investeren. De bijstand wordt verruimd, de keuringen voor de arbeidsongeschiktheid worden versoepeld en de PvdA gaat de toegang weer gemakkelijker maken en net grote nivelleren van de jaren '70 komt weer

terug. PvdA vervalt alweer in dezelfde fouten, de PvdA leert niet van het verleden, de PvdA leeft in het verleden.

Vorige week bood ik voor de 12^e keer de miljoenennota aan, een miljoenennota waarin we de mensen laten meedelen in lastenverlichting en koopkrachtverbetering en we laten mensen meedelen omdat ze dat recht op hebben na die moeilijke jaren, het kabinet laat Nederland duidelijk beter achter. Aan het begin van deze kabinetsperiode dreigde er een groot tekort op de begroting, dat is ongekend snel opgelost en slaat nu om een in klein overschot. En als er iets feestelijks is aan deze begroting dat is dat de overheidsfinanciën solide zijn. En als er iets feestelijks is dan is het dat we erin geslaagd zijn de afdracht aan Brussel met één miljard te verlagen en dat geld gaat terug naar de burgers en bedrijven die het hebben opgebracht. Het is een degelijke begroting en zo moet het blijven.

We hebben meer geld binnengekregen door het gas, door de goede economie de belastingopbrengsten stegen sneller maar dat geld wordt niet uitgegeven en aan de uitgavenkant geven we ook 300 miljoen minder uit dan het plafond dat we hadden afgesproken en dat is discipline bij een gunstige conjunctuur, Nederland profiteert nu van een opmerkelijk krachtig herstel van de economische groei en iedereen kan daarvan meeprofiteren.

De werkgelegenheid groeit hard, 2007 kent het grootste aantal banen in de geschiedenis van ons land en iedereen kan profiteren van die aantrekkelijke arbeidsmarkt juist ook de mensen die het moeilijk hadden, jongeren, laaggeschoolden, 50 plussers, allochtonen iedere maand komen er zo'n 10.000 banen bij dat is feestelijk en wat mij betreft zetten we dat feest nog lang door.

Dames en heren, Nederland staat er een stuk beter voor dan in 2003 en nog veel beter dan in 1994, Nederland heeft perspectief voor de toekomst en dat roept de vraag op hoe gaat dat verder onder een volgend kabinet en dit weekend zijn alle partijen bij elkaar om te kijken hoe het verder moet met Nederland. Het CDA kiest voor een behoudend programma, ze zijn een beetje moe van het hervormen en soms denk je zelfs dat ze zich er een beetje voor schamen dat ze zijn meegesleurd met hervormingen. Het CDA draait de no-claim korting bij de zorgverzekering terug en het CDA wil de WAO uitkering verhogen en ze willen geen flexibelere arbeidsmarkt en ze willen geen belastingtarieven verlagen en ze laten mensen langdurig in de WW zitten en ze blijven aan jongeren bijstandsuitkeringen geven, zo krijg je geen draagvlak voor de collectieve voorzieningen. Maar ook de vorige keer

heeft de VVD het CDA meegekregen en daar gaan we nu weer ons best voor doen.

De VVD wil dat de arbeidsmarkt flexibeler wordt om nog meer mensen aan het werk te helpen, het ontslagrecht moet eenvoudiger dan wordt het gemakkelijker voor een werkgever om mensen aan te nemen. De werkloosheidsuitkeringsduur moet korter dan stimuleer je mensen om sneller een baan te aanvaarden en jongeren onder de 27 krijgen geen bijstand meer die moeten werken of verder leren dan worden ze opgenomen in de samenleving en staan ze niet aan de kant. En dan de PvdA, de partij van de AOW ellende, nergens ging het schrijven van het verkiezingsprogramma met zoveel kabaal gepaard als bij de Partij van de Arbeid, de AOW moest eerst gefiscaliseerd worden, ja nu heet dat niet meer fiscaliseren maar wordt er een extra AOW heffing geïntroduceerd voor 65 plussers en in deze Bosbox voor bejaarden wordt de belastingschroef gelijdelijk aangedraaid. En heel veel bejaarden gaan in de Bosbox komen. Wordt je in 2011 65 jaar dan ga je boven het bedrag van de AOW plus 15.000 euro 0,6% extra belasting betalen nou dan zul je zeggen dat valt dan nog wel mee maar ieder jaar daarna weer 0,6% en ben je straks 80 jaar dan betaalt in die Bosbox inmiddels 9% meer belasting. Een VMBO leraar komt straks als die met pensioen gaat in de Bosbox terecht en ook de politieagent en de verpleegkundige.

Dames en heren, het Rijksmuseum wordt verbouwd en dat wordt prachtig maar ik stel voor dat we het Museumplein bestemmen voor de museumstukken van Wouter Bos.

De fiscalisering van de AOW hoort thuis op het Museumplein, Wouter Bos wil ook weer gesubsidieerde arbeid Melkert banen, die hadden allang moeten staan op Museumplein. En de PvdA plannen met de hypotheekrente hop naar het Museumplein, al die linkse nivelleringsplannen ook op het Museumplein, en Wouter Bos suppoost op het Museumplein. Dames en heren, wij waren niet op het Museumplein want wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen en we gaan zeker niet naar het Museumplein van Wouter Bos want wij willen vooruit met Nederland. De PvdA wil veel terugdraaien wat de afgelopen jaren is veranderd. Met het CDA hebben we grote veranderingen in gang gezet maar het CDA is geschrokken lijkt het, moe, en ze draaien zelfs dingen terug. Met de VVD weet u zeker dat goed beleid doorgaat.

U bent hier om een nieuw verkiezingsprogramma vast te stellen een programma waarmee alle Nederlanders hun ambities kunnen waarmaken, een programma waarin rechtuit wordt gepleit voor ondernemerschap, voor

kansen, voor goed onderwijs, voor een sterke economie, voor veiligheid, een programma ook waarin nieuwe woorden worden geïntroduceerd. U kunt zich voorstellen dat ik als minister van Financiën toch even wennen moest aan het woord belastingvakantie maar ik wen daar graag aan om Nederland de toekomst te geven die het verdient want Nederland is geen museumland, want Nederland gaat niet in de achteruit maar in de vooruit onder leiding van de meest begeerde vrijgezel van Nederland en onze lijsttrekker Mark Rutte.

De heer van Zanen; dank je wel Gerrit, heerlijk. Dames en heren we gaan weer verder. We gaan aan het werk en zo hoort het ook. We gaan weer spreken over de amendementen, mag ik de leden van de commissie, de vicevoorzitters en de algemeen secretaris en de leden van het stembureau.

Dames en heren, zoals voor de lunch aangekondigd gaan wij vanmiddag beginnen met amendement 351 die u in de leeswijzer op bladzijde 60 kunt vinden in het kopje 'minder files'. Het is een amendement at is ingediend door de afdeling Rijnwoude en ik zou graag de algemene vergadering in eerste termijn het woord willen geven, en u weet het twee termijnen kort en bondig zakelijk en uw naam alstublieft, microfoon 2.

De heer Jan Helder, afdeling Rijnwoude; het amendement beoogd, voorzitter, de systematiek van de kilometerbeprijzing een Europese dimensie te geven. Na de vakantie rijdt half Nederland met een vignet en ik denk dat wij die Europese dimensie ook naar Nederland moeten halen. In het advies aan de commissie staat dat het een uitvoeringsaangelegenheid is en wij vinden dit een uitgangspunt en daarom vond ook de deelsessie gister dat dit amendement moet worden overgenomen.

De heer van Zanen; dank u wel meneer Helder. Zijn er meer sprekers in de eerste termijn van de algemene vergadering? Dat is niet het geval dan geef ik het woord aan de commissie de heer Dales.

De heer Buining; die komt er zo aan maar de commissie is van oordeel dat het inderdaad een kwestie is van uitwerking en dat we dus geen behoefte hebben aan uitwerking van dit amendement, het gaat om de hoofdlijnen en dat is wel het invoeren van kilometerheffing.

De heer van Zanen; dank u wel meneer Buining. Ik geef de algemene vergadering de gelegenheid voor een tweede termijn. Geen behoefte aan, dan gaan we over tot stemming. Amendement 351 u kunt daar vóór of tegen zijn, heeft iedereen zijn stemkastje? Dan open ik de stemming, aan de orde

amendement 351 bent u daar vóór of bent u daar tegen, de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, bij deze. Het amendement is verworpen.

We gaan over, dames en heren, naar amendement 451, dat kunt u vinden op bladzijde 78 in het kopje 'veiligheid op straat' minister van Veiligheid. Is ingediend door de partijcommissie Binnenlandse Zaken en geef het graag in eerste termijn te bespreken in algemene vergadering, microfoon 6.

Mevrouw Ciska Scheidel, partijcommissie Binnenlandse Zaken; wij misten wat in het programma en dat is een standpunt over het politiebesteding terwijl dat er de afgelopen vier jaar toch uitgebreid in een discussie is geweest en er ook een wetsvoorstel voorligt. Dat wetsvoorstel brengt het beheer naar het landelijk niveau en houdt het gezag op het lokale niveau en vergroot ook de invloed van de gemeenteraad want die is nu heel erg beperkt. Dat wilden we graag opgenomen zien in het verkiezingsprogramma en de verkiezingsprogrammacommissie komt dan opeens met een toch opmerkelijk standpunt namelijk dat de verkiezingsprogrammacommissie niet voor landelijk beheer kiest gezag en beheer gaan samen maar ja dat zien wij nergens terug in het verkiezingsprogramma terwijl wij wel vinden dat er iets over gezegd moet worden en dat betekent lokale invloed, die is heel belangrijk die is nu te beperkt korpsbeheerders hebben een hele grote rol andere gemeenten maar een beperkte rol, dus die rol is belangrijk en we kunnen op landelijk niveau het beheer een stuk efficiënter doen.

De heer van Zanen; dank u wel mevrouw Scheidel. Nog meer leden in de eerste termijn is dat het geval? Nee, dat is niet het geval dan geef ik het woord aan de commissie de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, in het verkiezingsprogramma spreken wij over mensen en middelen dat is geen jargon maar dat is gewone mensentaal voor beheer en gezag dus het staat wel degelijk in het verkiezingsprogramma. Als je praat over het hele vraagstuk rondom politie kom je tot een tweetal overwegingen. De eerste overweging is dat je de politie moet organiseren zo dicht mogelijk bij de burger en dat zegt decentraal aar er zijn een aantal taken die je absoluut centraal zou moeten willen doen. Wat wij in dit verkiezingsprogramma zeggen is vind nou die gulden middenweg, die formulering die er staat houd het beheer en het gezag in één hand maar geef duidelijk aan dat er taken zijn die je landelijk moet organiseren hetzij omdat het uit efficiencyoverwegingen verstandig is ICT, inkoop en dat soort zaken, hetzij omdat het over een vraagstuk gaat wat je alleen maar landelijk kunt

aanpakken zoals terrorisme. Dus ik denk dat het de logica is die het beste aansluit bij de feitelijkheid die je wil aanpakken.

De heer van Zanen; dank u wel. Tweede termijn algemene vergadering. Niet het geval, commissie dan ook niet meer dan gaan we over tot stemming. Aan de orde is amendement 451 bent u daar vóór of bent u daar tegen, de stemming is geopend. De stemming is gesloten, het amendement is verworpen.

Dan, dames en heren, gaan wij over naar amendement 460 op bladzijde 79 ingediend door de afdeling Leidschendam Voorburg. Ik geef graag de gelegenheid aan de algemene vergadering voor een eerste termijn. Iemand daarover? Niemand? Commissie? Meneer Dales.

De heer Dales; voorzitter, het gaat dus over de vraag waar de zeggenschap over het OM moet komen te liggen nou wij pleiten in het program voor één minister van veiligheid juist om het coördineren en afstemmen en vergaderen wat op het ogenblik over veiligheidsvraagstukken plaatsvindt te reduceren en dan zou het vreemd zijn als je een heel wezenlijk onderdeel van namelijk dat openbaar ministerie daar buiten zou positioneren want dan houden wij nog steeds twee politieminsters om maar eens een complicatie te noemen en dat lijkt ons een onverstandige zaak.

De heer van Zanen; tweede termijn algemene vergadering? Niemand, wenst iemand stemming? Dat is niet het geval dan is het verworpen. Amendement 474 is te vinden bij u op bladzijde 82 en is ingediend door de afdeling Meerse en ik geef het graag in bespreking eerste termijn aan de algemene vergadering, microfoon 6.

De heer Jaques Arns, afdeling Meerse; het is eigenlijk een hele trieste zaak omdat het nu ook actueel is. Meisje van 15 jaar vermoord, de mogelijke dader heeft bekend en het blijkt een recidivist te zijn, althans de rechter moet uiteraard nog een uitspraak doen maar daar lijkt het op als je de pers mag geloven. Wat staat hier? Hier staat in feite dat we nieuwe wettelijke regelingen willen hebben waarin het principe van Two strikes out aan de orde wordt gesteld. Er staat dat uiteraard iedereen het recht heeft op een behandeling na de eerste daad, de man of vrouw dient zijn of haar straf uit, psychiater zegt akkoord u kunt weer in de maatschappij maar er staat ook als u het de tweede keer doet is het voorgoed voorbij dan gaat u de bak in, klaar, en we gaan de maatschappij niet opstrepen met de potentiële kans om een derde slachtoffer te maken.

De heer van Zanen; dank u wel meneer Arns. Iemand anders vanuit de algemene vergadering? Dat is niet het geval, ik geef het woord aan de commissie, mevrouw Rothuizen.

Mevrouw Rothuizen; bij dit antwoord wil ik niet ingaan op de zaak die u zelf noemde maar meer op het soort zaken wat wel gebeurt. Ik kan u zeggen dat het algemene systeem in Nederland zo is dat de rechter in alle zaken, maar ook in dit soort zaken, een enorme vrijheid heeft om te kiezen tussen één dag en levenslang. In het algemeen is het zo de officier van justitie stelt een straf voor aan zijn requisitoir en in dit soort zaken beslissen drie rechters daarover. Geven zijn een straf die naar het oordeel van de officier van justitie niet hoog genoeg is dan kan hij in hoger beroep gaan. En dan komt er weer een eis van de advocaat generaal en weer kijken drie rechters ernaar wat in dit speciale geval de beste straf is. Dat hele systeem werkt heel lang al en over het algemeen denk ik goed. Om nu naar aanleiding van trieste gebeurtenissen dit hele systeem dat uitgaat van vertrouwen in een officier van justitie en in rechters zo terzijde te stellen door in dit soort ernstige zaken een minimum straf voor te stellen zou ik erg ontraden.

De heer van Zanen; dank u wel. Ik geef gelegenheid tot een tweede termijn vanuit de algemene vergadering. Geen behoefte aan? Wel behoefte aan stemming? Ja, we gaan hierover stemmen. Amendement 474 is aan de orde, u kunt vóór of tegen het wijzigingsvoorstel stemmen, de stemming is geopend. De stemming is gesloten en het is verworpen.

Dames en heren, dan is aan de orde amendement 479 wat u kunt vinden op bladzijde 83 ingediend door de afdeling Waalre en ik geef graag de gelegenheid vanuit de algemene vergadering voor een eerste termijn, is daar behoefte aan? Ik kijk even rond, dat is het geval, microfoon 2.

De heer Ad Leijten, afdeling Leiden; voorzitter, alle waardering voor dit amendement maar kijken we naar de huidige praktijk dan zien we dat in Nederland een hoop ondernemers afgezien van incidenten voorop lopen. Met dit amendement wekken we de indruk dat we achter lopen en dan doen we geen recht aan de ontwikkelingen in de agrarisch Nederland op het gebied van de veehouderij.

De heer van Zanen; dank u wel meneer Leijten, microfoon 3.

De heer Bert Dijken, afdeling Waalre; ik ben ingefluisterd dat in de toelichting, niet in het amendement maar in de toelichting een tweetal onjuistheden staan, de ene is zojuist genoemd, dus ik zou graag de toelichting van dit amendement intrekken maar het amendement zelf niet want die is duidelijk en helder.

VZ: kijk eens aan, maar dat doet er niet toe dat staat niet ter discussie.

De heer Bert Dijke, afdeling Waalre; maar dat wou ik graag toch even mondeling toelichten als dat mag. De reden waarom wij dit amendement hebben ingediend is deze. De VVD staat niet echt heel erg bekend in de media als een dierenvriend, eerlijk gezegd denk ik dat dat niet terecht is. Ik denk dat wij als VVD best wel een signaal mogen laten uitgaan dat ook wij zorg hebben voor dieren en dat het beste mee voor hebben en daarom denk ik dat dit amendement zeer op zijn plaats is.

De heer van Zanen; dank u wel, zijn er nog meer sprekers uit de algemene vergadering voor de eerste termijn, ik kijk even de kring rond. Dat is het geval, microfoon 6.

De heer Gertjan Oplaat; we hebben ondertussen gesproken ook met de afdeling Waalre, ik ben blij dat ze de argumentatie terugtrekken omdat we dat gisterenavond in de deelsessie al tot de conclusie kwamen dat de argumentatie scheef liep, ik ben blij met die terugtrekking. Ik kan me vinden als u een deel van de strekking overneemt in het verkiezingsprogramma met de nadruk dat we een dier- en welzijnsoffensief moeten plegen op Europees niveau want anders verplaatsen we alleen productie en importeren we weer dieronvriendelijke producten.

De heer van Zanen; ik kijk in de algemene vergadering, dat was de eerste termijn. De eerste termijn voor de commissie, meneer Buining.

De heer Buining; voorzitter, dit is een heel mooi voorbeeld van voortschrijdend inzicht want we zijn het helemaal met elkaar eens. De strekking wordt overgenomen, de toelichting niet en we willen graag het dierenwelzijn nog even onderstrepen, we zijn het eens.

De heer van Zanen; wat betekent dit in de praktijk, omdat ik net in de pauze een paar vragen kreeg wat is de strekking overnemen om nou zo te voorkomen dat, dat betekent ongeveer meneer Buining dat?

De heer Buining; dat we de strekking overnemen.

De heer van Zanen; dit is zo overweldigend helder dat dit gewoon gaat lukken. Wenst, dit zijn echt argumenten. Ik stel voor dit te doen en het niet in stemming te brengen. Heeft iemand behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval denk ik, er is één iemand die stemming wenst dan gaan we stemmen. Dus als u vóór bent, bent u er vóór dat de commissie de strekking van het amendement overneemt. De stemming is geopend. De stemming is gesloten. Dat lijkt me ook logisch, de strekking van het amendement is overgenomen. Er is een punt van orde begrijp ik, microfoon 6.

De heer Bert Dijken; in de mondelinge toelichting zei u wie voor is voor het overnemen van de strekking is stemt voor en in beeld stond wie voor het amendement is stemt voor en dat kan verwarring opwerpen dus graag.

De heer van Zanen; ik snap uw punt want u was ook één van degene die zei van let nou op gaat dit nou wel goed, het is allemaal sympathiek bedoeld ook van u. maar het ging ook goed daarom zei ik nog is dat nou nodig ik dacht misschien kan Buining maar die heeft het voortreffelijk uitgelegd dat iedereen het snapte. Als wij dit amendement, of je het nou afwijst of niet, de strekking neemt de commissie over, je had het ook nog kunnen afwijzen en het is zo helder volgens mij als blik. Wat we niet meer konden doen is het op het beeld wijzigen dus ik durf nu te beweren dat iedereen het helemaal snapte want Buining heeft het zo voortreffelijk uitgelegd.

Goed we gaan gauw over naar een volgende want anders zou de feestvreugde veel te lang duren. 480, dat is een amendement dat u kunt vinden op bladzijde 83 ook ingediend door de kamercentrale Amsterdam en ik geef het graag in bespreking, microfoon nummer 6 gaat uw gang.

De heer Walter Jansen, kamercentrale Amsterdam; wij zijn tot besluit gekomen om deze motie terug te trekken want met het gedeeltelijk overnemen zouden wij graag zien dat dierenwelzijn is één van de speerpunten voor de komende jaren dat dat gedeelte overgenomen zou worden, dat hebben we net eigenlijk al gedaan. Dus we denken met amendement 479 precies onze doelstellingen bereikt te hebben.

De heer van Zanen; kijk, of dat gaat werken ja dat hoop ik ook. Stond er nog iemand voor de microfoon?

... is het iedereen helder? Akkoord, volgende amendement 515 bladzijde 90, gaat over de dubbele nationaliteit. Is een amendement wat is ingediend vanuit

de kamercentrale Rotterdam, ik geef het in bespreking in eerste termijn aan de algemene vergadering, microfoon 6 gaat uw gang.

De heer Kees de Gruyter, afdeling Rotterdam; mijn zoon woont in Zweden al 20 jaar hij kan zo Zweed worden als hij daartoe besluit verliest hij de Nederlandse nationaliteit. Dat vinden we een normale zaak en zo hoort het ook, het Nederlanderschap is voor mensen die kiezen voor het Nederlanderschap. Het amendement wat nu is ingediend gaat niet zozeer om het gemak van verschillende paspoorten hebben, ik zou ze wel alle 200 willen hebben. Maar het gaat vooral om de overheden die hun onderdanen, want het zijn over het algemeen niet hun burgers maar hun onderdanen, niet toestaan om af te zien van hun oude nationaliteit als zij kiezen voor een nieuwe en dat leidt tot heel ongewenste situaties.

Ik was een tijdje geleden in Istanboel en daar kwam ik een Rotterdams gemeenteraadslid tegen die daar was omdat hij zijn militaire dienstplicht moest vervullen, een Nederlandse volksvertegenwoordiger wordt dus teruggeroepen door de Turkse staat om in het Turkse leger te dienen. Marokkaanse ouders van de tweede generatie die een kind krijgen die allebei Nederlander zijn die worden door een medewerker van de burgerlijke stand erop gewezen dat zij sommige namen niet mogen nemen omdat de koning van Marokko dat niet toe staat, die greep proberen te houden op je onderdanen waar zij ook ooit heen gaan is een beperking van de vrijheid voor mensen die voor het Nederlanderschap kiezen.

Nu heeft de commissie gezegd het is nu eenmaal zo dat die landen hun onderdanen hun nationaliteit niet willen ontzeggen of de mogelijkheid willen geven om daar vanaf te komen en daar kunnen wij niets aan doen. Ik geloof dat dat wel kan, als Nederland, en het gaat niet alleen om Marokko en Turkije maar dat gaat om meer landen, duidelijk zou maken dat het Nederlanderschap gereserveerd is voor Nederlanders en niet voor onderdanen van andere landen dan zal er zeker druk worden uitgeoefend op die landen om wat dat betreft hun regels te veranderen. Het was nog maar een paar weken geleden dat iemand die van moord verdacht wordt in Rotterdam gevlucht was, een Nederlander, naar Kaapverdië die kon niet uitgeleverd worden omdat die ook de Kaapverdiëse nationaliteit had. Dit soort ongelukken met dubbele nationaliteiten moeten we echt uit de wereld hebben en we moeten de mensen ook de vrijheid geven om hun Nederlanderschap volledig te kunnen genieten, dank u.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Nog meer sprekers vanuit de algemene vergadering, microfoon 5.

De heer van der Veer, afdeling Groningen; ik heb gisteren ook al de vraag gesteld aan de commissie wat deze zin doet in deze paragraaf, dat begrijp ik helemaal want het slaat verder nergens op, hij hoort hier niet. Ten tweede, ik heb nog al wat kennissen met een dubbele nationaliteit en die komen uit Canada en die hebben ook de Nederlandse nationaliteit en ik begrijp niet wat daarop tegen is, dat is mijn statement. Maar ik heb een vraag aan de vergadering, ik weet niet wat ik moet stemmen, de heer uit de kamercentrale Rotterdam vertelt een verhaal waar ik de consequenties helemaal niet van kan overzien dus ik wil graag eerst wat meer expertise hebben voor mijzelf om te kunnen stemmen, ik kan niet nagaan wat dit allemaal betekent.

De heer Jan van Zanen; we gaan u bedienen via de commissie maar misschien zijn er ook wel deskundigen, of zeer betrokkenen, in de zaal die hier wat over kunnen zeggen desnoods in tweede termijn. Ik geef graag het woord aan de commissie, mevrouw van Egten, of wil u iets zeggen? Sorry, mevrouw van Egten er is nog iemand in eerste termijn, gaat uw gang.

De heer; heel kort. Ik heb zelf 3 nationaliteiten gehad, mijn broertje heeft er twee, afhankelijk of jij verdragen hebt met die andere landen kun je dat inderdaad voorkomen dat iemand er twee mag hebben, als je die verdragen niet hebt dan kun je het als Nederland wel roepen maar mijn broertje heeft twee paspoorten en afhankelijk in welk land hij komt laat die gewoon het andere paspoort zien want dat andere paspoort, het Nederlandse wordt niet in Venezuela erkend en andersom niet.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, wie nog meer? Microfoon 6.

De heer Meesters, afdeling Edam; ik heb in verschillende landen gewoond en gewerkt, daarbij heb ik altijd mijn Nederlandse paspoort gehouden en mijn Nederlandse nationaliteit. Dat impliceerde dat ik afzag van de rechten van het zijn van een Engels staatsburger, een Amerikaans staatsburger of een Frans of Belgisch staatsburger en dat verwacht ik van een ieder die hier wil komen ook tenzij hij Nederlander wil worden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, en de groeten aan Edam vanavond. Microfoon 6.

De heer Sebastiaan Vlieger, Sittard Geleen; met de heer daarachter hebben we gisteren ook gesproken in de deelsessie toen hebben we duidelijk aangegeven het gaat gewoon om de kern van dit betoog, om de kern van deze zin, het gaat er niet om waar die staat daar valt over te discussiëren maar we moeten gewoon eenduidig aangeven wat we willen en dit is gewoon een manier om een duidelijk statement te maken en niet de weg waar naartoe, dank u.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Ik geef nu het woord aan de commissie, mevrouw van Egten.

Mevrouw van Egten; voorzitter, hartelijk dank. Dames en heren, ik zou daar graag het volgende over willen zeggen. We hebben zowel gisterenavond als vanmiddag uitgebreid gesproken over dat we een land met ambities willen zijn, dat we een land willen zijn waar kennis uit de hele wereld naartoe komt. En we willen een land zijn waar wie eenmaal binnen is ook welkom is. Tegelijkertijd willen we een land zijn waarin we liberaal handelen waarbij individuele keuzes hoog in het vaandel staan. Er zijn in deze wereld veel landen waarvoor geldt dat als je er geboren bent dat je de nationaliteit hebt binnen en buiten de EU, Griekenland, Amerika, het is niet mogelijk om van dat geboorterecht af te zien.

Wij zouden het als commissie toch wel heel bijzonder vinden dat als er mensen zijn die heel graag het Nederlandschap zouden willen hebben dat niet zouden kunnen op basis van hun geboorterecht. Als er vraagstukken zijn, zoals de eerste spreker die duidde, dan kunnen dat vraagstukken zijn die daadwerkelijk een probleem zijn maar laten we dan dat probleem oplossen en niet door een generieke maatregel te nemen waar mensen niet meer de keuze hebben om Nederlander te zijn en daarom ontraden wij het amendement.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Microfoon 2.

Mevrouw Rita Verdonk; voorzitter, ik dacht laat ik ook eens even. Ik wil één opmerking maken. Kijk, op zich kan ik het eens zijn met de lijn van de commissie maar ik wil één opmerking toch gemaakt hebben en die opmerking gaat in op de Rijkswet op het Nederlandschap dat is in 2003 tot stand gekomen, een hele nieuwe wet, en het uitgangspunt van die wet is dat als je in Nederland de Nederlandse nationaliteit wil hebben dat, laat ik zo zeggen uitgangspunt voor de Nederlandse wet is één nationaliteit en dat geldt dus hier in Nederland voor de Nederlandse nationaliteit. Dat je dan tegen

praktische problemen oploopt omdat andere landen niet goed vinden dat hun onderdanen hun nationaliteit opgeven dat is een tweede, maar uitgangspunt volgens de wet hier in Nederland is één nationaliteit. Ik denk dat dat misschien ook een punt is want wij zijn als VVD ook heel duidelijk voor het handhaven van regels.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, mevrouw Verdonk. Microfoon 6.

De heer Meesters; dat uitgangspunt van de vrijheid wat net vanuit de commissie werd verdedigd dat is in feite ook juist waar het om gaat. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de Kosovaren die hebben de Serviese nationaliteit, de Kossovaarse Albanen, die moeten hun paspoort naar een adres van de Verenigde Naties sturen om aan te geven dat zij geen prijs meer stellen op die nationaliteit maar de Serven gunnen hen het recht niet om gewoon hun nationaliteit van Servië op te zeggen.

De vrijheid bij de keuze van een nationaliteit die moeten wij bevorderen en wat Rita Verdonk net zegt, die uniciteit van het Nederlandschap, moeten we met wat meer druk voortzetten tegenover die landen die nu weigeren om hun onderdanen te laten gaan en volgens mij kunnen we daar alleen maar meer druk op uitoefenen door bijvoorbeeld maar eens te beginnen met de derde generatie kinderen die hier geboren worden uit die landen om daartegen te zeggen, tegen hun ouders, je moet kiezen de Nederlandse of die van het land van herkomst en op die manier ontstaat er druk.

Als je bijvoorbeeld Marokko neemt, de hele economie van Marokko drijft zo'n beetje op de mensen die van buiten het land daar geld binnenbrengen, als vanuit die landen wat meer druk uitgeoefend wordt, dat uitgangspunt meer benadrukt wordt, dan moet dat ook haalbaar zijn om hun die vrijheid te geven.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, we gaan gauw door, microfoon 6 graag kort en bondig.

Mevrouw Ciska Scheidel; ik wilde graag een citaat voorlezen uit het Liberaal Manifest: 'Mensen zijn Nederlander of niet. In lijn hiermee streeft de VVD naar de beperking van de mogelijkheden van dubbele nationaliteit', en dan de zin die ik in elk geval belangrijk vind: 'zeker elk modern individu vormt een palet aan gefragmenteerde identiteiten en bindingen maar de primaire politieke identiteit is één'.

De heer Jan van Zanen; het is in ieder geval een mooie volzin. Microfoon 6.

De heer Sebastiaan Vlieger, Sittard Geleen; voorzitter, ik wil even in reactie op de commissie zeggen we hebben hier te maken met de mening van de VVD'ers die keihard het standpunt zeggen, zoals de minister eerst ook al aangaf, het buitenland doet niet mee aan ons programma, wij geven keihard hier onze mening en het is erg duidelijk. Over de uitwerking hiervan dat is invulling, daar heeft de heer Verwaayen hier in de openingsspeech over gezegd dat is van latere orde, het gaat er nu om wat willen wij. We hebben een voorbeeld gehad ook in de deelsessie dus laat mensen kiezen op hun 18e levensjaar welke nationaliteit ze willen, dat is gewoon een voorbeeld, één van de vele mogelijkheden om hier gestalte aan te geven.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Kort en bondig graag microfoon 6.

De heer Verne, afdeling Rijnwoude; ik wil in verband van deze discussie wijzen op artikel 1 van de grondwet, daar is gisteren uitvoerig over gepraat. Daar staat wel in allen die zich in Nederland bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld, discriminatie wegens godsdienst enz. enz. enz. of op welke grond dan ook is niet toegestaan. Het ontzeggen van Nederlanderschap aan iemand met een ander paspoort komt dichtbij discriminatie.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6, nog meer behoefte aan microfoon 6? Niet het geval?

De heer; ambities is keuze maken, niet hinken op twee gedachten en een keuze en een keuze maken voor je nationaliteit in het land waar je wilt gaan wonen en werken en daarom vind ik een dubbele nationaliteit daar niet bij passen en raadt ik dat ook af.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Volgende spreker bij microfoon 6.

De heer Han ter Broeke; ik voedt een dochter op die nu 15 maanden oud is en die de Nederlandse en de Zweedse nationaliteit heeft, ik doe mijn uiterste best om zowel de Nederlandse identiteit mee te geven als mijn vrouw die de Zweedse nationaliteit heeft haar best doet om de Zweeds identiteit mee te geven. Ik vraag me af of het noodzakelijk is hoewel ik de problemen snap en de voorbeelden die worden genoemd ook of het werkelijk noodzakelijk is dat ik tegen haar zou moeten vertellen dat zij of na haar 18^e of misschien direct bij woonachtigheid in Nederland haar Nederlandse paspoort zou moeten

opgeven. Voor mij is een paspoort wel degelijk ook een uitdrukking van een identiteit. We gaan toe naar een geïnternationaliseerde wereld, we willen een wereld zijn waarin elan en samenwerking van groot belang zijn. In Zweden weet ik dat het zo is dat je na je 18^e ook je nationaliteit ontnomen kan worden als je niet kunt aantonen dat je nog enige band hebt met dat land, ik denk dat er andere oplossingen zijn dan deze in mijn ogen verregaande en drastische oplossing.

De heer Jan van Zanen; microfoon 1.

Mevrouw Wendy van Dijk, afdeling Echt; wat willen we oplossen met dit probleem, met deze zin toe te voegen? Er zijn twee manieren om er tegen aan te kijken, eentje is van mensen met een dubbele nationaliteit die problemen veroorzaken maar er is een andere kant mensen die Nederland geld opleveren, mensen die Nederland helpen etc. Op dit moment is het, wat ik hier gehoord heb Turken en Marokkanen die horen bij de eerste categorie en Amerikanen en Canadezen bij de tweede categorie, wat dan hier gezegd is als voorbeelden, niet dat ik het ermee eens ben want ik kan zelf aardig wat Marokkaanse ondernemers die het heel goed doen.

Met zoiets gooi je het kind met het badwater weg, je lost het probleem niet op want die mensen kunnen hun Marokkaanse paspoort niet wegdoen dat kan gewoon niet, wat we ook willen, plus daarbij we schrikken ook mensen uit Canada en Amerika af, die willen graag hier vaak ook jaren wonen willen ook Nederlander worden maar die vertikken het om hun eigen nationaliteit op te geven.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, nog meer microfoon 1? Dat is het geval tenslotte microfoon 1.

De heer Ferry Houteman; ik wilde graag reageren op de gewaardeerde inbreng van minister Verdonk. Ik denk dat zij gelijk heeft. Als je terugkijkt op de recente periode van een heel restrictief beleid. Als we kijken vanuit dit verkiezingsprogramma gericht op de toekomst dat internationale mobiliteit veel meer een uitgangspunt moet zijn dat wij de ambitie moeten hebben de komende jaren in ons land heel veel internationale mensen tien of twintig jaar voor ons land te binden en niet te kijken of ze dan wel of niet teruggaan naar hun geboorteland. Dus kijkend vanuit de toekomst zou ik een warm pleidooi willen houden voor het betoog van de commissie dat het ontzeggen van het geboorterecht ondergeschikt moet zijn aan onze ambitie om internationale mobiliteit te gaan stimuleren de komende jaren.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, en dan nog een paar in de tweede termijn, tenslotte microfoon 5.

De heer van Schie, afdeling Utrecht; dank u wel voorzitter. Ik denk dat mevrouw Verdonk heeft aangegeven dat het amendement overbodig is want het staat al in de wet en dat is het niet nodig om het ook nog een keer in het verkiezingsprogramma te zetten dunkt me. Ten tweede denk ik dat het heel onverstandig is electoraal om die groep allochtonen die juist wel graag die dubbele nationaliteit wil hebben nu weer af te schrikken daar winnen we als VVD ook geen kiezers mee.

De heer Bergsma, afdeling Den Haag; mijn vrouw heeft een dubbele nationaliteit, zij heeft er volledig voor gekozen om in Nederland te wonen en te werken. Ik zie niet in waarom het afnemen van haar tweede paspoort haar meer betrokken bij Nederland zou maken. Waarom moet een soort afgunst een reden zijn waarom mensen die maar één paspoort hebben het een ander niet gunnen dat ze er twee hebben?

De heer Jan van Zanen; dank u wel. En tenslotte in de tweede termijn microfoon 6.

De heer Stegweg, afdeling Rotterdam; ik wil toch nog even terug naar het amendement van Kees de Gruyter een raadslid in Rotterdam dat zijn dienstplicht gaat vervullen in Turkije dat kan gewoon niet.

De heer Jan van Zanen; micrfoon 2 in tweede termijn.

De heer Wagé, de Heuvelrug; wij staan voor one man on vote en in die redenering hoort een dubbele of meervoudige nationaliteit niet.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Dan de tweede termijn voor de commissie.

De heer Verwaayen; het hebben van voorbeelden in een discussie als dit verraadt twee dingen. Het eerste wat het verraadt is dat je erg moet oppassen welke voorbeelden je gebruikt omdat je als het ware stigmatiseert naar beide kanten toe. En het tweede van voorbeelden is dat het aangeeft hoe complex het is. Ik zou graag terug willen gaan naar wat de minster zei: we hebben in Nederland een wet die zegt bij voorkeur, eigenlijk in principe, heb je één nationaliteit. Nou zijn er obstakels die gelegen zijn in de praktische aangelegenheden van andere landen, het is buitengewoon lastig om als land,

laat staan als politieke partij, die buitenspel te zetten. Dus dar waar het gaat over het respect voor de doelstelling namelijk dat je volledig Nederlander bent zou ik willen voorstellen dat we dat onderschrijven maar dat wij de ruimte laten voor de praktische aangelegenheden omdat de consequentie als je dit gewoon neerzet zoals het staat wij tegen een aantal mensen zullen moeten zeggen, waar we het eigenlijk niet tegen zouden willen zeggen, je kan geen Nederlander worden of je moet je Nederlanderschap opzeggen. Dus ik denk dat wat wij bedoelen te zeggen helder en duidelijk is dat is het respect voor het Nederlanderschap en dat wij met de minister zeggen er zijn een aantal gevallen waarin het gewoon in de praktische aangelegenheden nog niet op te lossen is.

De heer Jan van Zanen; akkoord, dank. Wij gaan over tot stemming, vóór of tegen het amendement 515, de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten. Amendement is verworpen. Dan, dames en heren, gaan we naar amendement 525 op bladzijde 91, 'Kind voorop'. Dat is ingediend door de afdeling Noordenveld en ik geef graag de algemene vergadering, kijk eens wat een enthousiasme, het woord. Microfoon 6.

Mevrouw Roelie Jans, afdeling Noordenveld; dank u wel meneer de voorzitter. Ik wil heel graag de zin 'bij ernstige verdenkingen kan zonder toestemming en nader onderzoek bij het kind plaatsvinden' wel toegevoegd hebben. Ik vind het probleem te ernstig om daarin niet duidelijk te zijn. Wij streven naar klare taal en ik vind dan ook dat je hierin duidelijkheid moet geven.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, wie nog meer? Dat is niet het geval. Commissie, en mijn aantekening zegt mevrouw van Egten maar ik word steeds voorzichtiger.

Mevrouw van Egten; voorzitter, wij delen het beeld dat mevrouw schertst dus daarover geen misverstand. Dat is ook de reden waarom er nadrukkelijk gekozen is voor de titel 'Kind voorop', toch gaan we niet mee in het verzoek om aanpassing en dat wil ik even kort toelichten. Op dit moment hebben we in Nederland veel regels over hoe hier mee om te gaan. Er is sprake van een zorgvuldige route om het welzijn van het kind in de gaten te houden. Het omgekeerde is ook het geval dat die zorgvuldigheid voorkomt dat iedereen zo maar aan en kind kan zitten. We hebben in di land voldoende mogelijkheden voor signaleringsfuncties, de scholen spelen daarin een belangrijke rol en als je kijkt naar de jeugdzorg dan kan er in noodsituaties buitengewoon veel gebeuren en voor de commissie is dat de argumentatie

om deze zin niet op deze wijze zonder toetsing in het verkiezingsprogramma op te nemen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, tweede termijn microfoon 6.

Mevrouw Wolthuis, afdeling Rotterdam; voorzitter, misschien kan de commissie mij uitleggen waarom bij ernstige verdenkingen kan zonder toestemming en nader onderzoek bij het kind plaatsvinden in het amendement van de kamercentrale Rotterdam de strekking wordt overgenomen wat dat dan betekent. Want wellicht kan dan de afdeling Noorderveld wel leven met dit antwoord?

De heer Jan van Zanen; welk amendement was dat mevrouw Wolthuis? 524 oké.

Mevrouw Wolthuis, afdeling Rotterdam; dat weet ik maar in 521 staat dezelfde tekst en daarvan zegt de commissie dat ze de strekking overneemt dus ik ben benieuwd wat dat betekent.

De heer Jan van Zanen; akkoord, we kijken het na. De indienster in tweede termijn.

Mevrouw Roeilie Jans, afdeling Noorderveld; ik ben het nog steeds niet eens. Ik wil echt klare taal en ik wil dat graag vermeld hebben omdat ik verneem dat er in het onderwijs ontzettend aan wordt gelopen tegen dit feit en je doet de conclusie dat er iets gebeurt en je kunt er verder niets mee.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Wie nog meer in eerste termijn, dat is het geval microfoon 2.

De heer Elferink, afdeling Nederlek; in ernstige gevallen gebeurt dit zondermeer en hoeft er geen toestemming gevraagd te worden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Wie nog meer? commissie in tweede termijn.

Mevrouw van Egten; voorzitter, regel 512 in het verkiezingsprogramma spreekt over snel en daadkrachtig ingrijpen is geboden, op het amendement waarvan we hebben gezegd dat we de strekking zouden overnemen komen wij min of meer, citeer me niet al te letterlijk, met een aanvulling in de sfeer en

ik denk dat dat de bezwaren weg gaat nemen dat desnoods tegen de zin van de ouders als dat daadwerkelijk aan de orde is.

De heer Jan van Zanen; goed, dat gebeurt dus met dat andere amendement wat is overgenomen in de zin zoals mevrouw van Egten net heeft aangegeven. Lijdt dat ertoe dat er geen behoefte is aan stemming over dit amendement? Ik kijk even naar de indienster? Nee, dat is klaar, dan is het amendement 525 verworpen omdat dat al gebeurd was. Dank u wel mevrouw Wolthuis.

531 is dan aan de orde dat vind u op bladzijde 93 en dat is ingediend door de afdeling Amersfoort. Is er iemand die in eerste termijn vanuit de algemene vergadering hier iets over wil zeggen? Dat is het geval, verrassend genoeg iemand uit Amersfoort.

De heer Luchtenveld; ja, voorzitter, ik was in de veronderstelling dat die gisteravond al was overgenomen in de sessie dus ik vraag u dat even na te kijken want de commissie was het ermee eens en de zaal ook dus het verbaast mij eigenlijk dat die nog in stemming moet komen want we zijn het eens geworden gisteravond. Maar ik wil het graag wel toelichten. Het gaat erom dat de commissie had het ontvankelijk ontraden, heb ik gisteravond met succes in de deelsessie al van gezegd dat klopt niet want men zegt er moet altijd een keuze gemaakt worden op het moment dat het kind moet voorop staan en het is in het belang van het kind dat er een contact blijft met beide ouders en dat beide ouders dus ook een aandeel hebben in de verzorging en opvoeding van het kind. In welke mate precies dat is een kwestie primair voor de ouders en daar kan eventueel een rechterlijk oordeel gevraagd worden maar het gaat om het uitgangspunt vanuit het kind en dat past ook heel goed in dit hoofdstuk en daar was de commissie gisteravond van overtuigd en is aangenomen in de deelsessie.

De heer Jan van Zanen; goed, we horen het zo meneer Luchtenveld. Iemand anders nog in de eerste termijn? Dat is het geval, microfoon 2.

De heer Floor Vermeulen; dank u wel voorzitter. Soms kan het ook zo zijn dat in het belang kind is dat het kind zelf de keuze kan maken dat die geen behoefte meer heeft aan contact en ik denk dat je die ruimte ook wel moet openlaten. Het is niet altijd in het belang van het kind dat met beide ouders contact blijft.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Dan geef ik het woord aan de commissie, mevrouw Rothuizen.

Mevrouw van Egten; we hebben gisteren inderdaad gezegd dat we ons daarover zouden beraden en dat is inderdaad gebeurt en Titsia zal daarover vertellen hoe wij daar gisterenavond uit zijn gekomen.

De heer Jan van Zanen; we hangen aan uw lippen, mevrouw Rothuizen.

Mevrouw Rothuizen; de commissie vind dat ze dit voorstel moet afraden omdat er namelijk een onjuist uitgangspunt...

De heer Luchtenveld; voorzitter, toch een punt van orde. Gisterenavond is geconcludeerd door de voorzitter, de zaal was het er ook mee eens, dat het is aangenomen en er zou vandaag niet verder op teruggekomen worden het was aangenomen en dat was de procedure gisterenavond op het moment dat het was overgenomen kwam het hier niet meer terug en nou wordt er gezegd we zouden ons beraden. De commissie heeft gezegd wij kunnen ons er in vinden, de zaal ging akkoord en het werd aangenomen.

De heer Jan van Zanen; ik hoor nu twee dingen, de commissie zegt wij hebben gisteren gezegd wij zouden ons er op beraden, ik baseer me nu op wat ik nu hoor. De heer Luchtenveld zegt het is overgenomen, rustig meneer Luchtenveld ik doe het allemaal in het openbaar, is de voorzitter of rapporteur van die commissie aanwezig want die moet dan het Salomonsoordeel geven want als meneer Luchtenveld gelijk heeft is het gewoon klaar, waar is de rapporteur.

De heer Luchtenveld; Onno Hoes was voorzitter.

De heer Jan van Zanen; Onno Hoes, die is naar hoes.

Mevrouw Corinne den Baars, afdeling Zeeland; ik heb altijd begrepen dat als de mening van de parallelsessie afweek van het advies dat het dan in stemming gebracht zou worden maar kennelijk hebben wij dat verkeerd begrepen.

De heer Jan van Zanen; dat is niet altijd zo gebeurd. Het gaat nu gewoon even om een onduidelijkheid, we kunnen gewoon stemmen hoor, dat kan Luchtenveld wel afdwingen, maar wacht even ik wil het zorgvuldig doen want op een ander moment beroep ik me er ook op, dat weet u van dames en heren helaas pindakaas, gisterenavond hebben we zaken gedaan, u allemaal trouwens, dus nu gaat het een keer andersom en zegt Ruud van ja dus ik wil

even horen hoe dat is gegaan en anders gaan we gewoon stemmen. Meneer Stolk heeft ook nog iets bij dit punt van orde.

De heer Stolk; voorzitter, dit probleem speelt vaker en ik zou het bestuur willen uitnodigen om een notitie te maken waarin de afspraken op dit punt aan iedereen helder worden gemaakt want ook kennelijk zijn er op dit punt geen heldere afspraken.

De heer Jan van Zanen; nou ik denk het wel.

De heer Stolk; dit heeft in eerdere vergaderingen heeft dit ook gespeeld en om dit probleem nu verder te voorkomen nodig ik u uit om het simpelweg op papier te zetten.

De heer Jan van Zanen; natuurlijk maar ik ... Kan iemand het Salomonsoordeel geven? De heer Hoes is er niet? Wie rapporteur nummer drie anders gaat mevrouw van Egten door.

Mevrouw Smit; ik ben dan wel geen rapporteur maar ik was er gisteravond wel bij en de heer Luchtenveld heeft volgens mij gelijk het is aangenomen in de deelsessie.

De heer Jan van Zanen; dan zijn we klaar nu. Goed dan is aan de orde amendement 539, dat bevindt zich op bladzijde 94 in het stukje 'juichen voor oranje met smaak' heet dat geloof ik. Daar zie ik een heleboel namen staan, nou dat wordt wat. 539 wie? In eerste termijn, microfoon 1 het woord is aan de algemene vergadering.

De heer Kranenburg, namens de commissie media en cultuur; de tekst van de mediaparagraaf in het verkiezingsprogramma als u die leest dan krijg je de indruk dat we een grote publieke omroep gaan creëren en dat staat haaks op hetgeen het beleid van de VVD de afgelopen 10 20 jaar is geweest. Het staat ook haaks op hetgeen door de partijcommissie is ingebracht in onder andere de partijraad in 2004 en ook in de algemene vergadering september 2005 nog maar ruim een half jaar geleden waarbij de tekst zoals wij die in het amendement hebben opgenomen is aangenomen door de vergadering.

Wat is de kern van ons amendement? Wij onderstrepen dat er een publieke taak is, daar is geen discussie over, wij zien ook dat die publieke taak op dit moment wordt ingevuld door een publieke omroep alleen de omvang van die publieke taak daar is discussie over en dus ook over de omvang van de

publieke omroep op termijn. Wij streven dan ook, of wij stellen ook voor als commissie media en cultuur, dat er een kleine kernachtige publieke omroep komt met kwalitatief hoogwaardige programma's op twee reclamevrije netten die ook niet afhankelijk zijn van kijkcijfers zodat we daar echt voor kwalitatief hoogwaardige programma's kunnen gaan.

Voorts pleiten wij ook voor een toekomstvaste paragraaf en dat is deze paragraaf ook niet zoals die nu is geformuleerd omdat we allemaal weten dat de ontwikkelingen op mediagebied vreselijk snel gaan.

De programmacommissie zegt namelijk dat het gaat om een collectief gedeelde ervaring en gedeelde collectieve ervaring halen wij niet alleen uit de publieke omroep tegenwoordig, we hebben ook de commerciële omroep, we hebben onze mobiel, we hebben Internet dus de onderbouwing daarvoor lijkt ons wat zwak om daarvoor een grote publieke omroep op te tuigen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Kranenburg, microfoon 6.

De heer; excuses vooraf voor het slecht Nederlands. Ik zal het eenvoudig maken. Je leest in die paper twee stukjes, één stukjes door die verkiezingcommissie geschreven en één is door de mediapartijcommissie. Wat ga je kiezen daar gaat het over. Waar de verschil niet is in wat mensen wil, we willen beiden een sterke, uitdagende vernieuwende publieke omroepen maar het gaat over hoe. Er zijn twee duidelijke keuzes. De verkiezingscommissie wil min of meer alles laten hoe het nu is, de publieke omroepsysteem heeft meer met het verleden te maken dan nu. Mijn excuses Ben maar ik moet je even beschuldigen om op het plein van Wouter Bos te gaan rondhangen.

De heer Jan van Zanen; volgens mij kunnen we u heel goed begrijpen meneer.

De heer; wat de mediacommissie wil is reform, we willen meer met minder. Één biljoen euro gaat om drie kanalen te maken en het misschien is niet zo aardig maar ik geef je een mooi voorbeeld. In een hoekje tegen de muur zitten publieke omroepen en ik moet echt die jongens vragen heb je echt 5 mensen nodig om met één camera te werken? De mediacommissie houdt van de publieke omroepen, er zijn heel veel moois maar er zijn heel veel Lingo. De mediacommissie wil reform, wil dat de publieke omroep past in het plein Rutte en niet in de plein van Wouter Bos Balkenende, stem voor die voorstel van de mediacommissie, dank je wel.

De heer Jan van Zanen; helder en duidelijk, microfoon 5.

De heer Kerremans, kamercentrale Zuid-Holland Noord: voorzitter, ik ben het eens met de spreker van de partijcommissie cultuur en media. De programmacommissie heeft een drastische draai gemaakt opeens lijkt de VVD een warme voorstander te zijn van een grote publieke omroep, dat moet anders. Wij moeten voorstander zijn van een kleine beperkte taakgerichte publieke omroep. En dat een verkiezingsprogramma dat op hoofdlijnen geschreven is, Chapo meneer Verwaayen, maar zich vergeeft in details als het gaat om Sesamstraat moet blijven daar kan niemand tegen zijn maar je hoeft er ook niet bij te zeggen door wie dat wordt uitgezonden.

Wij hoeven er ook niet voor te zijn dat het voetbal bij de NOS moet blijven of moet komen, wij willen wel naar dat voetballen kijken maar moeten wij ons in ons verkiezingsprogramma uitspreken over wie dat dan moet uitzenden? Een pleidooi voor een kleine taakgerichte publieke omroep, dank u wel.
De heer Jan van Zanen; dank u wel. Meneer Houteman zwaait al bij microfoon 1, gaat uw gang.

De heer Houteman; voorzitter, ik wilde een warm pleidooi houden voor de moed die de verkiezingsprogrammacommissie heeft genomen om en halve slag te draaien. Ik denk als we kijken naar het media landschap dat we allemaal ons zorgen moeten maken over de kwaliteitskranten en de kwaliteitsomroepen in Nederland die onder druk staan en het siert deze commissie dat we ervoor kiezen de publieke omroep af te slanken van 3 naar 2 netten, dat is een hele verstandige operatie, maar die 2 netten die we overhouden te koesteren voor belangrijke doelgroepen in Nederland, mensen die van kunst en cultuur houden, voor educatie, nieuwsvoorziening en voor het integratievraagstuk in Nederland, dat is punt 1.

Punt 2 is de hele vraag is of je dan wel of niet reclamevrije netten moet hebben dat is een hele andere vraag en die vraag wordt ook ondersteund door MKB en VNO Nederland dat reclame niet een doel is voor de publieke omroep maar wel een heel belangrijk middel. Niet om afgerekend te worden op kijkcijfers maar ook ons als bedrijfsleven de mogelijkheid te bieden om naar specifieke doelgroepen te communiceren maar van de andere kant ook niet overgeleverd te worden aan het monopoly van de commerciële omroepen wat de reclametarieven betreft. Wij hebben met zijn allen ook een hele dure motie gelukkig aangenomen om de overdrachtsbelasting of te verlagen of te gaan afschaffen, het zou ook zonde zijn om met dit amendement van de mediacommissie 300 miljoen euro te laten wegvloeien als we reclamevrije netten gaan doen. Ik denk ook even kijkend naar onze minister van Financiën

dat hij zich zal omdraaien in zijn graf volgend jaar als we dat zo makkelijk zouden weggeven.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, vanuit het museumplein nu de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; het is goed te constateren, voorzitter, dat er sommige standpunten zijn die een 25 jarig bestaan blijven vieren met de gedachte dat het vernieuwend is. Wij hebben inderdaad 25 jaar lang wat geroepen over de BBC zouden we moeten hebben in Nederland. Een kleine publieke omroep en zegt de zaal als wij jullie verkiezingsprogramma lezen lezen wij een grote publieke omroep, dat nu is merkwaardig als u namelijk naar de financiële paragraaf kijkt dan ziet u dat wij forse besparingen doen op de publieke omroep, wat wij veranderen is de toonzetting, doelstelling zoals de heer Kerremans dat krachtig uitdrukt.

Het is natuurlijk prachtig om één publieke omroep te hebben maar het is nog prachtiger als je een publieke omroep hebt die wat voor ons land doet. En dat geldt dus niet alleen voor die programma's waar slechts klein groepen mensen naar willen kijken het geldt in toenemende mate ook, kijkt u maar naar de BBC, voor die programma's die de nationaliteit identiteit van een land kunnen onderstrepen en dat is een gegeelde ervaring en die is belangrijk.

Wat wij dus niet willen is een grote publieke omroep, dat is op generlei wijze vast te stellen uit het verkiezingsprogramma, wij willen een kwalitatief aangepaste goede 21^e eeuwse publieke omroep. De BBC krijgt veel van haar gelden binnen via nevenactiviteiten, Internet en ander potio, podcast achtige activiteiten die krijgt onze NOS niet en wij vinden dat het belangrijk is dat je je juist in de 21^e eeuw realiseert dat het onderscheid tussen kranten, Internet en televisie een steeds vager onderscheid wordt, dat staat in het verkiezingsprogramma en daar volgt logischerwijze uit dat in die gedeelde ervaring het belangrijker wordt een aantal centrale ankerpunten te vinden in een klein publieke omroep die niet alleen opgesloten zit in de programma's die niemand anders wil maken maar ook in die programma's die ze kan maken vanwege de nationale identiteit. Het krijgen van reclamegelden is een zeer pragmatische ondersteuning om dat betaalbaar te hebben.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, dat was de eerste termijn van de commissie. Tweede termijn algemene vergadering, microfoon 3.

De heer; ik heb een vraag. Hoeveel overheidsgelden krijgt de BBC om hun programma's te maken?

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer van Diemen; ja, voorzitter. De heer Verwaayen zegt dat die ook pleit voor een kleine publieke omroep maar door de formulering die gekozen is lijkt het er juist op dat hij veel taken wil toedichten aan een publieke omroep, dat doet een grote omroep, vermoeden, maar als hij in zijn woorden van zojuist zegt dat de publieke omroep ook met andere dan die beperkte programma's moet kunnen concurreren en daarvoor reclame inkomsten nodig heeft, als reclame inkomsten een mede drijfveer zijn voor het maken van programma's dan houden we wat we nu hebben en dat is dat de publieke omroep met flutprogramma's concurreert met commerciële omroep ook met flutprogramma's en dat is niet na 25 jaar nog steeds hetzelfde standpunt handhaven dat is nu eindelijk is een keer iets doen aan, zoals Hans Wiegel dat al noemde, de holle bolle NOS.

Mevrouw Fadime Örgü, woordvoerder mediazaken Tweede Kamer; uitgangspunt voor de VVD fractie zou moeten zijn dat de publieke omroep zich onderscheidt van de commerciële, dat moet het uitgangspunt zijn. Er moet in ieder geval voor worden gezorgd dat wij niet concurreren met de commerciële omroep want onze publieke omroep is geweldig, het is fantastisch, alleen er zitten wat haken en ogen aan. We hebben namelijk een verzuild systeem met 21 omroepverenigingetjes, die willen we afschaffen.

Het tweede is dat we reclame hebben waarvan de inkomsten trouwens veel en veel minder worden op dit moment het is nu een kleine 200 en het wordt met de commerciële opkomst van de zenders wordt het steeds minder dus afschaffen van reclames is toekomstbestendig.

Een derde punt is voorzitter dat het fantastisch is om een publieke omroep, te hebben die zodadelijk met reclamevrij, met dus niet die omroepverenigingetjes op die twee netten kan zitten waar we kwalitatief goede programma's kunnen maken waar we allemaal in het land van zullen opkijken en dat moeten we doen want de overhead is 60%, het moet veel efficiënter, we waren er bijna en we moeten dit doorzetten als VVD fractie en ik hoop ook dat onze leden die zes maanden geleden nog hier een duidelijke uitspraak hebben gedaan dat ze dat vandaag hier opnieuw zullen doen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 1.

De heer van den Engel, mediacommissie VVD; dank u meneer de voorzitter. Ik kan mij eigenlijk alleen maar aansluiten bij wat van Diemen net heeft gezegd maar volgens mij betekent dat wat meneer Verwaayen net zei dat de publieke omroep kan blijven doorgaan met het uitgeven van 30 á 40 miljoen euro per jaar aan rechten voor Champions League plus dan nog eens 60 á 70.000 euro productie kosten per wedstrijd van een Nederlandse club. Het betekent ook als koffieautomaten het lijdende criterium worden voor de publieke taak dat de Gouden kooi, Big Brother, Idols binnenkort ook horen bij de publieke taken.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 1.

De heer Ferry Houteman; ik denk dat ik het voor de volle 50% met mevrouw Örgü eens ben wat betreft de oproep dat de publieke omroep zich moet onderscheiden van de commerciële alleen dat onderscheid vind ik in de kwaliteit en als we de kwaliteit willen handhaven en willen laten escaleren hangt daar een prijskaartje bij. Ik denk richting de heer Kerremans als we ons zorgen zouden maken dat de verkiezingsprogramma commissie niet duidelijk genoeg is geweest dan is er niets op tegen, en dat past ook in het financiële plaatje, dat we de uitspraak doen dat de publieke omroep teruggaat van drie naar twee netten, ik denk dat dat iets is wat ook in de geest is van de vorige algemene ledenvergadering. Als wij met zijn allen ook zeggen dat die publieke omroep in de komende jaren een BBC-achtig model moet zijn zeg ik richting de mediacommissie tel uw zegeningen, er staat niet in dit verkiezingsprogramma dat de omroepverenigingen moeten blijven.

En in de derde plaats voorzitter, kijkend naar het amendement van de mediacommissie, als we dat amendement aannemen dan schieten we een financieel gat in ons programma in de buurt van de 200 miljoen en moeten we ons ook realiseren dat we andere dingen niet kunnen doen. We moeten de publieke omroep niet afrekenen op kijkcijfers alleen in de toekomst maar de reclamemiddelen in ieder geval voorlopig handhaven dat is ook in het belang van het Nederlands bedrijfsleven wat op die manier ook een boodschap naar hele belangrijke doelgroepen moet kunnen blijven uitzenden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Kort en bondig graag meneer Kranenburg, microfoon 1.

De heer Kranenburg; jazeker. Er worden een heleboel de zelfde dingen gezegd wat ook de partijcommissie media bepleit is een kwalitatief

hoogwaardige publieke omroep die heel efficiënt is, goedkoper, maar die ook toekomstgericht is die mediaparagraaf waar rekening mee wordt gehouden met ontwikkelingen in de toekomst waarbij we niet alleen meer televisie kijken maar ook internetten en de krant lezen etc. etc.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

De heer Eric Koppen, VVD afdeling Brunsum Onderbanken; wij hebben in de afdeling gezegd dat wij het belangrijker vinden om zaken te subsidiëren die wij voor heel Nederland van belang zijn dan het in stand houden van een publieke omroep en wij hebben daarbij één voorbeeld aangegeven, dat amendement ook, namelijk het ondertitelen van alle programma's voor doven en slechthorenden en dat is niet alleen de publieke omroepprogramma's maar ook die van de commerciële omroep.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 3.

De heer Henk Kamp; zonder dat de commissie verbeteringen uitsluit of bezuinigingen uitsluit geeft ze een positief signaal af over de publieke omroep en ik vind het van belang om dat te doen. De samenleving in Nederland die blijft niet uit zichzelf bij elkaar er zijn een aantal elementen die die samenleving bij elkaar houden en een publieke omroep is één zo'n element en we moeten zuinig zijn vind ik met die elementen. Ik ben er best voor om verbeteringen door te voeren maar ik vind een keer een positief signaal van de VVD naar de publieke omroep best op zijn plaats dus ik ben tegen dit amendement en ik steun de tekst zoals die door de programmacommissie is opgesteld.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Dit was Henk Kamp, microfoon 1.

De heer Matheu Andriesen; ik heb even een kleine opmerking over die financiële kwestie waar meneer Houteman net over sprak. Als u de reclame afschaft dan kost dat 200 miljoen maar dat wordt gedekt door het afschaffen van één van de netten dus ik begrijp niets van die opmerking van dat financiële gat.

De heer Jan van Zanen; en tenslotte in de tweede termijn van de algemene vergadering, microfoon 6.

De heer Anne Mulder; iets over het voetbal, zelf voetbal ik al sinds mijn zesde en ik vind dat een prachtige sport, nou lees ik toch weer tot mijn verbazing dat

dan het voetbal terug zou moeten naar de publieke omroep maar dan moet je wel even goed na gaan denken wat je dan gaat betalen.

De heer Jan van Zanen; de tweede termijn voor de commissie, de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, er is één ding duidelijk dat ik aan de volgende programmacommissie als suggestie mee zou geven dat het hebben van wat ludieke voorbeelden verkeerd uitpakt als de zaal een argument nodig heeft wat er eigenlijk niet is want natuurlijk hebben wij niet geschreven dat het voetbal terug moet want wij hebben juist gezegd dat een kleine omroep zelfs keuzes mag maken, wij hebben alleen gezegd je moet daar zelf geen obstakel bij opwerpen, wat bedoelen we daar nou mee te zeggen?

We bedoelen ermee te zeggen dat wij inderdaad als nationale identiteit een omroep nodig hebben alla een publieke omroep, wij spreken ons uit voor twee zenders en hebben de daarbij behorende bezuiniging reeds ingeboekt, dus als je daarboven ook nog de reclame afschaft dan heeft u wel degelijk een gat. Maar wat we hebben duidelijk willen maken is dat een publieke omroep meer is dan het noodzakelijk aanwezig zijn van een omroep voor die programma's die niet door kijkcijfers gesteund worden. Er is iets wezenlijks anders en dat is die nationale identiteit. En wij denken dat dat kan met een kleinere publieke omroep waar heel veel wordt afgerekend op de punten die de mediacommissie ook wenst te hebben het is alleen in een ander daglicht gesteld zoals de heer Kamp zei en wat dat betreft zou ik dus sterk willen aanbevelen om het amendement van de mediacommissie niet over te nemen.

De heer Jan van Zanen; wij gaan stemmen over dit amendement 539, bladzijde 94. De stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, het amendement is verworpen. Aan de orde, dames en heren, amendement 543 dat vindt u op bladzijde 96. en dat is afkomstig van de kamercentrale Rotterdam en ik verheug mij op de bijdrage van het Rotterdamse, microfoon 6.

Mevrouw Simone Wolthuis, afdeling Rotterdam; voorzitter, de commissie heeft als commentaar gegeven op dit amendement niet nodig dit te noemen. Wij zouden graag willen weten waarom dat niet nodig is want wij denken dat het wel nodig is omdat waar de commissie pleit voor een sterke publieke omroep het voortbestaan uit het ouderwetse uit het verzuilingstijdperk stammende vermolmde omroepsysteem zoals wij dat nu kennen met de omroepverenigingen een tegenstelling is aan een sterke kleine, hoor ik net,

publieke omroep dus ik wil graag weten waarom het overbodig is om dit expliciet te noemen?

De heer Jan van Zanen; dank u wel, wie nog meer uit de algemene vergadering in de eerste termijn? Iemand nog, eerste termijn commissie?

De heer Verwaayen; wij hebben over de omroepverenigingen geen woord geschreven en dat hebben we heel bewust gedaan om die discussie nu niet hier in het verkiezingsprogramma te voeren. Ik denk dat de mediacommissie een uitvoerige discussie daarover kan voeren in een kleiner bestel in een kleinere publieke omroep waar we het nu over hebben om dat nu in één zin af te doen voelden wij ons op dit moment nog senang bij dat is de verklaring.

De heer Jan van Zanen; mevrouw Wolthuis, kunt u daarmee leven?

Mevrouw Wolthuis; voorzitter, dat is een ander verhaal dan niet nodig. Ik wil er toch graag even over stemmen.

De heer Jan van Zanen; akkoord wij gaan stemmen over amendement 543, tenzij er nog iemand wat wil zeggen? Dat is niet het geval, commissie ook niet? Nee, wij gaan stemmen over amendement 543 dat vindt u op bladzijde 96, de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, het amendement is verworpen. Na de stemming kunnen we het wel onthullen zij is KRO lid en ik van de AVRO.

Amendement 558, bladzijde 98 dat staat onder het kopje 'respect voor de patiënt' maar dat is fout want dit gaat ook nog over de media en is een amendement van Zuid-Holland Noord en is nu wat mij betreft aan de orde, eerste termijnvoor de algemene vergadering, microfoon 5.

De heer Kerremans, kamercentrale Zuid-Holland Noord; voorzitter, iedereen kan in het buitenland via WWW. Radio1.nl of vult u maar in via het Internet naar onze omroep luisteren. Er is geen enkele reden meer om een instituut dat vroeger buitengewoon belangrijke functie heeft vervuld om dat nu in stand te houden. Natuurlijk is het zo dat als je geen toegang hebt tot Internet en je bovendien de batterijen van je transistorradio zijn op ja dan kun je niet naar onze nationale zenders luisteren. Maar om een instituut als de wereldomroep in stand te houden voor die uitzonderingsgevallen vind ik het wat duur voorzitter.

De heer Jan van Zanen; dank u wel. Vanuit de algemene vergadering nog meer inbrengen? Microfoon 5.

De heer; voorzitter, er wordt vergeten dat de wereldomroep nog een tweede functie heeft namelijk het uitzenden van programma's over Nederland, Nederlandse cultuur en onze samenleving naar het buitenland toe in buitenlandse talen. In vele talen worden uitzendingen verzorgd door de wereldomroep en ik denk dat dit een buitengewoon nuttige functie is in het verlengde van wat ook andere landen doen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6 ook voor dit onderwerp? Microfoon 6, gaat uw gang.

De heer; de wereldomroep is voor sommige mensen echt het enige contact met Nederland en dat hoeft niet eens zover weg te zijn. Mijn grootmoeder van 94 heeft de laatste vijf jaar met name het Nederlands nieuws, het contact, met Nederland kunnen onderhouden door de wereldomroep. En inderdaad ze beschikte niet over het Internet maar wel over genoeg batterijen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, oh ik mag natuurlijk niet lachen. Goed wie nog meer eerste termijn vanuit de zaal? Niemand? Dan geef ik het woord aan de commissie meneer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, ik denk dat de argumenten gewisseld zijn. Het is bovendien een onderwerp, heel eerlijk gezegd, om dat in je verkiezingsprogramma te zetten in isolement dat ik mij afvraag of dat verstandig is. Andere landen, gewoon even voor de leukigheid, besteden ongelooflijk veel extra middelen nu het lijkt wel of al die wereldomroepen bij die andere landen zelfs groter aan het worden zijn om die slag om identiteit dus wij hebben absoluut geen behoefte aan dit amendement.

De heer Jan van Zanen; tweede termijn, iemand behoefte aan een tweede termijn? Dat is het geval, microfoon 3.

De heer Johan van de Veere, afdeling Zoetermeer; ik ben eigenlijk voor het behouden van de wereldomroep doodeenvoudig om deze reden dat de Nederlanders in het buitenland dan de kans wordt geboden om in elk geval hun Nederlandse paspoort te behouden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, wie nog meer vanuit de algemene vergadering? Vanuit de commissie nog behoefte aan een tweede termijn? Dat

is niet het geval, we gaan stemmen over amendement 558 u kunt het vinden op bladzijde 98, de stemming is geopend. De stemming is gesloten, het amendement is verworpen.

Dan, dames en heren, de belofte van vanochtend nu gaan we het hebben over, dan moeten we helemaal terugbladeren naar bladzijde 5 want daar stond die voor het eerst aangekondigd maar u kunt het ook op bladzijde 99 zien. Amendement 19 en dat is ingediend door de afdeling Son en Breugel en ik geef dat graag ik bespreking, microfoon 5.

De heer Tom Taalhammer, afdeling Son en Breugel; meneer de voorzitter, dames en heren. Ondanks alle goede maatregelen die er getroffen zijn kreunt en steunt het zorgstelsel toch in behoorlijke mate. Zowel patiënten als cliënten alsook degene die in de zorg werkzaam zijn hebben bepaald heel wat problemen. Het is zo dat er vele goede maatregelen verder op stapel staan en gelukkig ook in het verkiezingsprogramma opgesomd worden. Verhoging van de efficiency, alle mogelijke beperkingen in kosten overigens moet daarbij wel maat gehouden worden want het is uiteindelijk zo dat bijvoorbeeld zorgvermindering, aanpassing door medicamenten op zijn plaats kan zijn als die goedkoper zijn maar als het zover zou komen dat de individuele arts, als dat werkelijk nodig is, moet gaan vechten om het goede medicijn te kunnen toedienen dan gaat het te ver.

Nu is het zo dat al die goede maatregelen helaas, gezien het financiële programma de financiële onderbouwing, ook gepaard gaan met een bezuiniging in de zorg de komende vier jaar van 2 miljard euro. De commissie legt ons weliswaar dat dat een niet werkelijk bezuiniging zou zijn maar alleen een vermindering van de meeruitgaven maar, dames en heren, het is natuurlijk echt zo dat wanneer je op de voortzetting van het gewonen beleid van nu in de komende vier jaar op het daarvoor noodzakelijke bedrag 2 miljard euro bezuinigt je echt aan het bezuinigen bent. Wij zouden zo graag de kiezer tegemoet willen treden met al die goede maatregelen die wij voorstaan voor de zorg die tot kwaliteitsverbetering en tot een betere werksituatie in de zorgsfeer zullen lijden zonder daarbij te vertellen, zonder daarbij te moeten vertellen, dat we ook 2 miljard willen bezuinigen.

Dan moet dat geld natuurlijk ergens vandaan komen en dat betekent dat wij zeggen dat 3% punt belastingverlaging geweldig mooi is maar dat 2,5% punt belastingverlaging ook heel erg mooi is en dat we bovendien dan ook geen vermindering van de zorgpremie krijgen zoals dat hier staat. Daarmee is het voorstel wat wij doen afdoende gefinancierd gezien de berekeningen van de

commissie en wij zouden u daarom met klem willen aanbevelen om zelf ook voor de eigen zorg ervoor te gaan zorgen door niet een dergelijke bezuiniging te accepteren.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Taalhammer, microfoon 2.

De heer Berend Stolk, kamercentrale Zuid-Holland Noord; dank u wel voorzitter. De gezondheidszorg moet een beetje tot rust komen. De afgelopen jaren zijn er enorme belangrijke veranderingen doorgevoerd in het hele stelsel, dat geeft allerlei gevoelens bij mensen die wel of geen goede zorg ervaren, en om zonder meer te zeggen dat er een efficiencykorting kan, of zonder meer te zeggen dat er nog veel geld uit weg kan, of zonder meer te zeggen dat dat niet kan doet onrecht aan de waarheid. Er is een enorm verschil in wat er in verschillende ziekenhuizen en op verschillende niveaus van zorg plaatsvindt en ik zou ervoor willen pleiten dat wij als VVD niet het risico gaan lopen dat we de gezondheidszorg tot de melkkoe maken van ons systeem. Ik steun de veranderingen van de afgelopen jaren zeer maar ik denk dat wij er goed aan doen om voor de komende tijd in de gezondheidszorg eens een pas op de plaats te maken en de zaak tot rust te laten komen anders krijgen wij de kiezers tegen ons.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Stolk. Nog meer uit de algemene vergadering voor de eerste termijn? Dat is niet het geval. De commissie in eerste termijn, de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, als je in het publiek gaat rekenen is dat altijd een hele hachelijke zaak maar ik wil de vergadering toch een paar dingen voorhouden. Wij praten over een toename van de kosten in de gezondheidszorg zoals die is berekend door ons geliefde Centraal Plan Bureau, en voor de liefhebber een werkdocument 118, en die gaat uit van 4,25% per jaar waarvan is 2,75% het gevolg van volumegroei en ruim 1,25% het gevolg van de ruilvoet. Wat betekent dat in gewoon Nederlands? Dat betekent dat er weliswaar wat meer mensen bijkomen, want we worden wat ouder, maar dat is maar een heel klein deel van het geheel. Het overgrote deel van de kosten zit hem in de wijze waarop wij nieuwe medicijnen, nieuwe technologieën en nieuwe dingen toepassen en dat is hartstikke goed, dat is prima daar zijn we ook allemaal blij mee.

Tegelijkertijd is het een organisatie waar meer dan 50 miljard in om gaat dat zijn dus allemaal zeer grote organisaties die geven we er 4,25% bij. Is het nou zo raar als je weet dat we in de afgelopen tijd door slimmere inkoop al instaat

zijn geweest om een miljard te bezuinigen, om ze wel de ruimte en de rust te geven, dat is een systematiek en de wijze waarop ze met de financiering omgaan en is de wijze waarop we met de organisatie omgaan, maar tegelijk tegen ze zeggen je krijgt er niet 8,5 miljard bij je krijgt er 6,5 miljard bij, dat weet je van tevoren je kan dus faseren, je kan plannen, je kan duidelijkheid geven en je kan aan die organisatie ook de taakstelling meegeven je blijft af van de voorkant van het bedrijf dus de handen aan het bed worden niet verminderd en je blijft af van ingrijpende maatregelen die voor patiënten gevolgen hebben. Op zo'n bedrag, dus niet op de 8 maar op de 50 plus die je hebt 2 miljard over de vierjaars periode is volgens mij een gezonde taakstelling.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Verwaayen; tweede termijn uit de algemene vergadering, microfoon 2.

De heer Berend Stolk; het probleem voorzitter is dat we tegen de mensen in de gezondheidszorg niet kunnen zeggen je blijft af van die voordeur want de directies die zich moeten verantwoorden naar allerlei hogere financiële structuren moeten dat geld op de een of andere manier bij elkaar krijgen en in de netto praktijk is het zo dat de gezondheidszorg op tal van punten in ziekenhuizen, thuiszorg en een aantal andere trajecten tekort schiet. Ik denk dat het verstandiger zou zijn om met elkaar te bekijken wat er nodig is in plaats van uw redenering te volgen en te zeggen dat het wel minder kan omdat datgene wat er dan geminderd wordt heus niet ten koste van de patiëntenzorg gaat, de praktijk is heel vaak anders.

De heer Jan van Zanen; dank u wel meneer Stolk. Microfoon 5.

Mevrouw Anouschka Schut, Amsterdam; ik wil de verkiezingsprogramma-commissie hierin sterk ondersteunen. Er is hier, dat gebeurt wel vaker in de zorg, een misverstand dat kwaliteit altijd meer geld moet kosten dat is niet zo. Kwaliteit kost minder, efficiënte ziekenhuizen zijn het goedkoopst en leveren de beste kwaliteit, doctoren die geen fouten maken kosten daardoor minder want ze hoeven niet een operatie over te doen, dat is één.

Het tweede punt is dat er met reorganisatie en efficiënter omgaan met bijvoorbeeld inkoop in ziekenhuizen nog heel wat kan worden gewonnen. Nu is het zo dat in maatschapstructuren elke maatschap een eigen kleine onderneming is die zelf zijn hecht draad, hartkleppen en handschoentjes inkoop op moment dat dat efficiënter georganiseerd zou kunnen worden zou dat zelf 5% in de ziekenhuiszorg kunnen besparen en dat gaat helemaal niet

ten koste van handen aan het bed. Dus ik wil de verkiezingsprogramma-commissie van harte ondersteunen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 5.

De heer Tom Taalhammer; meneer de voorzitter. Allereerst denken wij natuurlijk bepaald niet alleen aan ziekenhuizen in ons voorstel, het gaat om de totale zorgsector, ook de thuiszorg, ook alles wat er voor de bejaardenzorg gedaan wordt dus laten we ons vooral niet blindstaren op eventuele mogelijkheden in ziekenhuizen. Maar meer principieel zal ik de volgende reactie richting de heer Verwaayen. Het is zo het gaat om een keuze of wij een half procent belastingverlaging, 0,5% punt, of wij die zo verschrikkelijk belangrijk vinden om dat in onze eigen portemonnee te krijgen ten opzichte van het beschikbaar stellen van deze 2 miljard euro die dan het niet bezuinigen is op een bedrag. Dat is de fundamentele keuze want natuurlijk ben ook ik voor al die maatregelen voor de verdere efficiency in ziekenhuizen en waar het ook maar mogelijk is, dat moet sowieso doorgaan maar willen we kwaliteitverbetering en een voldoende volume van zorg zeker stellen dan is het onverantwoord, mijns inziens, dat we gelijktijdig met al die uitspraken ook nog weer pleiten voor een bezuiniging van 2 miljard euro.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 4;

De heer Ben Verrenen, afdeling Lisse; ik ben van mening dat het systeem weliswaar goed zou kunnen functioneren maar ik ben er ook van overtuigd dat ook hier door de grootmachten weer dusdanige invloeden uitgeoefend wordt dat de autonomie van de specialisten beperkt worden.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, meneer Verrenen, microfoon 1.

De heer Bakker, Leiden; ik denk dat we het voorstel van de commissie moeten steunen om twee redenen. In de eerste plaats denk ik dat wel degelijk in de gezondheidszorg nog ruimte is voor efficiencyverbetering en het voorstel van de commissie is eigenlijk die 2 miljard op de totale hoeveelheid geld is maar een zeer beperkte efficiencyverbetering en dat we ze als het ware ook daartoe uitnodigen. Een tweede reden is dat ik, laat ik zeggen, het nu weer beschikbaar stellen van extra belastinggeld aan die sector dat ik dat vanuit de VVD gewoon een verkeerd signaal vind.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, nog meer belangstelling voor microfoon 1? Help elkaar een even beetje, gezellig, ja prachtig dank u wel.

Mevrouw; voorzitter, als goed gebruiker van de zorg wil ik zeggen ik zou het heel erg jammer vinden als we gaan zeggen er moet rust in die zorg komen. Er moet doorgedaan worden, we moeten doorpakken, we moeten zorgen dat het efficiënt gaat gebeuren en dat het verhaal gestuurd gaat worden en dan is het ook veel goedkoper voor alle partijen. Het is toch te gek dat als er een fout gemaakt wordt en ze herstellen hem krijg je weer een rekening in plaats van een bos bloemen en ik denk dat wij... ja, net zo fluitend en die gaat zo weer naar de zorgverzekeraar en die gaat het weer gewoon getalen.

Er kan een heleboel daar verdiend worden. En wat wij dus met elkaar moeten afspreken is dat niet iedere keer als er een bezuiniging komt in die zorg dat er ogenblikkelijk een paar bejaarden in pyjama die niet aangekleed kunnen worden ten tonele worden gevoerd want zo zit de wereld gewoon niet in elkaar daar moeten we niet meer intrappen.

De heer Jan van Zanen; microfoon 1, mevrouw wilt u ook de microfoon gebruiken? Is niet het geval, u wilt niets zeggen? Nee, dat is niet het geval u staat gewoon in de schaduw. Microfoon 6.

De heer Bezemer, Rotterdam; ik zou het betoog van de commissie gaarne willen ondersteunen. Het is mij en volstrekt raadsel hoe mensen kunnen spreken over bezuiniging als er in de komende paar jaar 6 miljard bijkomt, hoe kan je dan spreken over bezuiniging, die termen moeten we vooral niet meer gebruiken.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, volgende spreker bij 6, kort graag.

De heer Ab van der Torre, Rotterdam; in dagelijks leven ben ik onderzoeker ook op het gebied van de gezondheidszorg en ik meen dat er nog voldoende mogelijkheden zijn in ziekenhuizen om veel efficiënter te werken en ik steun daarom de commissie.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 2 tenslotte tweede termijn.

De heer Norbert Sleen; ik heb recent een vervelende ervaring gehad op een zondag, ik zou worden bepleit, ik draag zorg voor efficiency in de gezondheidszorg, snij binnen de organisaties overtollig vet in de vorm van overtollige managers en alles wat er rondloopt doe daar wat aan. En doe ook iets aan de torenhoge salarissen van dit soort figuren want die veroorzaken

een hoge kostenpost van die gezondheidszorg die ten koste gaat van de zorg aan het bed en de patiënt want daar moet het accent liggen.

De heer Jan van Zanen; dat was de tweede termijn vanuit de algemene vergadering, nee er is er nog een gelukkig, microfoon 1.

De heer Bult, Nijmegen; geachte voorzitter, ik ben werkzaam in de gezondheidszorg en ben medisch specialist, klinisch patholoog in het UMC Sint Ratbout in Nijmegen en eerlijk gezegd ben ik het wel een beetje zat al die bezuinigingen en het wordt dan nu genoemd als het is geen bezuiniging. De vergrijzing komt er aan? Nee, die is er al ik merk dat al.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, ik kijk nog even de kring rond, dat is niet het geval. Tenslotte de tweede termijn van de commissie de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; volgens mij zijn alle argumenten gewissels voorzitter.

De heer Jan van Zanen; dan, dames en heren, breng ik in stemming amendement nummer 19 en de stemming is geopend. Ik stel voor de stemming te sluiten, het amendement is verworpen.

Dames en heren, aan de orde amendement 566 het thema kunt u vinden op bladzijde 99. nou weet ik niet precies wat er uit de... er is een punt van orde neem ik aan, microfoon 5.

De heer; ja, voorzitter. Ik zou graag toelichting willen hebben op dit lange amendement want er zijn in feite twee voorstellen in één amendement dat is voor mij onbegrijpelijk en bovendien weet ik niet wat er gisterenavond uit de discussie is gekomen inzake zelfbeschikkingsrecht op sterven en ik zou ook graag daarvan eerst van u willen weten wat daaruit is gekomen voordat ik aan de gang kan.

De heer Jan van Zanen; voordat u aan de gang kunt, kijk eens aan. Mijn vraag was er ook op gericht, die stel ik of aan de commissie? Daar staat bij microfoon 6 iemand die misschien nog meer licht dan we al hebben in deze duisternis kan geven, microfoon 6.

Mevrouw Anouschka van Miltenburg, lid van de Tweede Kamerfractie op dit moment, ik sta op nummer 12 dus u kunt ook op mij stemmen. Het gaat over amendement 566 en 567, dat zijn bijna twee dezelfde amendementen die op verschillende plekken zijn ingediend. Daar is inderdaad gisteren over gesproken in de zaal en het is een amendement wat we uiteindelijk in kleine

commissie zijn overeengekomen is om een deel van het amendement hier in te dienen en de rest in te trekken en ik denk dat het het handigste is omdat ik begrepen heb dat het niet op het beeldscherm te tonen is dat ik het gewoon even voorlees welk deel het geworden is.

De heer Jan van Zanen; mag ik even vragen voor de orde Anouschka, stel je voor we hebben er hierna nog twee. Stel je nou voor dat je het inlevert of staat het er al op?

Mevrouw Anouschka van Miltenburg; het is een letterlijk stukje uit en amendement.

De heer Jan van Zanen; oké, kan het want anders gaan mensen zo meteen vragen stellen, is het nu wel of niet te zien zo meteen op beeld? Oh, wat heerlijk, onthul eens Anouschka.

Mevrouw Anouschka van Miltenburg; het eerste gedeelte is afgevallen en dan zou ik beginnen, en dat is wat ik in stemming wil brengen, bij het stukje 'regels zijn nodig om met zoveel mensen dicht bij elkaar goed samen te leven, in een privé-domein komt burgers maximale vrijheid toe, dit vergt uiterste terughoudendheid van de overheid op het gebied van privé-zaken zoals sex, ouderschap, levensstijl, levensvervulling, omgang met ziekte en dood. De overheid moet ingrijpen als misstanden plaatshebben, kwetsbare mensen moeten worden beschermd. Kindermishandeling, vrijheidsbeperking van vrouwen, geweld zijn ook in het privé-domein niet te tolereren. De overheid mag echter niet, hoe goed bedoeld ook, de mensen opleggen hoe te sterven en hoe te leven, het zelfbeschikkingsrecht is een belangrijk recht voor liberalen'.

De heer Jan van Zanen; en u stelt voor om hier dit in te brengen en hierover te discussiëren en zo te stemmen? Dus als ik nu zo meteen het heb over 566 dan is het dit? Is dat iedereen helder waar we het over hebben? De commissie is het ook helder dat weet ik inmiddels. Dan kijk ik eerst even naar de belangstellenden net bij microfoon 5, is het niet helder?

De heer; voorzitter, het is volstrekt helder ik ben volstrekt eens met de indienster en ik ondersteun het graag.

De heer Jan van Zanen; prachtig, microfoon 2.

De heer; voorzitter, er is over dit amendement heel veel gesproken. Het belangrijkste is dat we als liberalen een keer durven uitspreken hoe belangrijk het zelfbeschikkingsrecht is in onze visie. Heel belangrijk is ook ons te realiseren dat het één van de bijzondere punten is waarop wij ons nu eens nadrukkelijk anders opstellen dan al die andere partijen. Op dit punt onderscheiden wij ons zeer ten principale.

Ik pleit heel erg voor dit amendement omdat het ook, als wij het lief hebben, om uit te spreken dat dat zelfbeschikkingsrecht staat voor de mens we in de toekomst er ook voor kunnen gaan zorgen dat allerlei stiekemigheden en ongelukigheden niet meer plaats hoeven te vinden. Belangrijk is daarom dat dit amendement wordt aanbevolen als eigenlijk liberaal in hart en nieren tot diep in onze vezels en ik doe een hartstochtelijk pleidooi voor de zaal dat men dit eindelijk een keer durft aan te nemen.

De heer Reinout van Ge, Heuvelrug; ik vind het een geweldig genuanceerd amendement meneer de voorzitter en het brengt ook in beeld het uitgangspunt van de liberale partij namelijk dat het individu aan het stuur staat ook voor zaken die zijn of haar leven betreffen ik zou het dus van harte ondersteund willen zien.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6. nou vooruit ja je hebt al gesproken in eerste termijn maar dat was orde, nou vooruit een korte.

Mevrouw Anouschka van Miltenburg; dat was een verkort amendement ik wil ook graag de toelichting er nog bij geven. Omdat het zo belangrijk is heb ik het even opgeschreven wat ik wil zeggen. En het gaat over het vergroten van de keuzevrijheid van het individu is één van de belangrijke missies van de VVD. Soms stemmen we wel in met ingrijpen van de overheid in het privé domein, dit gebeurt doorgaans in situaties waar iemand beschermd moet worden tegen een ander, denk aan huiselijk geweld en kindermishandeling.

De overheid grijpt ook in situaties in waar geen slachtoffer is en ik vind dat dat niet altijd nodig is. Het criterium van overheidsingrijpen moet dan zijn wordt er iemand benadeeld als de overheid zich er niet mee bemoeit en dit speelt vooral op het terrein van zelfbeschikkingsrecht met betrekking tot leven en dood, hoe te sterven en wanneer.

De rol van de overheid moet hier kleiner worden en het nu aangepaste amendement geeft de toekomstige Tweede Kamerfractie de opdracht het zelfbeschikkingsrecht te verdedigen, de discussie daarover op de politieke en

maatschappelijke agenda te krijgen en te houden en aan te sturen op wetgeving die de vrijheid van mensen op dit gebied vergroot, daarom heb ik het zo ingediend, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u zeer, microfoon 6.

Mevrouw Edith Schippers; ik zou graag dit amendement krachtig willen ondersteunen. Ik denk dat dit een wezenlijk punt is voor onze liberale partij. We zien dat de overheid de nijging heeft om steeds verder in ons privéleven in te dringen, daar steeds meer regels te stellen, vanuit de beste bedoelingen overigens, maar ik denk dat en helder signaal nodig is om dat te stoppen en ook daar waar het gaat om sterven denk ik dat wij als partij achter de mensen moeten gaan staan en hen moeten steunen zodat zij meer rechtszekerheid hebben en daar sterker in staan, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

Mevrouw Simone Wolthuis, Rotterdam; de kamercentrale Rotterdam had ook een amendement ingediend over dit onderwerp. Ik wil u eigenlijk zonder alle argumentatie weer een keer ter herhalen zeggen dat wij dit nieuwe amendement van harte ondersteunen.

De heer Jan van Zanen; dank u zeer, microfoon 3.

De heer Rob Postumus, Blaricum; voorzitter, dank u wel. Voorzitter, voor ons is de essentie dat we als VVD heel helder maken wat onze keus is op het recht van zelfbeschikking. Wij erkennen ten volle dat het voor sommige mensen heel intens en heel dichtbij komt als je het over dit onderwerp hebt maar dat is voor ons geen reden om het niet in het verkiezingsprogramma op te nemen integendeel. Wij moeten laten zien waar we staan en dat doen we vol trots, rechtop, rechtuit, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6.

Mevrouw Kock Huigen, partijcommissie Senioren; ik moet u zeggen dat in deze commissie heel erg gepleit wordt voor dit amendement en wij zullen het ook heel erg ondersteunen wat net ingebracht is door Anouschka en ik beveel het ook aan.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, het woord is aan de commissie, de heer Verwaayen.

De heer Verwaayen; voorzitter, de keuze van de tekst en de balans die erin zit gevoegd bij het feit dat wij al hebben toegezegd om te komen tot een apart stukje over liberalisme en het element dat dit toevoegt maakt dat wij hier ons zeer goed kunnen vinden.

De heer Jan van Zanen; dames en heren, ik neem aan dat dit acclamatie betekent? Mooi zo. Heel goed werk van alle betrokkenen, dank u allen zeer. We gaan naar de laatste twee amendementen. Amendement 612, u kunt dat vinden op bladzijde 107 en dat is het thema 'weg met de bestuurlijke wirwar', een kwart minder bestuurders. En er is door de kamercentrale Den Haag een amendement ingediend. Wie wenst daarover het woord? Gaat uw gang, microfoon 5.

De heer Anton Hakenmulder, kamercentrale Den Haag; het gaat ons erom om zo min mogelijk bestuurslagen te hebben omdat die veel personeel en andere kosten met zich meebrengen. Stadsdeelraden zijn in een aantal steden in feite voor een deel van een stad zo groot als kleine stadjes of gemeenten waar we in dit land, ik denk terecht, zoveel mogelijk naar gemeentelijke herindelingen gaan om het aantal gemeenten te beperken zou je dan daarna opnieuw niet nieuwe gemeenten als het ware moeten introduceren door de stadsdelen op die manier op te blazen. Het argument wat de commissie noemt dat de gemeenten daar zelf over zouden moeten gaan is niet zinvol want als je zo'n bestuurslaag gewoon niet wil toestaan dan wel wil afschaffen dat is minimaal één bestuurslaag daarboven dat daartoe moeten opdragen of het tegengaan of nationaal anders krijg je ook lokaal hele grote problemen vandaar dat wij blijven bij dat stadsdeelraden een overbodige bestuurslaag zijn die een andere politiek die wij terecht voeren tegengaat.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6.

De heer; het lijkt mij heel verstandig als Den Haag niet overgaat tot het instellen van deelgemeenteraden maar in Rotterdam zijn ze wel en in Amsterdam zijn er stadsdeelraden. Het is inderdaad zo wat de partijcommissie zegt dat het Rijk niet over deze zaak gaat, daar gaat de gemeente over en ook onze partijgenoten in Amsterdam en in Rotterdam spreken regelmatig en zeer kritisch over de wijze van gedecentraliseerd bestuur zoals dat daar plaatsvindt maar we kunnen dat niet met een verkiezingsprogramma, een landelijk verkiezingsprogramma vaststellen dus ik zou willen voorstellen om dit amendement niet over te nemen en de VVD in Rotterdam en in Amsterdam hun eigen boontjes te laten doppen.

De heer Jan van Zanen; microfoon 2.

De heer; ja, voorzitter. We hebben het vanmorgen gehad over de Randstadprovincie, daar hebben we een uitgebreide discussie gehad om het bestuur te concentreren en krachtig te maken, we staan hier voor de discussie over de stadsdeelraden in Amsterdam en Rotterdam, dit leidt tot versnippering, dit leidt tot eindeloos geouwehoer en geneuzel vooral door de partijen die doorgaans in zo'n raad aanwezig zijn. Ik denk niet dat je dit alleen aan de gemeentes kan overlaten, ik denk ook dat op Rijksniveau een wijziging van de gemeentewet hier mogelijkheden biedt om dit fenomeen van die deelraden in uit te bannen.

De heer Jan van Zanen; microfoon 2 nog meer? Even kort en bondig dames en heren graag.

De heer Ruud Spaargaren, Amsterdam; ik zou willen zeggen naar het Museumplein met die stadsdeelraden.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6, geen belangstelling? Microfoon 5.

De heer; voorzitter, het is wel degelijk een zaak van rijksniveau om dit wel of niet op te nemen en ik denk dat het dus wel degelijk een zaak voor het verkiezingsprogramma is voor de landelijke VVD.

Vz; microfoon 5 nog iemand daar. Meneer Wilmer kort graag.

De heer Wilmer; het lijkt mij dat dit een materie is die meegenomen moet worden met de algemene heroverweging van het binnenlands bestuur en we moeten niet al te zeer te hooi en te gras in eens allerlei maatregelen, want het klinkt zo populair want we moeten ook niet voorbijgaan aan de wordingsgechiedenis van stadsdeelraden dat het een wat uit de hand gelopen constructie is geworden in sommige steden dat zullen we niet ontkennen maar we moeten ook niet aan de emeritus voorbijgaan.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 3.

De heer van Gent; voorzitter, als je de bepaling uit het verkiezingsprogramma van 25% minder bestuurders en als je de bepaling uit het verkiezingsprogramma van minder bestuurlijke druk waar wilt maken dan moet je de politieke bereidheid hebben om de stadsdeelraden af te schaffen

en dat kan via een simpele wijziging van de gemeentewet en je mag het de gemeenten niet aandoen om daar zelf over te besluiten want dan zal het er nooit van komen.

De heer Jan van Zanen; eerste termijn vanuit de algemene vergadering, niemand behoefte meer? Commissie, de heer Dales.

De heer Dales; ja voorzitter, stadsdeelraden zijn commissies van de gemeenteraad dus dat duidt er ook al heel erg op dat dit een gemeentelijke aangelegenheid is weliswaar geregeld via de gemeentewet. Je kunt inderdaad centralistisch opleggen dat ze worden afgeschaft maar dat zij commissies van de gemeenteraad zijn dat zegt toch wel iets over het karakter daarvan. Het is gewoon een zaak van de lokale mensen om daar een besluit over te nemen om ze in te stellen, dat heeft men gedaan, en ook om ze weer af te schaffen of het aantal te verminderen wat bijvoorbeeld in Amsterdam is gebeurd dit speelt ook alleen maar in Amsterdam en Rotterdam en ik vind het een beetje raar dat wij dan in ons landelijke verkiezingsprogramma een zaak gaan regelen die slechts twee gemeenten regardeert dus ik zou zeggen, zoals de heer van Gent naar mijn idee voortreffelijk heeft verwoord, laten we zorgen dat onze partijgenoten het in Amsterdam en Rotterdam dat in het verkiezingsprogramma regelen en daar meerderheden voor in hun steden krijgen.

De heer Jan van Zanen; tweede termijn is daar behoefte aan? U heeft alweer het woord, microfoon 5.

De heer; hetzelfde tegenargument wordt weer gebruikt dat het toevallig nou nog maar twee steden zijn is een gelukkige zaak want als ik de zal proef, en ook de minister, voelen we er allemaal niet veel voor dat die stadsdeelraden er zijn. Gelukkig zijn het er niet veel meer maar wel van twee grote steden en het argument blijft gewoon gelden dat je de grootst mogelijke problemen intern in die steden krijgt als je het daar zou willen afschaffen en meerderheden halen we daar niet dus het is gewoon een nationaal punt en wij handhaven het voorstel.

De heer Jan van Zanen; nee, het is me allemaal duidelijk. Iets anders nog? Iets nieuws? Commissie nog iets nieuws? Goed we gaan stemmen. Amendement 612 bent u daar vóór of bent u daar tegen? De stemming is geopend. De stemming is gesloten, het amendement is aangenomen. Goed, dames en heren, we gaan tenslotte naar amendement 619 op bladzijde 108 en dat is ingediend door de afdeling Weert, afdeling Weert is die in beeld?

Die is niet in beeld. Eerste termijn voor de algemene vergadering? Niemand behoefte, ja er is behoefte mevrouw, microfoon 5.

Mevrouw Judith Tielen, Utrecht; dus niet uit Weert dan kunt u ook wel horen anders had ik een iets zachtere G gehad. Gisteravond in de deelsessies is dat even aan de orde gekomen toen hebben we gezegd laten we het er even over hebben in de plenaire vergadering. Het gaat erover om de kiesdrempel te verhogen zodat we versnippering in splinterpartijen kunnen voorkomen, op zich druist dat een beetje in tegen het gevoel dat het meer personenpolitiek zou kunnen worden maar aan de andere kant we hebben nu zoveel partijtjes die zich opgeven voor de verkiezingen en die straks misschien één of twee zeteltjes krijgen. Ik denk dat het heel slecht is voor de politiek om zo'n versnipperd politiek beeld te krijgen, ik denk dat het goed is als we een aantal krachtige partijen hebben die de Nederlandse burger vertegenwoordigen in de Tweede- en Eerste Kamer, provinciale staten enz. en om die kracht te kunnen ondersteunen is het belangrijk om de kiesdrempel te verhogen.

De heer Jan van Zanen; dank u wel, microfoon 6, graag kort en bondig.

De heer Gerrit Willems, Alphen aan de Rijn; wij gaan voor het principe 'one man one vote' dat geldt hier ook. Juist die kleine partijen geven kleur aan onze democratie dat hebben we hard nodig.

De heer Jan van Zanen;dit kan snel dames en heren, gaat uw gang.

Mevrouw; het amendement heeft het erover een onderzoek naar het verhogen van de kiesdrempel, volgens mij is dat helemaal in tegenstrijd met hoe we het verkiezingsprogramma tot nu toe hebben besproken waar we niet allerlei onderzoeken vragen maar gewoon helder zijn. Als het nog onderzocht moet worden dan moet het in ieder geval in combinatie met een heleboel andere punten bekeken worden dus ik zou zeggen steun dit amendement niet. Wat je overigens wel kan doen is juist die kleine partijtjes minder bevoegdheden geven in de Kamer want nu zit iedereen op een gegeven moment over alles mee te praten maat zoals ik al zei dat moet je in samenhang met andere dingen bekijken.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6, gaat uw gang.

Mevrouw; voorzitter, soms moet je nadenken over het verleden, dat vergeten heel veel mensen. We hebben ooit de Unie der Liberalen gehad en ik kan u vertellen leest u het boek eens van Goeman Borgesius dan zie je hoe zo'n

club hier tot stand is gekomen, ga dus niet jonge mensen in de weg zitten die zelf actief bij politiek wille raken en misschien een nieuw partijtje stichten maar soms ook heel gedesilluseerd raken, dus als liberaal zeg ik 'one man one vote' en laat iedereen meedoen aan de politiek.

De heer Jan van Zanen; microfoon 6, heel kort graag.

De heer; het gaat om het vertrouwen in de democratie en het vertrouwen in de kiezer en drempels opwerpen is één stap voor partijen verbieden die onwelgevallig zijn. Dus de remonstratieve democratie moeten we handhaven want we kunnen in Nederland de kiezer volledig vertrouwen.

De heer Jan van Zanen; microfoon 3.

De heer Maarten Lauwerton, afdeling Brussel; ik wou graag steun uitdrukken aan het voorstel van de afdeling Weert. We hebben een soortgelijke amendement ingediend onder punt 6.18 dus ik wou graag het volledige amendement ondersteunen.

De heer Jan van Zanen; tenslotte microfoon 3.

De heer Johan van de Veere, Zoetermeer; ik vind dat we de splinterpartijen juist moeten behouden. Juist in onze democratie is het belangrijk dat die splintergroeperingen soms een aantal issues aan de politiek kunnen geven waarover gesproken kan worden dus het behoud namelijk van de splinterpartijen, ik vind dat een heel goed systeem.

De heer Jan van Zanen; ik zie dat er nog één belangstellende is, kort graag.

De heer Heek, afdeling Graft De Rijp; eigenlijk praten we over een onderwerp wat al in het verkiezingsprogramma staat namelijk....

De heer Dales; voorzitter het kan kort want de meeste argumenten zijn gewisseld. Inderdaad we hebben al voorstellen gedaan van 150 naar 100 dat betekent dus een verdunning dus het wordt al veel moeilijker om in de Kamer te komen. Tweede, het past toch niet heel goed in de Nederlandse democratische traditie, pluriformiteit diversiteit van opvattingen we willen al die geluiden ook laten doorklinken in het parlement dat is een prachtige inmiddels eeuwenoude traditie en ik denk dat we die niet overboord zouden moeten gooien, dank u wel.

De heer Jan van Zanen; tweede behoefte aan een inbreng vanuit de algemene vergadering voor de tweede termijn? Dat is niet het geval dan stel ik voor over te gaan tot stemmin, we gaan het missen dames en heren. De laatste stemming van vandaag over amendement 619, de argumenten heeft u gehoord ik stel voor de stemprocedure nu te openen. Kan ik hem sluiten? Nee nog niet helemaal. Ik stel voor de stemming nu te sluiten, het amendement is verworpen.

Dames en heren, daarmee zijn we aan het eind gekomen van de behandeling van het verkiezingsprogramma, kijk meneer Dijkhuis heeft nog een punt van orde, microfoon 2, meneer Dijkhuis.

De heer Dijkhuis; meneer de voorzitter, we hebben nog het puntje energie en milieu staan.

De heer Jan van Zanen; nee, dat hebben we vanmiddag afgewikkeld. Dat hebben we wel afgewikkeld vraag maar aan meneer den Blanken.

De heer Dijkhuis; nee, dat hebben we nog niet afgewikkeld.

De heer Jan van Zanen; dat hebben we wel, waar is meneer den Blanken? Dat hebben we afgewikkeld, afgerond klaro. Maar meneer den Blanken treedt nu mogelijkterwijs als getuigen a decharge op, nee echt hoor.

De heer Dijkhuis; de heer den Blanken heeft een vraag gesteld, het is niet afgehandeld.

De heer Jan van Zanen; het is wel afgehandeld, ga je gang.

De heer den Blanke; u had mij een antwoord beloofd deze middag meneer de voorzitter?

De heer Jan van Zanen; ja zeg, wat zullen we nou krijgen? Dat heb ik niet gezegd.

De heer Verwaayen; laat ik het antwoord nog een keer herhalen. Er komt een, zoals u noemde, een sprankelende paragraaf en die hebben we toegezegd, hadden we al gedaan en doe ik nog een keer daarmee is het onderwerp afgehandeld.

De heer Jan van Zanen; ik heb nu niets nieuws gehoord hoor Kees, het spijt me zeer ik heb niets nieuws gehoord maar ga je gang?

1

De heer Dijkhuis; dan wil ik graag van de programmacommissie de toezegging krijgen dat er niets in komt te staan wat niet in het concept staat of niet in amendementen?

De heer Verwaayen; u krijgt hier geen tekstuele toezegging want wij gaan die tekst schrijven dus ik kan u niet vertellen wat die tekst wordt, we hebben daar met elkaar afspraken over gemaakt en ik ga niet verder dan de afspraken die we al gemaakt hebben.

De heer Jan van Zanen; mag ik één vraag stellen aan u meneer Verwaayen? Time table?

De heer Verwaayen; de nieuwe tekst is binnen tien dagen beschikbaar, want dat geldt voor alle tekstwijzigingen die we door zullen voeren, we hebben heel veel overgenomen, we hebben punten gezegd waarvan we de strekking overnemen dat betekent dat er nog heel wat schrijfwerk moet worden gedaan, binnen tien dagen is het definitieve programma beschikbaar en daar staat deze sprankelende milieuparagraaf in.

De heer Jan van Zanen; nou, dit was nog een leuk sprankelend slot. Kijk eens, nog meer, we gaan geen rondvraag zitten doen he?

De heer; nee voorzitter, dit is alleen over de orde. Ik zou u willen herinneren aan de discussie die wij vanmiddag over de behandeling in deelsessies...

De heer Jan van Zanen; nee, maakt u zich geen zorgen.

De heer; ik vraag u om inderdaad te zorgen dat er een reglement komt zodanig dat wij....

De heer Jan van Zanen; nee, dat ga ik u niet toezeggen. Ik heb vanmiddag twee dingen toegezegd. Aan mevrouw Scheidel heb ik toegezegd dat wij nagaan of wij twee congressen geleden, of één congres geleden, iets hebben toegezegd om iets in beeld te brengen en ik heb aan het begin van de middag aan de heer Stolk toegezegd dat wij even een notitie maken of een vergaderreglementje voor hoe wij dat doen linksom of rechtsom in de deelsessies, verder niets, dat kom ik gewoon na en dat heb ik net ook al ingefluisterd bij de algemeen secretaris en dat komen we gewoon na.

Dames en heren, maar het is goed dat u het misschien nog een keer vraagt. Dames en heren het is zo ver. Wij hebben vandaag en gisteren het ontwerpverkiezingsprogramma met een aantal wijzigingen vastgesteld, ik ben zeer trots op u. Ik ga van een paar praktische dingen naar een paar leuke dingen. Natuurlijk rijdt u straks heel voorzichtig, blijft u nog even want het wordt nog best aardig. Lever wel allemaal uw pasjes in, doe dat alstublieft.

Volgende week, u weet het, is er partijraad over de miljoenennota, aardig programma ook en natuurlijk in januari is er weer de volgende algemene vergadering. Dames en heren mag ik allereerst, en ze krijgen ook bloemen, een zeer geweldig applaus voor de leden van de verkiezingsprogramma-commissie onder leiding van Ben Verwaayen.

Ze worden in de bloemetjes gezet en dat is heel mooi. Ik ben trouwens overigens ook buitengewoon trots, dat zeg ik ook namens mijn collega's, op al die inbreng in die korte tijd die we met zijn allen hadden die VVD, ik zei het u gisteravond toen we begonnen, die VVD is hartstikke levendig, is vitaal en daar kunnen anderen echt een poepie aan ruiken lees dat maar weer en kijk maar in de media.

Dames en heren, wat ik ook graag wil doen wil ik u vragen een hartelijk applaus voor al die mensen hier en van de Laan die deze bijeenkomst tot en met straks mogelijk hebben gemaakt, jongens en meisjes geweldig. Geluid, techniek, Laan, licht prachtig.

En nu moet ik ook weer van die afgesproken teksten uitspreken geloof ik. Tot slot, dames en heren, ik sluit af blijft u straks vooral nog even zitten want Mark Rutte gaat u nog wat zeggen, dat had ik u al gezegd. Dames en heren, en dat meen ik ook echt, het was een geweldig congres en met dit verkiezingsprogramma en met deze kandidaten kan de VVD laten zien dat er wat te kiezen valt de komende verkiezingen.

Ik dank iedereen voor zijn aanwezigheid, wens al onze vrijwilligers, afdelingen en natuurlijk de kandidaten ontzettend veel succes bij de campagne, ik kijk er heel erg naar uit. Ik reken wederom op uw aller steun en ik zie u heel graag terug, natuurlijk volgende week op de partijraad, maar in ieder geval op het volgende congres in januari op Papendal in Arnhem. Dank u wel. Het ga u allen, onze VVD en Mark Rutte en zijn team ontzettend goed, de groeten.

